

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Capvt Secvndvm. De Vacatione per assecutionem alterius beneficii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

dua, & gaudet privilegijs de jure viduæ competentibus, ut Ridolphin. in pr. p. 3. c. 4. nu. 19. & seq. non tamen sequitur, matrimonium esse solum, illamque verè viduam esse; ita ferè C. Luca, loc. cit. unde jam etiam infert idem Card. n. 13. juncto n. 3. quòd si beneficiatus moriatur in captivitate, vacent beneficia ejus per mortem naturalem, debeátque attendi tempus mortis hujus naturalis, non verò civilis, nempe captivitatis, non attentò hac in parte, seu in materia Canonica beneficiaria jure civili (ut communiter scribentes in l. ex omnibus. & l. seq. ff. de captivis & postliminiò reversis.) disponente, quòd moriens in captivitate ex fictione legis Cornelia fingatur mortuus ipsa præambula captivitatis horà, ad quam mors naturalis, licet ex longo intervallo secuta, retrahatur, dum versatur in materia spirituali & Canonica, in qua habemus sacros Canones, Apostolicas constitutiones, ac regulas particulares, cum quibus, & non

cum jure civili procedi debet, potissimum cum jus Canonicum non facillè admittat istiusmodi fictiones continentes mendacium, etsi non peccaminosum.

2. Respondeo ad secundum etiam negativè, conficitur ex eo, quod tradunt Tond. p. 1. c. 27. n. 25. & Lott. l. 3. q. 33. n. 53. si enim clericus legitime condemnatus ad perpetuos carceres (quæ pœna æquiparatur pœnæ damnationis ad metallum) non propterea privatus est beneficiis, dum aliud nihil dictum in sententia, ut isti AA. & de quo nos infra. Neque delictum, ob quod damnatus, inducit ipso jure hanc privationem, multò minus censetur ipso jure privatus, dum injustè detinetur perpetuo carceres; & de eo idem ferè dicendum videtur, quod antè dictum de captivo, quòd quasi, non verò verè vacet ejus prælatura vel beneficium, ut ab alio impetrari possit.

CAPUT SECUNDUM.

DE VACATIONE PER ASSECVTIONEM AL- TERIVS BENEFICII.

PARAGRAPHVS I.

De incompatibilitate benefici-
ciorum ob unius sufficientiam
ad sustentationem, & hinc ortà
vacatione beneficiorum
præhabitorum.

Questio 61. Per modum prænotandi, quid,
& quotuplex beneficiorum incompatibilitas?

1. **R**espondeo ad primum: beneficia ea dici incompatibilia, quæ in eadem personâ concipiari, seu ab uno simul haberi non possunt.

2. Respondeo ad secundum: beneficiorum alia sunt jure compatiblea; quæ neque jure communi, neque statuto aut consuetudine simul ab uno haberi prohibentur; eò quòd in iis deficiat cura animarum, residentia, existentia sub eodem tecto, ratio dignitatis, personatus; ob quas qualitates, seu circumstantias in alijs beneficiis repertas ea simul haberi verantur à jure communi, statuto vel consuetudine, ac propterea jure (intellige positivo humano, & præscindendo veluti à jure naturæ & divino) dicuntur compatiblea. Azor. p. 2. l. 6. q. 1. Porro incompatiblea alia sunt & dicuntur incompatiblea simpliciter, seu primi generis; quorum nimirum unum ipso jure excludit alterum, SS. Canonibus sic statutibus: alia incompatiblea secundum quid, seu secundi generis: quæ etsi licetè simul haberi nequeant, non tamen ita pugnant inter se, ut præhabi-

tum vacet ipso jure, obtento alio; sed solum altero eorum privari quis possit per Superiorem. Pirh. ad tit. de præb. n. 124. Less. de just. l. 3. c. 34. n. 140.

Questio 62. An, & qualiter jure natura vetita pluralitas beneficiorum, seu unum eundemque habere plura simul beneficia, præscindendo an simplicia, nec ne; an existentia in eadem, vel diversa Ecclesia; an conformia, an difformia; an residentiam requirant, necne; an eorum unum sufficiens vel insufficiens ad honestam clerici sustentationem?

1. **R**espondeo primò: id ipsum esse suo modo contra jus naturæ. D. Thom. quod l. 9. a. 15. Thom. Hurtado. de residentia. tom. 1. l. 6. resol. 6. n. 1. citans pro hoc Cajet. in sum. v. beneficium. n. 5. Hofst. Anchar. Sylv. Armill. Tabien. Tho. Sanch. &c. dicens, in hoc D. Thomæ adharere Theologos ferè omnes: quia solitariè consideratum (hoc est præscindendo à circumstantiis & justis causis) inordinationem quandam involvit; dum vel sic minuitur cultus divinus; unus enim habens duo beneficia non recitat bis horas Canonicas, Ecclesia suis destituit ministris &c. Less. loc. cit. n. 124.

2. Respondeo secundò: quamvis igitur non sit ita indifferens, ut est bibere, ambulare &c. sed speciem mali præferat, & dictam inordinationem aliquam involvat. Pirh. de præb. n. 124. non est tamen ita intrinsecè malum (ut est fornicatio, adulterium, mendacium, quæ nullo unquam casu fieri licitè possunt, ideòque nec dispensatio in iis locum habet) quin concurrentibus circumstantiis aliquibus ita cohonestari valeat, ut licitum evadat. Pirh. Less. Hurt. LL. cit. juxta eandem D. Thomæ doctrinam, ac proinde iis circumstantiis positis, jus illud naturale relaxari possit ab homine; sive

hæc dicenda sit relaxatio, & propria dispensatio, seu potius declaratio, quâ declaratur, quòd hic & nunc jus naturale non obliget. Hurt. *loc. cit. nu. 2.* Item si ve propterea habere plura beneficia dicatur contra jus naturale largè sumptum, ut Sanch. apud Hurt. *loc. cit.* si ve sit contra illud adhuc strictè sumptum, ut Hurt. non secus ac occidere hominem est contra naturale jus strictè & propriè sumptum, licet accedentibus circumstantiis, evacuetur tota ejus turpitudine. Unde jam illud dedit Hurt. *loc. cit. nu. 4.* quod tradit D. Tho. nimirum, ubi jura humana circa hanc pluralitatem beneficiorum sunt abrogata in circumstantiis totaliter ejus turpitudinem evacuantibus, jam licitum esse, etiam sine dispensatione habere plura beneficia: & cum Papa dispensare possit in jure humano, posse uni conferre plura beneficia, ubi ad sunt dictæ circumstantiæ. Item dedit & illud, quòd, si dictæ circumstantiæ non subsistunt, & dispensatus id agnoscat, non sit tutus in conscientia, de quo infra. Putat tamen idem Hurt. in hoc casu non teneri dispensatum restituere fructus; eò quòd Papa eò ipso, quòd dispenseret, videatur illi fructus donare, quorum Papa dominus est.

3. Respondeo tertio: supposito quòd ex juris communis dispositione beneficia omnia simplicia residentiam requirant, de quo postea, stante hoc jure, & non abrogato per consuetudinè contrariam, jam quoque tenebitur beneficium simplex habens ex jure natura residere, hac obligatione naturali fundatâ in pacto beneficiâli cum Ecclesia, quæ ei beneficium dedit non aliter, quàm ut resideret, & servitium suum præstans ipse & per se exhiberet in Ecclesia. Hurt. *loc. cit. s. 4. n. 2.* atque ita pluralitas beneficiorum erit in hoc sensu jure natura vetita, verùm ut vides non præscinditur hic à residentia.

Questio 63. An, & qualiter jure communi positivo, nempe canonico, prohibeatur pluralitas beneficiorum sic solitarie considerata, id est, sine respectu ad sufficientiam, residentiam &c.

Respondeo quamvis SS. Canones semper exosam habuerint pluralitatem beneficiorum (intellige etiam quorumlibet) in unâ eademque persona. Lott. l. 3. q. 23. n. 2. vix tamen ullibi ita in abstracto damnatur dicta pluralitas, quin in illis canonibus prohibentibus vel mentio fiat sufficientiæ vel residentiæ, aut ad illam, tanquam in quo potissimum ista beneficiorum plurium incompatibilitas originetur, reflectatur, ut patet ex pluribus canonibus adductis ab Azor. p. 2. l. 6. c. 10. q. 2. patetque item ex rationibus, ob quas jura damnant beneficiorum pluralitatem, adductis in ipsis canonibus, quas omnes conglobat Joannes XXII. in Extrav. Execrabilis. de quo vide Azor. *loc. cit. q. 12.* unde cum Innoc. in c. jam dudum. de præb. & in c. dudum. de Elect. quem sequuntur Calder. Lap. Jo. And. Gemin. &c. apud Azor. *loc. cit.* censent plures, jure communi non vetari pluralitatem beneficiorum, quando simplicia sunt, & residentiam non requirunt: Et AA. qui contrarium sustinent, nimirum prohiberi à jure communi hanc pluralitatem, vel expressè loquuntur in casu sufficientiæ unius ex illis ad honestam sustentationem, aut fundant se in residentia, quam olim beneficia omnia, etiam simplicia ex juris positivi dispositione requirebant, ut videre est apud Azor. p. 2. l. 7. c. 3. q. 1. dicen-

tem esse hanc inter canonicas communem, nimirum pluralitatem hanc vetari à jure communi positivo, eamque confirmat pluribus, & citat pro ea plurimos.

Questio 64. An duo beneficia simplicia non requirentia residentiam, dum unum eorum non est sufficiens ad honestam clerici sustentationem, conferri possint & haberi ab eodem, idque sine Superioris dispensantis auctoritate.

1. Respondeo ad primum affirmativè: Less. de just. l. 2. c. 34. n. 147. (addens id procedere, etiam si essent canonicatus, quin etiam si beneficium sit Canonicatus Cathedralis, vel Ecclesia parochialis, vel dignitas insufficientis, posse cum ea obtineri aliud simplex non requirens residentiam, & utrumque casum satis colligi ex verbis Trid. sess. 24. c. 13. & 17.) Azor. p. 2. l. 6. c. 11. q. 5. s. ad dices, & Siroges. id omnino supponens & expressè, & directè c. 10. q. 3. Pirh. ad tit. de præb. n. 135. Garc. p. 11. c. 5. n. 262. & AA. communiter juxta clarum textum Trident. sess. 24. c. 17. ubi: unum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur; & quidem si ad vitam ejus, cui conferatur, honestè sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferre &c.

2. Porro id sic intelligendum secundum Auctores paulò post pro hoc citandos, ut quamvis vi hujus decreti, etiam absque ulla alia dispensatione (ut dicitur paulò post) possit quis habens jam unum insufficientem, insuper aliud, etiam si illud per se solum sufficiens esset, obtinere, & cum illo insufficiente præhabito retinere; non possit tamen jam habens sufficiens obtinere, aut simul retinere aliud insufficientem se eundem idem Trid. *loc. cit.* statuens quoque, ut unum etiam beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur. Pirh. ad tit. de præb. n. 186. citans Fagn. in c. cum jam dudum. de præb. n. 49. Ratio disparitatis est, quia qui primum sufficiens habet, cum jam habeat congruam sustentationem, videtur ad impetrandum secundum moveri ex avaritia & ambitione, quæ sunt præcipua causæ, ob quas prohibetur pluralitas beneficiorum; at, qui non habet sufficiens, jure petit secundum ob honestam sui sustentationem; & quamvis ex accidente contingat, ut secundum per se solum sufficiat, petendo tamen non peccat; cum id faciat lege permittente, ideòque non debet privari primo insufficiente; quia quod legitime factum est, peccatum non meretur. Pirh. *ibid.* Fagn. *cit. n. 49. 57. & 58.* in quam sententiâ etiam inclinare videatur Garc. *cit. c. 5. n. 302.* contrarium tamen tenet n. 303. ubi ait: ad obtentionem secundi sufficientis vacare primum insufficientem; quia intentum concilii est, ne quis habeat duo beneficia, quorum unum sufficiens est de per se, sive illud sit primò collatum, sive secundo.

3. Respondeo ad secundum etiam affirmativè; neque enim id jure naturali vetitum est, eò quòd, ut Azor. *cit. q. 3. s. sollicitus*, licet jure Canonico quodlibet beneficium, etiam tene & exiguum reputetur pro beneficio, tamen jure naturali non censetur beneficium; quia modicum pro nihilo habetur: adeòque nec dici potest Tridentinum in hoc dispensando relaxare jus naturale, aut etiam consuetudo id passim permittens, eidem derogare: li ta

si tamen cum aliis loqui liber, & conformiter dicitur q. 2. *huius*. §. ac dicere, pluralitatem beneficiorum solitariè consideratam præ se ferre malitiam aliquam; dic hanc insufficientiam beneficium non residentialis secundum omnes esse unam, eamque præcipuam circumstantiam, quæ turpitudinem illam penitus evacuet, ac ita Tridentinum, jura ipsa, & consuetudinem ubique receptam declarare, in hoc casu nullum esse jus naturale, vel jus naturale non obligare. Neque etiam est contra ullam legem Canonicam, dum questio ipsa supponit, non esse beneficia singula, aut duo ex istiusmodi pluribus residentialis; in qua tamen residentia fundantur leges vetantes pluralitatem beneficiorum. Et licet jure positivo veteri beneficia omnia, quantumcunque simplicia, requirebant residentiam, & ad officium per ipsum beneficium exhibendum adigebantur omnes, & non nisi sub ea imbita conditione, ac veluti pactatione concedebantur ab Ecclesia; huic tamen juri positivo passim contrariâ consuetudine derogatum est. Et sic paulatim Ecclesia cessit huic juri suo ex dicta pactatione acquisito, aut aliâs acquirendo; dum amplius sub ista conditione beneficia ejusmodi conferre non censetur, nisi dum fortè specialiter in his aut illis circumstantiis aliter ab ea, aut ex mente fundatoris, aliòve speciali statuto cautum. Atque vel ex hoc ipso patet, neque jure divino in his beneficiis exigi residentiam, contra quod aliâs nulla unquam prævalere potuisset consuetudo. vide hæc pluribus probantem Hurr. *de resident.* to. 1. l. 6. *resol.* 6. §. 6. *per tot.* Garc. citantem pro hoc plurimos p. 3. c. 2. *an.* 3. Lorr. l. 3. q. 27. n. 9. & dicta à nobis alibi. Atque ita hac generali consuetudine stante, nullâ ulteriori opus esse relaxatione juris ad obtinenda simul duo beneficia insufficientia. Adeoque etiam nullâ interveniente dispensatione, talia duo concedere potest Episcopus. Pirh. *ad tit. de præb.* n. 188. Sed neque his obstat, quòd Papa velit, ut is, qui beneficium simplex, quantumvis modicum, habet, id exprimat in impetratione; de quo paulò post.

Questio 65. An ergo habenti duo non sufficientia conferri possint alia & plura, aliâs non incompatibilia, usque ad congruam sustentationem?

Respondeo: tamen id olim ante Trid. fieri licet & validè potuerit, auctoritate etiam Episcopi. Pirh. *ad tit. de præb.* n. 187. Azor. p. 2. l. 6. c. 11. q. 8. Garc. p. 11. c. 5. nu. 345. citans Abb. *in c. cum jam dudum*, n. 8. Nav. *conf.* 10. & 19. n. 2. *de præb.* Hojed. p. 2. c. 1. n. 1. & 15. id ipsum tamen non licet, nec validè fieri potest stante Trident. utpote quod loquitur in singulari dicens: *licet illi aliud sufficiens conferre.* Pirh. *loc. cit.* n. 187. Garc. *loc. cit.* n. 314. juxta declarationem S. Congreg. apud Gallemart. *ad cit. c.* 17. *sess.* 24. item juxta alia quàm plurima in contrarium responsa ejusdem congregationis concilii, quæ recitat Garc. n. 110. in quibus expressè dicitur, non posse citra consensum & dispositionem Apostolicam Episcopum habenti unum insufficientem conferre plura simplicia usque ad sufficientiam: quibus responsis consentit expressis verbis concilium provinciale Mediolan. s. p. 3. *tit. quæ ad beneficiorum collationem attinent.* apud Garc. nu. 313. Pro hac sententia rationem adducit Azor. p. 2. l. 6. c. 11. q. 8. quòd pluralitas benefi-

P. Louren. *Feri Benef.* Tom. III.

ciorum, etiam insufficientium, si nimia & immodica sit, ab ipso jure reproberetur; ut dum quis 10. vel 8. talia simul beneficia obtinet; & quisque sibi ipsi imputare debeat, quòd beneficium collatum suæ sustentationi non sufficiens acceptarit, & ex artificio, industria, & aliunde victum non querat: adeoque Trid. potuerit approbare consuetudinem, ut, cum unum non est sufficiens, conferatur & alterum, facultate minimè datâ, ut quando 3. vel 4. non sufficiant, possint conferri plura.

2. Nihilominus contrarium, nimirum id licere adhuc hodie, tenent apud Garc. n. 308. Hojed. *loc. cit.* à n. 24. & à n. 32. id probans pluribus, ac n. 36. dicens, hanc opinionem receptam esse, & approbatam Stylo curiæ; eò quòd post Trid. talia plura beneficia concesserint plures pontifices: ex quo tamen factò pontificum non videtur id sequi, nimirum licere idem Episcopis. Hojedam sequuntur Paris. l. 3. q. 1. n. 141. Quintanad. l. 4. nu. 119. Zerol. p. 1. v. *beneficium*. §. 72. & c. Zechus. *de rep. Eccles. c. de benef.* §. *ad dignoscendum.* a pud eundem Garc. qui etiam n. 309. citat pro hac sententia Rotam in una *Theatrensi S. Eustachii*. 2. April. 1587. inclinat quoque in hanc sententiam, saltem, ubi consuetudo sic habet, Azor. p. 2. l. 6. c. 11. q. 8. *in fine*, ubi: *verior & probabilior videtur dicta sententia; nam ubi consuetudo viget, ut si multa vitæ clerici satis non sunt, aliud conferatur etiam auctoritate Episcopi, & videmus Rom. Pontifices id factitasse; id enim cum solo jure Canonico pugnat, adeoque solùm questio esse potest de inferioribus Ecclesiarum præsidibus, qui jus commune non relaxant, nisi in casibus sibi permittis; sed ubi id consuetudo recepta probat, non videtur negandum, quin id fieri possit solâ Episcopi voluntate, sicut rite fieri potest solo Rom. Pontificis arbitratu &c.*

3. Limitant tamen horum AA. aliqui id ipsum cum Hojed. p. 1. c. 21. n. 16. apud Paris. *loc. cit.* n. 142. nisi fortè esset nimis magna multitudo beneficiorum, v. g. de quo dubitat Paris. si essent 10. vel 8. *resolvit Paris.* n. 143. in hoc dubio standum arbitrio judicis, qui secundum qualitatem personarum, temporum id judicet.

Questio 66. An cum beneficio sufficiente ad honestam clerici sustentationem aliud etiam insufficientem simul haberi possit?

Respondeo: licitum non est obtinere duo aut plura beneficia simplicia, aut etiam conferre (intellige in ordine ad retinendum simul cum aliis; de cetero enim ut dicitur infra, collatio secundi est valida) qualiacunque nullam requirentiam residentiam; dum unum illorum, nempe præhabitum, ad honestam, & commodam sustentationem clerici sufficit. gl. *in c. dudum. de elect. v. remittere.* Abb. *ibid.* n. 36. & *in c. exsurgenda. de præb.* n. 34. Hojed. p. 2. c. 19. n. 1. Zerol. v. *beneficium*, p. 4. n. 2. Rodriq. *in sum. Th.* 1. c. 31. n. 2. & 4. Zechus. *de benef. c. 5. nu.* 4. quos præter alios citat & sequitur Garc. p. 11. c. 5. n. 273. & 279. Paris. l. 5. q. 6. n. 115. citans pro hoc Sor. *de Just.* l. 3. q. 6. n. 3. Nav. & c. ac dicens esse communem. Pirh. *ad tit. de præb.* n. 125. citans Laym. l. 4. *Th. mor. tr.* 2. c. 8. n. 2. ac dicens esse plerorumque Theologorum & Canonistarum. Castrop. *de benef. d.* 6. p. 3. §. 6. n. 8. ubi ait: in Trid. expressè cavetur, nemini habenti beneficium sufficiens esse concedendum aliud, subintelligendò ad effectum retentionis; & licet in Hispania videat-

C 2

END

tur contrarium consuetudine servari, ut passim Ordinarii habenti beneficium sufficiens conferant insuper aliud; sed non est servanda hæc consuetudo, cum sit contra Concilium &c. Azor. p. 2. l. 3. c. 7. q. 4. ubi expressè, quòd nequidem duo beneficia præfimonialia, etiam per auctoritatem Episcopi simul haberi possunt, si eorum alterum sufficit ad honestam sustentationem. & *ibid.* c. 8. q. 6. ubi: *Capellania cum alio simplici non exigente residentiam simul haberi potest, modò alterutrum non sufficiat ad clericum sustentandum: ante Trid. enim constans fuit Doctorem optino, duo beneficia etiam simplicia simul obtineri non posse, si unum ad sustentandum Clericum satis esset; sed hoc quamvis erat jure communi constitutum; consuetudine tamen quòdam receptum fuerat, ut Episcopus posset duo beneficia simplicia eidem Clerico conferre, licet unum eorum ad ejus vitam sufficeret; quam consuetudinem Trid. Synodus abrogavit. Eadem ferè habet *ibidem* c. 9. q. 3. junctâ q. 6. & c. 10. q. 4. ubi: quòd Episcopus potest habenti portionem conferre aliud simplex beneficium, modò alterum non sufficiat ad clericum commodè sustentandum. & c. 11. q. 23. ubi ait id verari per Trid. & c. 50. q. 6. ubi: quòd Episcopus dispensare non possit in hoc: ac denique p. 2. l. 6. c. 10. q. 2. ubi ait, de jure communi id non licere.*

2. Nihilominus contrariam sententiam cum Innoc. in c. *fin. de cleric. non resid.* n. 1. & in c. *jam dudum. de prob. nu. 2. & 4.* indistinctè tenente, licet habere plura beneficia, non requirentia residentiam purâ mente, non propter avaritiam & ambitionem, teneat *gl. in c. gratiam. de rescrip. in 6. Card. in c. cum jam dudum. & in clem. gratia. de rescrip. n. 12. Ferret. conf. 255. nu. 3. Rebuff. in pr. tit. de dispens. ratione ætatis. v. in Cathedralibus. & alii apud Garc. n. 264. & 265. qui omnes dicunt, quòd opinionem Innoc. servet consuetudo, quam Papa scit, & tolerat, & aliter dicendo totus mundus damnaretur. item hanc sententiam tenent apud eundem Garc. n. 266. Tusc. *concl.* 61. l. 13. Ledesm. in *sum. p. 2. tr. 7. c. 1. concl.* 11. Soto. de *just. l. 3. q. 6. a. 3. concl.* 4. Valent. *tom. 3. in secundam secundæ. d. 5. q. 7. p. 2.* indistinctè dicens, plura beneficia eareus posse licite haberi ab aliquo, quatenus id fuerit usû, & probatâ consuetudine receptum: & alii; qui tamen auctores omnes id intelligunt, quando non est nimia coacervatio, quæ non potest carere culpâ, & quandoque mortali & gravissimo scandalo. Garc. *num.* 267.*

3. Verùm manifesta ratio stat pro sententia prima; primò: quia id non tantum jure positivo vetitum. Paris. *l. 5. q. 6. n. 116.* ubi: etiam secundum jus commune pluralitas beneficiorum prohibetur etiam in beneficiis non requirentibus residentiam. Azor. p. 2. l. 6. c. 10. q. 2. cum Abb. in c. *extirpanda. n. 34. de prob. Holtien. in c. super inordinata. tit. eod. Sylv. v. beneficium. 4. n. 2.* quos uterque citat, ac potissimum id veratur c. *singula. d. 89.* ubi: *singula Ecclesiastici juris officia singulis quibusque personis singularim committi jubemus. & c. Episcopi. d. 80. singuli presbyteri per singulos titulos constituuntur;* sed & novissimè manifesto Tridentini decreto *sess. 24. c. 17. interdictum.* Paris. *loc. cit. n. 115.* ubi ait, Concilium hic loqui etiam de Cardinalibus, Azor. p. 2. l. 3. c. 11. q. 23. Quin & est contra jus divinum & naturale. Azor. p. 2. l. 6. q. 6. & q. 5. certe negari, & p. 2. l. 6. q. 12. ubi expressè ait multò veriore sententiam, & sic se longè verius putare, quòd jus naturale vetet, quòd minus quis duo beneficia etiam

simplicia, etiam in quibus nullo jure residere cogatur &c. habear. Paris. *loc. cit. n. 118.* Pirh. *n. 127.* juxta D. Th. & dicta ex illo supra q. 2. *hujus. s. sic* Vafq. in *opus. d. benef. c. 4. s. 2. à nu. 192.* tradit, illicitum esse jure natura pluralitatem beneficiorum, non solum simplicium servitium habentium, eò quòd residentiam exigant. & *nu. 206.* in præfimonialis, hoc est beneficiis omnino simplicibus, nullo servitium habentibus; eodem jure id illicitum; eò quòd proportio justitiæ distributiæ non servetur, dum uni datur, quòd pluribus erat conferendum &c. de qua tamen ejus ratione constabit melius ex sequentibus *quest.* De cetero ponit hæc ex ratione, quam ponit Trid. in principio dicti decreti, & fusè deducit Joannes XXII. in *extrav. execrabilis. de prob.* cum Ecclesiasticus ordo pervertitur, quando unus plurium occupat officia Clericorum &c. Turbatur siquidem hic ordo haud dubiè, dum diminuitur cultus divinus, uno loco plurium instituto; dum esse possunt in illis beneficiis multi beneficiati, qui horas Canonicas recitent, & preces pro fidelibus offerant quotidie (quia beneficiati sunt legati & intercessores populi ad Deum, pro ejus gratiâ & peccatorum venia impetrandâ, juxta D. Thom. 3. p. q. 22. a. 1. & 4. & q. 26. a. 1. Nav. in *man. de orat. c. 18. n. 1.* apud Paris. *loc. cit. n. 117.*) dum Ecclesia plurium clericorum operâ, curâ, diligentia, industria, consilio egens privatur multis sibi debitis; quin & fundatores beneficiorum & Ecclesiarum suo voto & voluntate fraudantur. Azor. *tit. l. 6. c. 11. q. 5.* ubi is de his pluribus: dum interdum unus, qui unicum, quamvis modicum officium, vix implere sufficeret, plurimorum sibi vendicat stipendia, id est, arrogat, & applicat, quæ multis probis viris, qui nunc mendicant, possent abundè sufficere æquâ distributione factâ, ut Joannes XXII. in *cit. extrav.* Proinde jam, ut ait Paris. *loc. cit. n. 118.* contra faciens huic conclusioni communi elicitur, tum à jure communi, tum à concilio Trid. peccat mortiferè, & vivit in statu damnationis, juxta opinionem, quam tenet Glossa in c. *dudum. 2. de elect.* (quam Glossam Nav. in 62. *Miscellan. de orat. n. 1.* dicit celeberrimam & receptam) Hojed. de *incompat. p. 1. c. 19. n. 1.* Soto. *l. 10. de just. q. 6. a. 3.* Joan. And. & c. Quia facit contra jus naturale & divinum.

4. Nihilominus contrarium in tantum, in quantum dicitur id repugnare juri natura, sentire videtur Garc. p. 11. c. 5. nu. 75. ubi expressè ait: beneficiorum animarum curam non habentium multitudo lege divinâ prohibita non est. citat pro hoc Quintanadv. *Ecclesiasticon l. 4. n. 59. & 119.* & subdit. 276. & hoc idem videtur tenere Abbas. in c. *dudum. n. 36.* dicens, valere consuetudinem, quando disponit solum circa potentiam retinendi plura beneficia simplicia; secus si disponeret, ut prohibitu voluntatis possit beneficiatus de fructibus illorum disponere; & sic intelligit Glossa ibi. sequuntur Cosmas in *pragmat. Sancti. tit. de collatione. s. 1. & Selva. 3. p. q. 39. nu. 2.* qui ait, quòd jura, quæ videntur innuere, valere in hoc consuetudinem, debent intelligi secundum id, quando consuetudo disponeret circa potentiam retinendi plura beneficia sine nimia multitudine, idem tradit Sylv. v. *beneficium. 4. num. 4.* & accedit Quintin. in c. *de multa. à n. 145. & 167.* ita verò tenens Garc. contrarium quoque sentit Soto. *l. 3. de just. & jure. q. 6. a. 3.* quòd in beneficiis omnino simplicibus, hoc est, sine omni servitio & residentia ad

exequen-

exequendum ministerium (quæ in hispania dicuntur praesimonia) non eger quis dispensatione, neque est turpitudine contra jus naturale, quæ lechalem culpam inducat: quæ Soti doctrinam etiam quoad primam partem; nimirum de non necessariâ dispensatione, reprobatur Hurt. *loc. cit.* §. 5. num. 5. eod quod sit contra Trid. *sess.* 24. c. 17. quod Tridentini decretum Soto non vidit, quia fortè prior illo decreto jam scripserat; approbat tamen quoad alteram; dum dicit id sibi seclusâ lege Ecclesiasticâ videri probabilissimum; eod quod licet distributor ex vi iustitiæ distributiua teneatur sub mortali peccato acceptiois personarum distribuere beneficia secundam proportionem meritum, qualitatem literaturæ, nobilitatis &c. si tamen distributor alicui confert plus, quàm meretur, aut indiget, is acceptando & retinendo non peccet contra jus naturæ, uti hoc postremum docet D. Thom. *secunda secunda. q. 67. a. 2.* Et exemplificat in eo, qui tenetur eligere vel providere digniorem, ita ut licet is peccet mortaliter omisso digniore, eligens vel providens minus dignum; provisus tamen & electus accipit & retinet eutâ conscientia: cui doctrina S. Thomæ inhaeret Cajet. *v. beneficium. n. 10.* unde jam etiam ait idem Hurt. *loc. cit.* n. 3. licet non possit quis procurare, ut sibi plura conferantur; quia concurreret ad malam distributionem; potest tamen illa acceptare, & acceptata non tenetur renunciare, sic expressius contrarium tradit idem Hurt. *subresolut. 12. n. 3.* ubi: *purè simplicium pluralitas non est illicita jure naturæ; ratio enim adæquata, cur pluralitas beneficiorum habeat turpitudinem contra jus naturæ, est residentia personalis; cujus obligatione stante nullatenus licita est jure naturæ pluralitas beneficiorum; nisi ex causa: & si residentia est indispensabilis, etiam pluralitas est indispensabilis; si vero illa est dispensabilis, & hac dispensabilis erit.* Ad illud verò quod supra allatum ex D. Tho. quod pluralitas beneficiorum, si non cohonestetur certis circumstantiis, sit contra jus naturale, & disordinationem contineat: respondet *subresolut. 5. §. 8. a. n. 17.* mentem D. Thomæ optimè expressam à Cajet. in *sum. v. beneficium. n. 8.* ubi is ait: *mortale peccatum in hujusmodi pluralitate intervenit, quando non propter rationabilem causam obtinet quis multa beneficia incompatibilia, & unus quidem occupat locum multorum, alii autem esuriunt; quia hujusmodi pluralitas est injusta contra aequalitatem iustitiæ distributiua: neque excusatur peccatum mortale propter dispensationem Papæ sine rationabili causa, quoniam dispensatio Papæ cadit super jus positivum, & non super jus divinum & naturale; pluralitas autem beneficiorum sine rationabili causa est contra jus divinum & naturale &c.* Loquitur enim D. Thom. de beneficiis incompatibilibus; quia loquitur de præbendis, ut patet ex titulo illius articuli, & ex rationibus, quibus movetur. quarum prima est, non esse possibile, duabus Ecclesiis deservire; quia præbendæ sunt stipendia Deo in Ecclesiis deservientibus constituta. Secunda: quia est diminutio cultûs divini in Ecclesia dicendi; dum unus loco plurium constituitur. Tertia: quia defraudatur voluntas testatorum voientium, quod esset certus numerus in Ecclesia Dei deservienti. Quarta: quia est inaequalitas, dum unus beneficiis abundat, & alius nec unum habere potest &c. ob quam inaequalitatem præbendæ beneficia incompatibilia dicuntur, & in eorum distributione iustitiæ distributiua attendatur, adeoque pluralitas ut sit contra jus naturæ, supponit incompatibilitatem beneficiorum, non verò eam causata auctq; Hurt. *a. n. 22.* se id ipsum confirmare ex SS. Canonibus; quippe in quibus solum habetur, quod sit rationi naturali contrarium, quod in eadem Ecclesia vel diversis idem clericus unus habeat plures dignitates, vel personatus, & officia exigentia assiduitatem personarum; quique loquuntur solum de præbendis, quæ ex sua significatione annexæ sunt servitio Ecclesiæ, & personali residentia; non verò de aliis simplicibus; ut patet ex c. *ad hac. de præb. & c. 1. de consuet. in 6.* quippe in hoc præbendæ secundum proprium usum hujus nominis (dum alias sæpe cum beneficio quovis simplici confunditur) non est idem in jure, quod beneficium simplex nullum habens exercitium in Ecclesia, sed solum onus recitandi privatim horas; sed est jus percipiendi fructus in Ecclesia, cui præbendatus inservit, ut Card. *in clem. ult. de præb. q. 16.* Anchar. *in rubr. de concess. præb. Bertachin. in repertorio. v. præbendæ. n. 7.* & sic D. Thomam loqui de præbendis propriè, quæ non ideo sunt incompatibiles, quia pluralitas beneficiorum est jure naturali illicita; sed quia sunt incompatibiles, earum pluralitas est jure naturali illicita. ita fere Hurt. *a. num. 26.* eumque, ut subdit idem Hurt. *n. 31.* alia simplicia non duntur ob exercitia publica in Ecclesiis, sed ob recitationem privatam horarum non pertinent ad iustitiæ distributiivam, ita ut distributor teneatur sub mortali dare secundum proportionem meritum, ut rectè Gabr. in *quartum. dist. 15. q. 7. a. 3.* Angel. *v. electio. §. 21.* Petrus Nav. *l. 2. de restitut. c. 2. num. 148.* qui etiam hanc dat rationem; quod ista beneficia ex natura rei non videntur esse bona communia, & decertantibus debita, ita ut nulla committi injustitia, aut personarum acceptio, sed tota res videatur commissa Papæ & praelatis Ecclesiæ, ut ipsi arbitrato suo provideant bonos & exemplares ministros; pro quo etiam citat Dianam *p. 2. tr. 15. resol. 37.* Ledesin. in *sum. To. 2. tr. 7. concl. 7.* Garc. *p. 7. c. 16. nu. 16.* Gutierrez. *qq. can. l. 2. c. 12. n. 11. & 27.* Vegam &c. Et quamvis dicat Hurt. hos auctores fere loqui non tam de casu, in quo plura conferuntur uni, sed in quo, omisso digniore, conferuntur digno; idem tamen eorum fundamentum fundare efficaciter hanc suam sententiam; dum ut D. Tho. *secunda secunda. q. 36.* objectum iustitiæ distributiivæ est ratio debiti secundum proportionem meritum; eo ipso autem, quod aliquid non sit bonum commune debitum decertantibus, non est contra iustitiæ distributiivam mortale, plura dare uni: cujus contrarium est in beneficiis residentiam requirentibus, utpote quorum fructus etsi sunt stipendia laborum, sunt tamen etiam meritum præmia, quibus excitantur ad studia & virtutem.

Questio 67. An igitur neque obtineat amplius consuetudo in contrarium, quæ fuit olim ante Trid. neque nova talis induci possit post Trid. de facto, aut etiam in hoc dispensari à Papâ.

1. **R**espondeo: per nullam consuetudinem, aut privilegium, vel dispensationem induci posse, aut unquam potuisse, ut clericus habens unum, vel plura ad decentem ejus sustentationem sufficientiam, recipiat insuper aut retineat aliud, præterquam si justa & rationabilis sublit causa. Pirh. *ad Tit. de præb. n. 127. & n. 142.* dicens esse

C

com.

communem. Paris. l. 5. q. 6. m. 120. & quoad dispensationem papalem clarissime Azor. p. 2. l. 6. c. 12. q. 7. & c. 11. q. 6. Caltrop. de benef. tr. 13. d. 6. p. 3. §. 6. n. 26. sequitur & constat ex dictis; est enim ista consuetudo non tantum contra jura positiva, sed & contra rationem & jus naturale, ac proinde irrationabilis & corruptela, non excusans a peccato. Paris. l. c. citans præter jam citatos à se C. Parisium *conf.* 17. n. 40. vol. 1. Socin. Juniorem *conf.* 98. l. 3. Menoch. *conf.* 82. & c. Pirh. l. c. Et si Papa, quæ sunt juris divini vel naturalis, sine justa causa remittat, ea remissio coram Deo minime subsistit, licet clericus vi talis invalidæ dispensationis immunis sit à pœnis in jure statutis iis, qui plura beneficia obtinent; quia Papa in jure positivo illas pœnas statuente dispensare, saltem valide, potest. Pirh. Azor. *ll. cit.* Hinc licet communiter contrarium servetur, ut nimirum retineantur duo vel plura beneficia, etiam quod unum sit ad victum sufficiens, hæc tamen communis observantia non excusabit retinentem à mortali. ut Abb. *in c. ex stirpanda. n. 36.* Hojed. *cit. c. 19. n. 8.* & communiter Doctores. Paris. l. 5. q. 6. n. 118. Et licet consuetudo excuset aliàs à pœnis, ut Gl. & Abb. *in c. venerabilis. de consuetud.* hoc tamen ad summum intelligendum de pœnis temporalibus; non autem æternis, & à Deo infligendis. Paris. l. c. n. 121. citans Abb. *in c. ult. de constitut. in fine.* Tiraq. *tr. de pœnis temperandis. c. 42. n. 4.* Roman. *conf.* 466. & c. Et illud, quod dicitur de consuetudine servanda, etiam contra communem opinionem, procedere de consuetudine rationabili juxta communem Doctorum *in c. ult. de consuetud.* Paris. l. c. n. 122. porro dicta, quod consuetudo obtinendi & retinendi hujusmodi beneficia plura non excuset à mortali peccato, procedunt, tamen si talis consuetudo foret immemorialis; quia etiam consuetudo immemorialis, quæ est irrationabilis, non excusat à peccato. Paris. n. 123. citans Hojed. *cit. c. 9. n. 9.* Card. Paris. *conf.* 27. n. 10. vol. 1. Cardin. *in Clem. in plerisque. de Elect. notab. 3. & c.*

2. Unde jam sequitur, quod etiam si detur, nasci posse de novo consuetudinem contra statuta à Trid. hanc tamen nasci non posse; quia est contra jus natura, in quo se fundare videtur Trid. Illud verum, quod, si ista turpitudine contra jus naturale fundaretur solum in præsupposita lege Ecclesiastica, requirente residentiam, & pacto Ecclesiæ non aliter nisi sub onere residendi conferentis beneficia, posset abolita illa lege residendi per consuetudinem, & Ecclesiâ tacite cedente suo jure ex tali pacto quærendo, etiam modo prævalere consuetudo habendi plura, quam unum sufficiens; sed & præscindendo jam à jure naturali, contra quod est ista pluralitas talium beneficiorum, si quæ in contrarium contra antiquos Canones ante Trid. inducta consuetudo (quæ, ut Azor. p. 2. l. 3. c. 9. q. 3. fundabatur in alia consuetudine sublata residentia jam prius inducta contra antiquiores Canones; beneficiis etiam simplicibus omnino residentiam imponentes)posito etiam hanc consuetudinem fuisse legitimam, hæc penitus cum sententia illa Innocentii est sublata per Trid. Garc. l. c. n. 279. (qui etiam *n. seq.* illud decretum Tridentini extendit ad beneficia juris patronatus, non obstante quâdam declaratione Cardinal. S. Congreg. sic habente: *hoc decretum non comprehendit beneficia juris patronatus: quam vel mendolam ait, vel intelligendam de beneficiis juris patrona-*

tis, quæ ex fundatione possunt simul cum aliis retineri) & n. 270. ubi, postquam præmississet: *hodieum hac sententia (nempe prima) probatur per Trid. subjungit: & communis observantia & consuetudo contraria non valet, nec excusat retinentem plura beneficia, quorum unum est sufficiens, à mortali.* Pro quo citat Abbat. Hojed. Lopes.

3. Contrariam nihilominus sententiam conformiter à se dictis supra tenet Hurt. de resid. l. 6. re. sol. 8. subresol. 10. n. 1. hæc expressis: *Potest consuetudine fieri, quod quis habeat plura beneficia simplicia, etiam si quilibet sit sufficiens ad congruam sustentationem.* Citat pro hoc loco Aragon 22. q. 63. a. 2. concl. 3. Tusch. Ledesma, Ferret. Rebuff. ubi supra, *quæst. nimirum procedente.* Et Azor. p. 2. l. 3. c. 11. q. 18. (ubi tamen is nihil de sufficientia unius, & plus non dicit, quam quod consuetudine ante Trid. alicubi introductum erat, ut quis in eadem Ecclesia dignitatem simul & Canonicatum haberet. Idem habet l. 6. c. 11. q. 1. de quo nos infra) Florian. Capra. & c. ac dicit, id constare ex c. cum de re. de rescrip. & c. cum in Ecclesia. de prob. in 6. Recitat etiam pro hoc Responsum S. Congreg. Concilii, quo in hæc verba quærenti Archiepiscopo Valentino, an, quando Canonicus ex illius præbenda honeste sustentari potest, pro sui gradus qualitate, liceat sibi eidem Canonico aliquam ex hujusmodi dignitatibus conferre, cum ex antiquissima & immemoriali consuetudine absque dispensatione apostolica consueverant illius dignitates Canonicis ejusdem Ecclesiæ tam apostolicam quam ordinariam potestate conferri, idque licite fieri posse per S. Congregationem declaratum fuit, & c. Respondit S. Congregatio in hæc verba: *S. Congregatio censuit consuetudini permittenti, ut in eadem Ecclesia dignitas cum Canonicatu per eundem obtineri & retineri possit, non censeri derogatum ex decreto Trid. c. 17. sess. 24. ubi disponitur: habenti beneficium competens non posse conferri alterum & c.* ex quo evidenter deduci ait, n. 4. Hurt. quod obtinere plura beneficia simplicia non sit contrarium juri natura; quia alias talis consuetudo foret irrationabilis; sed sola dispensatione Pontificis talem tutum fore in conscientia. Addit etiam n. 5. id manifestè colligi ex eo, quod Trid. l. c. decernens, quod uni non habenti sufficiens, non detur nisi unicum aliud sufficiens, non sit receptum in Hispania, ubi post illud sicut antea Ordinarii communiter contulerunt, & conferunt plura beneficia, etiam ultra duo uni, etiam dum unum est sufficiens ad congruam sustentationem, & simul retinent. Quia & c. ut ait n. 6. idem fiat in ipsa Curia, dum Pontifices narranti plura beneficia simplicia (nisi forte narretur nimis magna multitudo) solent alia concedere, nec apponitur decretum de demittendo. Neque etiam præsumendum sit, ut ait n. 10. de tot doctissimis, vigilantissimis, piissimisque pastoribus id facere, si esset contra jus natura, aut decretum Trid. Ac denique subdit verba Garcie, quæ is habet p. 11. c. 5. n. 332. Unde videtur posse probabiliter dici opinionem Innocentii, de qua supra, quam consuetudo antiquissima approbavit, etiam hodie posse procedere, etiam in foro conscientie non obstante decreto Trid. c. 17. & c.

4. Porro illud hic notandum, quod plerique auctores tenentiam hanc sententiam, nimirum posse ex consuetudine licite teneri plura etiam sufficientia ad honestam sustentationem, non reneant id ita absolute, quasi id fieri possit sine omni justa causa; sed tunc demum, ubi est justa aliqua

aliqua causa, quod omnes admittunt; nimirum posse per consuetudinem induci, ut quis plura habeat, quorum singula vel plura sufficiunt ad honestam sustentationem, etiam desumendo sufficientiam ab ipsa persona provisi, ubi adest iusta causa. Vide Pirh. l. c. n. 142.

Quaestio 68. An, & quando, procedente etiam secunda sententia de pluralitate beneficiorum, sufficientium ad congruam sustentationem non illicita, saltem iure natura, adhuc tamen eorum coacervatio, seu nimia multitudo sit illicita, etiam iure natura?

Respondeo ad primum: Beneficiorum etiam omnino simplicium (intellige, dum singula vel eorum plura sufficiunt ad honestam sustentationem) coacervatio & exorbitans distributio uni personae tali juri naturali repugnans damnatur. Hurt. l. c. n. 36. tam juxta D. Thom. quam Cajet. II, citr. quia oritur ex avaritia, & cupiditate, & appetitu lautiùs vivendi, & ambitione majoris dignitatis, ut videre est ex verbis Trid. sess. 24. c. 17. ex quibus etiam constat, Concilium manifestè loqui etiam de his beneficiis omnino simplicibus. Et hac coacervatio generat scandalum in Ecclesia; quare semper, nisi subit ratio evacuens hanc ceterasque malitias, perseverat illicita. Hurt. l. c. Idem, nimirum, quòd nimia istorum beneficiorum multitudo prohibita sit jure naturali & canonico, sentiunt Jo. Andr. in c. dudum. de Elect. Benedictus Capra. iv. de reg. & fallent. reg. 90. n. 135. Hojed. p. 1. c. 21. n. 1. quos citat Hurt. n. 37.

2. Respondeo ad secundum: Quanta autem esse debeat pluralitas, ut in coacervationem talem illicitam declinet, quantum quoad forum conscientiae, prudentum iudicio; quantum vero ad forum externum, iudicis arbitrio, relinquendum. Hurt. n. 40. citans pro hoc Hojed. citr. c. 21. n. 14. & 15. Illud, quod tradi ab Azor p. 2. l. 6. c. 12. q. 8. ait Hurt. subresol. 4. n. 5. immodicam beneficiorum multitudinem, ut peccetur per hoc contra jus naturae, censeri, si deatur ultra decem; secus si infra decem ultra congruam; & ideo peccare Papam dando uni decem, quorum quodlibet sufficiens est ad sustentationem beneficiati, id, inquam, displicere ait Filiuc. to. 3. tr. 41. c. 7. n. 40. & meritò. Verum id non tradit Azor *ibidem*, sed solum dicit, in hoc convenire omnes, decem beneficiorum multitudinem immodicam esse, eò quòd, dum leges & jura loquuntur de tempore vel numero, multum & longum consueverunt appellare decennium. Quinimò Azor ipse de suo ibi dicit, nullam æquitatem postulare, ut quis decem vel octo simul beneficia possideat; quod vero tradit Hojed. l. c. n. 13. tunc demum dictam multitudinem simplicium fore contra jus naturae, quando ea tanta est, ut sufficere possit ad sustentationem duorum vel trium; meritò displicet Hurt. *loc. cit.* subresol. 13. n. 4. & seq. tanquam nimium contringens, & ut ait, sanguinem conscientiarum emungens, dum tuti esse non possent in conscientia, qui possident plura, etiam pingua, beneficia, quorum etiam quodlibet est sufficiens ad clericos honestè sustentandos; proindeq; miser esset status clericorum literatorum, nobilium, principum, quibus Papa plura talia concedit simplicia, & quibus talia dari concedit Extrav. execrabilia, & c. de

multa. Unde etiam si incompatibilitas illa & pluralitas hac nimia beneficiorum est desumenda in ordine ad congruam sustentationem, non est attendenda congrua seu sufficientia eorum, qui alias talia beneficia habere possunt, & ex iis sustentari congruè; sed congrua sustentatio personae provisa illis pluribus beneficiis, num eà ratione suarum qualitatum egeat tot beneficiis ad sui congruam sustentationem; etsi de cetero quolibet eorum posset clericus inferioris fortis sustentari. Hurt. subresol. illa 13. n. 7.

Quaestio 69. An, si quis habeat duo beneficia, quorum quodlibet de se non est sufficiens, & postea contingat eorum unum fieri sufficiens, possit illa adhuc simul retinere, stante decreto Tridentini?

Respondeo Garc. p. 11. c. 5. n. 319. videri dicendum, quòd non possit ea retinere; sed debet unum ex iis dimittere ad tradita in simili per Hojed. p. 1. c. 13. n. 57.

Quaestio 70. An, quae hucusque dicta sunt de beneficiis, locum etiam habeant in pensionibus (puta Clericalibus) quae nimirum Clerico, ut commodius sustentari possit, ex fructibus beneficium assignantur ad instar beneficium, seu loco beneficium, ut Garc. p. 1. c. 5. n. 170. Hurt. de resid. l. 6. retol. 6. subresolut. 11. n. 7.

Respondeo affirmativè: Hurt. l. c. n. 54. ubi, quòd de pluralitate pensionum eodem modo loquendum, ac de pluralitate beneficiorum simplicium nullam requirentium residentiam: unde ait conformiter suis principiis, sicut jure naturae licita est pluralitas beneficiorum, sic etiam pluralitas pensionum; & sicut dictum de nimia coacervatione beneficiorum, sic etiam de nimia coacervatione pensionum dicendum, sive hac contententur inter se, sive cum aliis quibuscunque beneficiis. Ac denique sicut pluralitas beneficiorum simplicium, quando congruam excedunt, jure positivo humano est reprobara; ita etiam pluralitas pensionum. Tamen si autem Azor p. 2. l. 8. c. 12. q. 7. dicat, non esse ex omni parte parem rationem de pensionibus, quae est de beneficiis; cum quaedam sint beneficia, quae jura & canones incompatibilia vocant, in illis verò nullae pensiones jure communi incompatibiles dicuntur; addit tamen, quòd sicut repugnat juri naturae, habere plura beneficia, dum unum sufficiens; ita quoque eidem juri naturae repugnare, unum simul habere plures pensiones, dum earum una sufficit ejus vitae commodè sustentanda: & sicut uni possunt assignari plura beneficia, ita etiam plures pensiones, nisi una, vel etiam plures ex illis de se sufficientes essent ob ejus merita in Ecclesiam, nobilitatem, literaturam, & c. Idem tenent Hojed. de incomp. p. 1. c. 21. n. 12. Vasq. opusc. de benef. c. 2. §. 3. dub. 11. citati ab Hurt. ubi supra n. 1. de cetero ait Azor l. c. q. 6. non esse interdictum jure communi, ut cum beneficio pensionem obtineat beneficiatus; sicut jure communi vetitum beneficiario, ne cum uno beneficio simul alterum habeat. Idem tradit quoad hoc Garc. p. 11. c. 5. n. 304. nimirum illud Concilii decretum sess. 24. c. 17. non

habere locum in pensionibus, prout habet declaratio S. Congreg. quã ea respondit Archiepiscopo Hispal. interroganti super hoc, quam recitat idem Garc. l. c. n. 310. addit etiam, rationem, quã potuit ad sic respondendum movere S. Congregationem, esse; quodd licet pensiones hodie dem succedant loco beneficii, tamen non sunt tituli beneficiales; Concilium autem videatur habuisse respectum ad pluralitatem titularum beneficialium, ut colligitur ex illis illius verbis: *quando unus plurimum occupat officia Clericorum*: & neminem oportere in duabus Ecclesiis conscribi; & quodd majus odium sit, habere plura beneficia, quã plures pensiones; dum unus de jure potest habere unum beneficium valens mille ducatos, non possit tamen habere decem beneficia, quorum quodlibet valet centum ducatos; at in pensione nihil referat, an habeat unam pensionem mille, an centum pensiones decem ducatorum: & quodd pensiones alias non sint incompatibiles cum beneficiis tradit post eundem Azor p. 2. l. 6. c. 10. q. 8. Gonz. gl. 5. §. 5. n. 14. etiam expressè addens, plures pensiones non inducere incompatibilitatem aliquam cum beneficiis, ac pro hoc citans Capram. *reg. 90. n. 90.* Hojed. p. 2. c. 7. n. 1. Gigas *de pension. q. 4. &c.* quodd tamen juxta Azor ejusque sequaces intelligendum videtur, ubi ista pluralitas pensionum unã cum beneficiis non excedat congruam sustentationem, adeoque verita non est jure natura. Unde etiam Gigas *de pension. q. 32.* Mandos. *de signat. gratia rit. de dispens. benef. sub eodem tecto.* Hojed. p. 1. c. 20. n. 18. & alii apud Garc. n. 315. tenent, quodd pensio non faciat incompatibilitatem sub eodem tecto. Cujus tamen contrarium sentit Rebuff. *in pr. rit. de dispensatione ratione ætatis* apud Garc. n. 316. nempe pensionem esse incompatibilem, & non posse haberi sine dispensatione cum alia, vel cum alio beneficio in eadem Ecclesia, ed quodd id suadeat consuetudo, & quodd Papa concedat pensionem loco beneficii. Idem quoad hoc cum Rebuff. sentit Garc. n. 317. dum ait: sic habere stylum Curie, & apparet ex clausula in pensionibus pro palatinis apponi solita: *etiam sub eodem tecto*: & quodd quando impetrans beneficium narrat habere se pensionem super fructibus certi beneficii, addatur: *non tamen in eadem Ecclesia contentis.*

Quæstio 71. Quodnam dicatur beneficium sufficiens ad congruam sustentationem?

I. Respondeo primò: Vix certi quid in specie hac de re statui posse, propter nimiam circumstantiarum, quã occurrere possunt, varietatem. Vide tamen, quid de hoc dixerit Nav. *de orat. miscell. 16. n. 7.* Paris. paulò post citand. à n. 147. Unde

Respondeo secundò in genere: congruam hanc taxari ex hominum prudentum judicio & æstimatione; quare cum nullus in hoc prudentior summo legislatore & pastore animarum nostrarum ad ipsius prudentem dispensationem, ut ad regulam primam visibilem reducenda est justificatio pluralitatis beneficiorum in eadem persona ad illam requisitorum. Hurt. *ad l. c. resol. 6. §. 6. n. 32.* Sic Castrop. *d. 6. p. 3. § 6. n. 14.* Paris. l. 5. q. 6. n. 131. cum Nav. *de orat. miscell. 62. p. 3.* Hojed. p. 1. c. 10. n. 22. & aliis pluribus, quos citant, ajunt, id iudicis arbitrio relinquendum, dum hujus arbitrio relinquuntur ea, quã à jure non sunt definita, &

certa sub regula comprehendendi nequeunt. Cujus etiam arbitrio relinquuntur, quodd tenue, quodd magnum dicatur beneficium, Menoch. *de arb. casu 216.* uti & quis dives, quis pauper. Bart. *in l. si constanter. n. 14.* & AA. communiter. *ff. solut. matrim. Gonz. n. 136.* ait etiam Gonz. *gl. 15. n. 39.* quantum ad honestam sustentationem opus sit, ex personarum qualitate, & locorum diversitate unusquisque sibi iudex erit, advertens, quodd Deum fallere non possit.

3. Porro pro hoc arbitrio sano formando tam à iudice, quã à seipso, attendendã circumstantiã primò personã (quodd enim respectu unius dicitur magnum, respectu alterius dicitur parvum, ut Menoch. *de arb. casu 216.* Paris. n. 148. Et alimenta constituenda secundum qualitatem personã l. 1. §. mulier. & l. habitatio. §. servus. *ff. de ventre in poss. mittend. Paris. n. 149.*) num ea sit nobilis vel illustris. Azor p. 2. l. 6. c. 10. q. 9. Paris. nu. 150. juxta Abb. *in c. cum aded. de rescript. Tiraq. de nobilitate. c. 10. nu. 141.* Nobiles enim sunt majoribus beneficiis honestandi. *c. de multa. de prob. Paris. n. 151.* citans Cassan. *in Catal. glor. mundi p. 8. considerat. 39.* si eximia literaturã; quia Ecclesia eget viris literatis, ut AA. communiter *in c. cum in cunctis. de Elect. Paris. n. 150.* Azor l. 6. num ea sit firmã vel imbecillis valetudinis. Si in Ecclesia multa merita contulit. Azor. l. 6. Paris. l. 6. n. 146. & alii passim. Num persona augetur dignitate; si enim hac augetur, debent etiam alimenta augeri. Paris. n. 151. ex Gozadin *conf. 95. n. 4.*

4. Secundò: Ecclesiã, ut si beneficium sit in Ecclesia celebri, insigni, vel illustri. Azor. l. 6.

5. Tertio: Qualitatis ipsius beneficii; siquidem beneficiato simplici minus designari debet, quã Canonico, Canonico minùs, quã dignitati &c. Castrop. l. 6.

6. Quarto: Loci, num beneficium sit in urbe vel oppido minùs celebri. Azor l. 6. num sit in provincia vel regione, ubi major vel minor alimentorum caritas. Azor l. 6. Paris. n. 153. Attendenda etiam in hoc consuetudo patriã. Paris. n. 152. citans Menoch. *de arb. casu 216. n. 14.* quin & consuetudo familiã, ut idem Paris. n. 151. citans C. Paris. *conf. 98. vol. 2.* Porro victus nomine intelligitur omne id, quo beneficiatus eget ad se & familiam suam sustentandam, cujusmodi sunt, ciibus, vestitus, habitatio; quin & ea, quã ad morbos curandos sunt necessaria. Azor *loc. cit.* Et sub honesta sustentatione sui comprehenditur etiam sustentatio familiã suã sub nomine autem familiã veniunt famuli, parentes, fratres, sorores egenes; item filii, si quos habet beneficiatus, legitimis imò & si spurios habet; quia & his ex æquitate Canonica debentur alimenta. Item nepotes, aliique consanguinei egenes. Item equi, quos alii similes beneficiati timorati alunt. Item elemosinã eã, & hospitalitates, quas alii similes præstant, quia sine his decenter sustentari nequit. Azor l. 6. c. 10. q. 8. Castrop. *cit. n. 14.*

7. Illud & hic observandum, beneficium illud non dici ad congruam sustentationem sufficere, ex quo tantum habet, ut non cogatur mendicare; hæc enim duo valdè differunt: posse ex beneficio vivere: & posse ex eo vivere decenter. Paris. *loc. cit. n. 154.* juxta Gl. *in c. 2. de statu regular. in 6. v. penuria.* Unde & solvitur illud, quodd aliqui ex hinc dictis malè inferunt; nempe, si plus requiratur ad sustentationem nobilis vel literati, quã ignobilis, non

non posse nobilem titulo cuiusdam beneficii ordinari, quo potest ignobilis; cum tamen Trid. *sess. 2. c. 2.* indistinctè statuat, illud beneficium in ordine ad suscipiendos ordines sufficere, quod sufficit ad honestam sustentationem beneficiati; nam licet nobili necessaria sit amplior sustentatio, ut cum decentia & decore vivat; non deberur tamen ei amplior sustentatio ad effectum, ne cogatur mendicare. Item nobili quà Clerico non debetur amplior sustentatio; etsi ea debeatur ei quà nobili. Trid. autem eo loco spectavit sufficientiam beneficii ex eo solum, quòd Clericus esset, ad hunc tantum effectum, ne cum ordinis dedecore mendicare cogatur, ut ex ipso textu constat. *Econtra* Trid. *sess. 24. c. 17.* spectavit sufficientiam sine hac limitatione, ac proinde pro diversitate beneficii & beneficiati spectatur amplior vel strictior sustentatio. Ita ferè Castrop. *l. c. n. 15.* Ultra hæc sit

Questio 72. Specialiter, num ad iudicandum, an beneficium sit sufficiens ad sustentationem, habenda sit ratio bonorum patrimonialium?

Respondeo negativè: Paris. *cit. g. 6. n. 154.* citans Hojed. *p. 1. c. 19. n. 24.* Ratio est; quia potest quis habere opulentos redditus ex patrimonio suo recipere etiam pingue beneficium, & ex fructibus beneficii vivere, reservatis, aut, in quod voluerit aliud, expensis redditibus bonorum patrimonialium. Paris. *cit. n. 145.* citans Innoc. & Abb. *in c. Episcopus. de præb. Cajet. 2. 2. q. 185. n. 7.* Soto *l. 4. de iustitia. q. 10. d. 2.* Nav. *in apolo. de redditib. Eccles. p. 1. c. 1. n. 25.* Sarmient. *rr. de redditib. Eccles. p. 1. c. 1. n. 28.* Eisdem citat & sequitur Hurt. *de resid. l. 6. subresol. 14. n. 1. & 12.* contra Hojed. *l. c. n. 45.* Barbut. *in c. postulasti. & Decium in c. Episcopus. de præb. apud Hurt. sentientes, quòd, qui habet fructus sufficientes ex patrimonio, debeat fructus beneficii expendere in pauperes, aliove pios usus, nixos gravissimis dictis S. Hieronymi. in Epist. ad Damas. & in regula Monach. c. de paupertate, ubi: Clericos illos convenit ecclesie stipendium sustentari, quibus parentum & propinquorum nulla suffragantur bona; qui autem bonis parentum & opibus suis sustentari possunt, si quid pauperum est, accipiunt, sacrilegium profectò committunt, & per abusum talium iudicium sibi manducant & bibunt &c. Et S. Prosperi *l. 2. de vita contempl. c. 9.* & D. August. *epist. 50. ad Augustin.* quibus satisfacere non videtur Glossa dicens, non proponi his SS. PP. verbis præceptum, sed consilium; patet enim ex ipsis eorum verbis contrarium, dum dicunt, sacrilegium esse. Verum responsio nostræ sententia est communis, & D. Thom. quia, qui altari servit, de altari debet vivere, adeoque, etiam si quis ordinatus titulo patrimonii, quo sustentatur, acquirit admodum pingue beneficium etiam Episcopatum, potest sibi reservare fructus patrimonii: Etsi, ut addit Hurt. *l. c. n. 14.* non possit uti compensatione fructuum beneficii, quòd expendit ante acquisitionem beneficii: dictis etiam illis SS. PP. respondet optimè S. Thom. *2. 2. q. 185. a. 7. ad 3.* & Cajet. *ibid. in 3. responsio ad 3.* & ex illis Hurt. *l. c. n. 9. 10. & 15.* quòd sic sint intelligenda, quòd Clericus habens sufficientia patrimonialia, uti non possit fructibus sui beneficii in articulo necessitatis proximi; non quidem intelligendo necessitatem extremam; in*

hac enim quilibet tenetur de suis ex præcepto charitatis succurrere proximo, sed magnam & valde urgentem; sive sit publica, ut tempore famis & pestis; sive sit privata, ut dum particularis persona est in valde urgente necessitate propria vel filiarum, ita ut tunc beneficiatus habens sufficientia patrimonialia, teneatur sub mortali omnibus fructibus beneficii sui succurrere; quòd etiam ait S. August. *l. c. in articulo necessitatis fructus beneficii non sunt bona nostra, sed illorum, scilicet pauperum, quorum procuracionem gerimus.* Hurt. *n. 16. & 17.* qui tamen *n. 10.* ait; quòd licet tunc clericus peccet, vivendo de sua præbenda, non teneatur tamen ad restitutionem; quia peccatum consistit in abusu, quo non subvenitur aliis, deobligatio tamen restituendi confurgeret ex eo, quòd præbenda se habet ut proprium clerici.

Questio 73. An, & qualiter, & quibus ex causis iura permittant pluralitatem beneficiorum, vel etiam ex quibus causis in ea dispensari possit?

Respondeo ad primum primò: Negari non posse, quin id iura permittant, adeoque fieri possit citra omnem dispensationem, dum fundator ita voluit. Lott. *l. 1. q. 32. n. 43.* etiam dum hæc aliundè jure positivo solum sunt incompatibilia, de his enim loquitur Lott. v. g. duo vel tria beneficia à se fundata, quorum singula sufficientia conferri uni etiam clerico aliis simplici & ignobili, ut is vel hac ratione ex humili statu asurgat, & vivat lautius; cum fundator donare possit bona sua sub quacunque conditione à jure positivo non reprobata.

2. Respondeo secundò: Etsi id iura permittere videantur in circumstantiis, & ob causas, de quibus paulò post; non tamen hoc ita intelligendum, ac si datis istis causis statim absque ulla dispensatione superioris ea conferri possint & haberi, sed opus dispensatione, argumento *c. Sanctorum. D. 70.* Hurt. *de resid. l. 6. resol. 6. §. 1. n. 20.* ubi postquam dixisset ex Soto, sextum casum, in quo liceat habere plura, esse, si Episcopus dispenset juxta *c. Sanctorum*; addit: sed hic & alii præcedentes casus intelliguntur, si adsint debita circumstantia evacuantes turpitudinem; ac si diceret: possunt haberi plura, si Episcopus possit, seu in istis circumstantiis dispenset. Sic expressè tradit Azor *p. 2. l. 6. c. 11. q. 7.* his verbis: dum unum est sufficiens, non potest ei alterum conferri sine auctoritate Superioris, qui jus naturale ex aliqua iusta causa relaxet; si autem unum non est sufficiens, potest alterum dari sine ulla juris relaxatione, & solo arbitratu Superioris. Probatur hoc ipsum ex *c. de multa. de præb.* ubi constituitur, quòd si viri sunt sublimes aut literati, possint illis Pontificis indulgentia conferri plura. Et certè hoc indubitatum, opus esse hac dispensatione; ubi dubium, num dictæ causæ & circumstantiæ verè adsint; hoc ipsum enim declarare in dubio est Papæ, & sic dispensare.

3. Respondeo ad secundum primò: Causas, cur Pontifex dispensare possit, non esse alias, quàm circumstantias illas evacuantes turpitudinem illam: ac proinde querere, quæ sint causæ sufficientes ad dispensandum in hoc, idem est, ac querere, quæ circumstantiæ evacuent dictam turpitudinem.

4. Respondeo ad secundum secundò: has causas reduci ad duo capita; nimirum justam necessitatem, & piam Ecclesie utilitatem. Azor, p. 2. l. 6. c. 12. q. 1. Et ne præter hæc duo capita assignari videantur & alia, cum iis ipsis SS. Canonibus, v. g. c. de multa. dicitur, ob nobilitatem & literaturam posse à Papa concedi uni plura: & in *extrav. Execrabilis*, Cardinalibus, filiis regum &c. posse concedi plura; dicendum est cum Abb, in *cit. c. de multa. n. 5. & 7.* plura non concedi nobilibus aut literatis principaliter & præcisè ob eorum privatam bonum & commodum, sed ob communem Ecclesiarum salutem & utilitatem; quia nobiliores, potentiores, & magis literati eo ipso solent Ecclesiis, quibus præfunt, aptiores esse: atque ita spectando in hoc, indirectè saltem, vel potius ultimato utilitatem Ecclesie, non sunt nisi dicta capita duo iustarum causarum dispensationis. Azor, *loc. cit. Hurt. loc. cit. §. 7. n. 7. & seq.* citans pro hoc Felin. in *c. si quando. de rescrip. Nav. ibid. except. 16. n. 5.* Barbos. &c. idem est dum in *c. tali. 1. q. 7.* assignatur tertia causa, nimirum prærogativa meritorum (intelligit tam præteritorum, quam futurorum) consistit namque dicta prærogativa in ipsa illa generis nobilitate, potentia, dignitate personæ, egregiâ literaturâ, industriâ, prudentiâ, virtute, Azor, *ibid. q. 2.* Quòdque hic dictum de beneficiis aliàs non incompatibilibus ratione curæ animarum, residentia, voluntatis testatorum &c. id idem, tamen si forent beneficia exigentia residentiam, de jure vel de voluntate testatoris, aut aliàs jure Canonico vel divino incompatibilia, dicendum; de iis enim eriam loquuntur dicta jura has causas assignantia, & sentiunt AA. uti & alii passim (idque hic meminisse sit satis, ne de hoc iterum §. sequentibus necesse sit instituires questionem) nam hæc sunt justificata & prudentia motiva, quibus motus Papa evacuans omnem turpitudinem à sua distributione (quâ aliàs distributor hæc beneficia requirentia residentiam, veluti stipendia laboris & meritorum, expendere iustè seu illas à justitiâ distributivâ non potest; & conferendo plura uni) potest illa conjungere in uno. Et si ista motiva seu causæ sufficienti ad relaxandum jus divinum, seu potius ad declarandum, illud hic & nunc non obligare, ex quo jure oritur residentia Parochorum, sufficientia quoque erunt ad interpretandam vel immutandam testatorum, residentiam in utroque beneficio requirentium, voluntatem. Hurt. *loc. cit. §. 7. n. 2.* Nihilominus circa quasdam harum causarum in particulari quia majus potest esse dubium, hinc majoris explicationis gratiâ fit

Questio 74. In specie, an, & qualiter sufficiat ad dispensandum nobilitas & claritas generis, ac præcipuè sola, ubi est absque literaturâ?

Respondeo primò: saltem, si sermo est de beneficiis simplicibus, puta Canonicatibus, dignitatibus servitoriis vel non servitoriis, motivum sufficiens videtur nobilitas, quia in his non requiritur literaturâ, sed ut Papa dispenset in residentia, præscriptâ à jure Canonico, & ob hoc motivum nobilitatis duntaxat ratio postulat, ut in pluralitate relaxetur jus naturale ad distributionem prudentem faciendam, Quin & in beneficiis curatis, ad hoc movet nobilitas, ut si inter nobilem & plebejum sit ferè æqualis literaturâ, beneficiû da-

ri debeat nobili, ita ferè verbò tenus Hurt. *de rescrip. l. 6. resol. 6. §. 7. n. 12. & 13.* citans Abb. in *caudam. 2. de elect. nu. 26.* Felin. in *c. adeo. de rescrip. contra Barbof. in collectan. ad c. de multa. nu. 18.* qui id simpliciter negat. Negat tamen etiam id ipsum, nimirum nobilitatem sine literaturâ ad hæc sufficere, dum sermo est de curatis, Hurt. *loc. cit. n. 10. & 11.* eò quòd in his potissimum attendatur literaturâ, & collatio illorum facta illiterato sit nulla, ut dicitur notare Canonistas *ad c. grave nimis. de præb. & hodie id certum sit, cum ex decreto Trid. & constitut. Pii V. hæc beneficia non dentur sine concursu dignioribus, sed de hoc aliàs.*

2. Respondeo secundò: videri quoque claritatem illam generis non sufficere, ut dispensative conferantur uni plurima, seu ut fiat in uno coarctatio illa beneficiorum, quorum singula sufficerent ad alios, etsi inferioris nobilitatis, satis laudæ alendos. Azor, p. 2. l. 6. c. 12. q. 8. cujus verba subjicio: *sed quid de eo dicendum, cui conferuntur tot beneficia eo solùm nomine, quia filius est vel nepos regis, vel alius cuius alterius principis? Respondeo Paulum II. teste Majorè, cum rogaretur, ut cuidam duos Episcopatus simul concederet, quia filius cuiusdam regis esset, ita respondisse, non darem, etiamsi filius Dei fuisset; rem sane pontifex exaggeravit, sed mens tamen ejus plurimum cum rectâ ratione congruebat: quid enim cogit, ut tot in uno beneficia colligantur & coarctentur; cum multa alia remedia non desint, ex quibus etiam filius regis honestè & commodè sustentari possit, ne tot Clerici, imò Episcopi & alii his superiores, aliqui etiam de Ecclesia bene meriti, esuriant, & quodammodo mendicare cogantur etiam patrimonii exhaustis planè non potest non esse periculum, cum nimia in uno beneficiorum multitudine cumuletur, inde enim ambitio & avaricia occasio arripitur, & crescente beneficiorum multitudine augetur famulus, fastus, pompa &c. Subjungo denique verba S. Bernardi, Ep. 271. ad Theobaldum Comitem: honores & dignitates Ecclesiasticas non ignoro debere iis, qui eas dignè, & secundùm Deum administrare & volunt, & possunt: porro eas acquiri parvulo filio vestro precibus meis vel vestris, nec vobis iustum, nec mihi tutum esse noveritis; nam nec cuiquam vel adulto plures in pluribus Ecclesiis habere licet, nisi dispensative ob magnam Ecclesie necessitatem, vel personarum utilitatem &c. Præciscendo tamen ab ista nimia coarctatione, & respectu curatorum à carentia literaturæ, saltem omnis, vel hoc ipso, quòd quis regis filius sit, posse ei conferre plura etiam curata, satis indicat Joannes 22. in *sua extravag. Execrabilis*; ubi postquam sanxisset, ne quis acciperet vel retineret plures dignitates, personatus, officia, & beneficia, quibus inest animarum cura, excipit regis filios, utpote ob sublimitatem eorum, & generis claritatem, ut inquit Papa, potioris prærogativæ gratiâ attollendos. Azor, *loc. cit. l. 2. q. 2. in fine.* Idem de nepotibus Papa tradit Hurt. *loc. cit. l. 6. resol. 6. subres. 4. n. 2. & 3.* eò quòd per hoc, quòd quis evehatur ad papatum, ejus quoque domus hoc ipso ad magnum splendorem evehatur, à quo ne decidat, nepotes tales meritò exigunt splendidius & opulentius sustentari. quod ipsum quoque confirmari potest exemplo Pii secundi pontificis aliàs piissimi & doctissimi, qui, ut testatur idem Hurt. *subresol. 2. nu. 3.* moriturus nepotes suos juxta qualitatem suam pauperes commendavit collegio Cardinalium, ut qui eligeretur Papa, eos juvaret beneficiis Ecclesiasticis; quamvis vel hoc ipso potius pro causa hic pontifex prætenderet sua merita; adducit enim hoc exemplum*

Hurt.

Hurt. ut prober causam sufficientem multiplicandi in aliquo beneficia, esse, quod sit filius vel frater alicujus bene meriti de Ecclesia vel populo; quod ipsum ait doceri à Navar. *Miscellan.* 44. n. 80. Adeo que jam splendidior sustentatio alicujus, jam ante evecti ad statum illustriorem, non verò per ipsam collationem plurium illorum beneficiorum ad illum evecti, videtur esse causa sufficiens laxandi jus naturale conferendo plura uni. Monet tamen idem Hurt. cavendum esse illam nimiam in tali nepote Pontificis coacervationem beneficiorum, & tot solum conferenda, quor dictaverit prudens judicium à sanguine proprio nò excoactum.

Questio 75. An sola Cardinalitia dignitas sit justa causa, ob quam Cardinali plura beneficia conferantur?

Respondeo affirmativè: idque multò magis quam regis filio, utpote, ut in eadem *extray.* illos pariter ac prius excipiendo, ait Papa idem, qui circa Papam, & in hoc universali Ecclesiæ serviendo singularum Ecclesiæ commoditatibus se impendunt; ac cum Cardinalatus sit præcipua dignitas in Ecclesiâ, conveniens est, ut reditus status sui, vitæque conditioni congruentes habeat. Azor. *cit.* c. 12. q. 5. ubi etiam, quod insuper accedere possint ad dignitatem Cardinalitiam aliæ causæ justæ, ut si sit regis vel principis filius, frater, nepos, si sit insignis literaturæ, industria, virtutis.

Questio 76. An sit sufficiens causa conferendi alicui plura beneficia, vel dispensandi, ut plura ei conferantur, nempe ab alio inferiore collatore, ut eorum fructus largius in pauperes erogentur, v. g. dum scitur illos eorum fructus impensurum in pauperes, aliove pios usus, retentis sibi solum necessariis ad decentem sustentationem?

Respondent affirmativè Hurt. *loc. cit.* l. 6. *resol.* 6. *subresol.* 1. citans Cardin. in *clem. gratia. de rescrip.* in 12. C. de Lugo 10. l. de *justi. d.* 4. s. 4. n. 58. Filiuc. *tr.* 41. c. 7. n. 57. quibus accedit Nav. *tr. de orat. Miscell.* 65. citatus ab Azor. p. 2. l. 6. c. 22. q. 3. ubi justam arbitratur causam, ut jus relaxetur in eo, ut plura ei conferantur, qui fructus beneficiorum in pios usus impendit; quamvis in *Man. ca.* 25. n. 128. censet intentionem illam provisi jam pluribus talibus beneficiis, & verâ ejus executionem esse causam justam, ut ea plura jam antè obteuta retineat (pro quo etiam solo citatur ab Hurt. *loc. cit.* num. 2. ubi etiam is dicit, videri hoc ipsum approbati à S. Tho. *quodlib.* 9. a. 15. dum ibi reprobatur contrariam intentionem, habendi nimirum plura tantum ad majorem splendorem victus, vestium, famulorum &c.) non tamen ut denuo plura ei conferantur, & ab eo recipiantur, prout refertur ab Azor. His tamen contrarium, seu negativam tenet ipse Azor. *loc. cit.* cum Abb. & pluribus aliis; quibus, ut ait Azor, meritò hæc causa minimè probatur; eò quod & alii sint clerici, qui beneficiorum illorum fructus in bonos usus infunderent. Quin etiam, quod addo, quod etiam sit pius, si non magis pius usus, dum ea beneficia plura in plures divisa eorum fructus toti ab iis indecentem sui sustentationem absumuntur, reddendo iterum deo horarum preces & sacrificia, quod alii pauperes, saltem ex obligatione, non facient. Quod

si tamen nulli extarent clerici, qui eos fructus piè erogent, subest causa, cur iis plura conferantur; non quia iis, quibus ea conferuntur, utiliter fructus infundant; sed quia desunt clerici idonei, ut in provinciis, ubi hæretici dominantur, qui fructus beneficiorum sibi sumunt ac devorant. Azor. *loc. cit.*

Questio 77. An sit sufficiens motivum dispensandi, seu laxandi in hoc jus, etiam dum illud est justitia distributiva, in conferendo uni plura beneficia, quod is habeat parentes, fratres, nepotes ex fratre vel sorore indigentes, vel etiam amicum, cui multa debet?

1. Respondeo ad primum affirmativè: ita expressè Navar. *Miscell.* 17. nu. 76. & *Miscellan.* 44. n. 76. ubi: Papa post concilium dispensare potest, ut quis habeat plura beneficia, quorum unum ei sufficit, eò quod habeat parètes, fratres, uxores, nepotes, vel alios cognatos pauperes, quos eum oportet alere, collocare, vel in aliquam viam salutis æternæ dirigere &c. sequitur Hurt. *loc. cit.* *subresol.* 2. n. 1. Azor. *cit.* c. 12. 44. ut enim beneficium dicatur sufficiens, debet ex ejus fructibus posse sumere, quæ sibi & suis necessaria, adeo que eo ipso, quod clericus habeat parentes, fratres &c. egenos; beneficium, quod aliis ei soli esset sufficiens, dici non potest sufficiens. Azor. *ibid.* & patet ex dictis supra ex eodem Azor. & Castrop. aliisque, dum tales pertinent ad familiam beneficiati.

2. Respondet quoque ad alterum; nimirum de habente talem amicum, affirmativè Hurt. *loc. cit.* n. 3. & *subresol.* 4. n. 4. in specie ait: existimo, quod sufficiens motivum relaxandi in hoc jus naturale sit, quod Papa amico suo ante Papatum collata in se ab eo beneficia compenset, & gratum se ostendat.

Questio 78. An ipsa Papa liberalitas sit sufficiens causa dispensandi in hoc?

Respondet affirmativè. Hurt. *loc. cit.* *resol.* 6. q. 2. n. 14. ubi ait: Præpositus ad e. per venerabilem, qui filii sint legitimi. Felin. & alii, quos ibidem citat, dicunt, quod ipsa liberalitas Papæ sit sufficiens ratio dispensandi contra jus, juxta c. cum vestis. de concess. *præb.* ubi dicitur ex indulgentia specialis, vel alia justa causâ; quæ doctrina non solum tenet in relaxatione juris divini, cum liberalitas maxime deceat principem ex ipsa ratione naturali. ita ille.

Questio 79. An etiam Episcopus, aut etiam Legatus à latere Papæ possit dispensare in pluralitate beneficiorum, saltem simplicium, existentium in diversis Ecclesiis, quorum unum sufficiens est, dum adest aliis justa causa disponendi?

1. Respondeo ad primum negativè: idque etiam si habere aut conferre istiusmodi plura non esset lege naturæ vetitum; patet hoc ipsum ex Trid. quod uti & jus commune, laxare non potest Episcopus, nisi in causis ipsi in jure concessis. Castrop. *d.* 6. p. 3. s. 6. n. 28. Azor. *cit.* c. 12. q. 6. Pirh. *ad tit. de præb.* n. 182. Hurt. *loc. cit.* *resol.* 6. s. 1. n. 20. citantes Abb. in c. de multa. Garc. p. 11. c. 5. n. 371. & 169. citans quàm plurimos alios. Less. *de just.* l. 2. c. 34. n. 150. (ubi dat rationem cur Episcopus, etiam si

etiam si videat profuturum suae Ecclesiae, ut videntur plura, nimirum, quod lex obliget inferiorem, quamdiu ex custodia illius nihil evidenter sequitur contra legislatoris intentionem; nunquam autem, aut rarissime contingat contra intentionem concilii Trid. ex eo, quod uni non dentur duo beneficia, quia nunquam evidens est, id esse contra majus Ecclesiae bonum, & proximorum aedificationem; quae duo Trid. per hujusce sui praecepti, de non dando uni plura, custodiam intendit. Adhuc potissimum fit summi pontificis, procurare bonum Ecclesiae, & indicare, quid ad illud expediat) contra Selv. p. 4. q. 7. n. 29. Rebuff. in pr. tit. de dispensat. ad plura n. 30. Gamb. de off. leg. l. 5. tit. an legatus possit uni conferre plura. Hojedam. p. 2. c. ult. n. 16. & alios citatos à Garc. ubi antè, n. 338. tenentes Episcopum & legatum de jure posse dispensare, quando dispensatio fieret principaliter propter necessitatem vel utilitatem Ecclesiae, & non ob utilitatem personae propter praerogativam meritum. Verumque hoc ipsum est secundum Pirh. ad tit. de preb. n. 185. & Fagnan. in c. cum jam dudum. tit. eod. n. 49. ab eo citatum; quod Episcopus nequidem dispensare possit, ut habens jam sufficiens obtineat insuper aliud etiam insufficienti omnino simplex; quia & hoc est contra decretum Trid. ut vidimus supra. Proceditque hoc ipsum etiam, si alias dispensare adhuc hodieum posset, sicut poterat olim ante Trid. ut quis haberet duo difformia sub eodem recto, quod tenet Garc. p. 11. c. 5. n. 376. Patet namque hoc ipsum ex clara declaratione S. Congreg. super cit. c. 17. Trid. quam recitat ibidem Garc. n. 377. quae sic habet: *Congregatio concilii censuit, Episcopum posse dispensare ex causa, ut quis possit obtinere duo beneficia difformia sub eodem recto, dummodo quodlibet per se non sit sufficiens ad sustentationem provisi &c.* Neque obstat, quod Episcopi alias dispensare possint contra jus Canonicum, etiam concilii, in magna causa utilitatis, ut tenet Garc. cit. c. 5. n. 339. Sanch. de matrim. l. 2. d. 40. n. 3. citantes quamplurimos alios; nam id procedit, quando Superior consuli non potest, ut AA. iidem; in praesenti autem puncto non videtur posse considerari periculum in dilatione ad consulendum Superiorem. Garc. nu. 340. Proinde jam aliquis in hoc puncto dispensatus ab Episcopo, tutus non erit in conscientia; sed neque juvabitur regula de triennali, utpote quae possessori non suffragatur contra decreta concilii Trid. ut constat ex dictis alias, & claris verbis S. Congregat. ad cit. c. 17. Trid. quae sic habent: *an praesumpta dispensatio, in qua fundatur regula de triennali, habeat locum contra decreta Concilii sess. 7. c. 4. & sess. 24. c. 17. & sess. 25. c. 15. ita ut possidentes beneficia contra dispositionem dictorum decretorum ex tali praesumpta dispensatione suam possessionem tueri valeant. S. D. N. ex sententia Congreg. respondit, non habere locum.* ita Garc. loc. cit. n. 379. Porro quae hic dicta de simplicibus, multo magis locum habent in dignitatibus, personatibus, officiis curatis, nimirum, quod in eorum pluribus simul habendis nemo praeter Papam dispensare possit. Garc. loc. cit. num. 337. citatis quamplurimis dicens, sic servari à Curia & stylo.

2. Unde, licet olim vi c. Sanctorum. d. 70. ex iustis nimirum causis supradictis id poterant Episcopi; eorum tamen, quia exorbitarunt, in hoc restricta est potestas ab Innoc. 3. in Conc. Lateran. ut habetur c. de multa. de preb. Azor. loc. cit. & hodieum profus illi potestati derogatum in c. dudum. de

elect. ut ibidem Abb. Hurt. loc. cit. qui tamen addit, dum ad Curiam non patet aditus, posse adhuc Episcopum conferre unum in titulum, alterum in Commendam, usque dum impetretur dispensatio. De cetero nec in casu magna necessitatis posse in hoc dispensare Episcopum, ut habeat quis talia duo simul, utendo Epischeia, eod quod ceteri possit, Papam dare hanc facultatem Episcopis in dicta tanta necessitate, ne laquei peccatorum animabus injiciantur, rectè ostendit & probat Garc. cit. c. 5. à n. 351. ex eo, quod Episcopus non possit dispensare in lege Papae vel Concilii, proveniat ex natura rei, quia Episcopus est inferior, & inferior non habet potestatem in Superiorem, nec in ejus legem; juxta c. cum inferior. de major. & obed. & non proveniat ex eo, quod Papa sibi reserveret potestatem dispensandi, & eam Episcopis tollat seu neget. Garc. ibid. citans pro hoc Suar. to. 5. d. 7. f. 4. n. 4. Sanch. de matrim. l. 7. d. 7. n. 8. & l. 8. d. 2. n. 12. Epischeia autem tantum fit moderatio legis deficientis propter universale, & temperet illius rigorem in casibus specialibus, & extraordinariis, non verò det potestatem aut jurisdictionem non habenti; adeoque solum possit moderari legem Papae, per quam ille sibi reservaret talem dispensationem, auferendo eam potestatem Episcopo alias ei competentem; quemadmodum cum Episcopus dispensare posset in omni voto, ut Garc. ibid. n. 352. nisi Papa sibi specialiter reservasset, potest Episcopus adhuc in casu magna necessitatis, ubi ad Papam recursus haberi non potest, dispensare in voto v. g. castitatis, quod est unum ex reservatis; quia jam Epischeia potest moderari legem illam, per quam fit reservatio; contra autem quia Episcopus de se dispensare nequeat v. g. in impedimento matrimonii, & quod id nequeat, non provenit ex lege pontificis, reservantis sibi hanc dispensationem, ne quidem per Epischeiam potest dispensare in tali impedimento; sed ex sola concessione pontificis. Et si opponatur jus illud naturale (in quo alias Epischeia locum non habet Vasq. l. 2. tom. 2. d. 176. nu. 3.) quod inferiori dispensare non possit in lege Superioris, interpretari, ut non intelligatur de casu magna necessitatis, sed hunc ipsum excipi. Responderet Garc. id verum esse, & procedere, quando necessitas est publica, non privati; unde etiam expresse tradit nu. 347. posse Episcopum dispensare in impedimento matrimonii (adeoque & in praesenti puncto pluralitatis beneficiorum) quando Papa adiri nequit, & est causa necessitatis, non particularis seu privata alicujus personae, sed publicae & communis, seu Ecclesiae; eod quod tunc ratio boni communis id possit, de necessitate autem particulari habenda non fit ratio, cum lex in communi feratur.

3. Respondeo ad secundum quoque negative: Castrop. loc. cit. Pirh. de preb. n. 189. ex Azor. loc. cit. q. 9. ubi: *legatus Papae potest in provincia sibi demandata jus in hac parte (nempe quoad conferenda plura uni) laxare ex iustis causis, & etiam iisdem beneficiis, in quibus id potest Episcopus in Ecclesiis sua ditioni subiectis &c. sed Episcopus id non potest in dictis beneficiis, quorum unum sufficiens est, ut immediate ante ex eodem vidimus; ergo. Sic expresse idem de Nuncio, nempe quod nec is in eo dispensare possit, tenet cum aliis Garc. loc. cit. n. 374. Multoque igitur minus id poterunt praetari alii Episcopi inferiores, aut etiam reges & principes, dum quandoque jus confendi habent; & de his, uti & de il-*

his prælati inferioribus absolute & indistincte negat Azor. loc. cit. quod duo vel plura beneficia eidem conferre possint. Porro, an & qualiter Episcopus vel Legatus dispensare possit in pluralitate incompatibilium aliunde, v. g. quia dignitates, curata &c. dicitur infra. vide tantisper Garc. loc. cit. n. 336.

Questio 80. An, si iusta causa, ob quas quis obtinuit plura beneficia, cessent, v. g. parentes, sorores &c. quos alere debebat, mortui, teneatur ea beneficia renunciare, retentis solum iis, quæ ad congruam sustentationem sufficiunt?

Respondeo negativè: jus enim naturale jam cum eo relaxatum est, & in iure Canonico dispensatum ex iusta & rationabili causa, quæ laxatio sicut in votis & juramento, non est conditionalis, sed absoluta, & causa illa pertinebant ad hoc, ut legitima distributio fieret illorum beneficiorum, non verò ad conservationem distributorum: ita fere Hurt. loc. cit. subresol. 3. citans Cajetan. Nihilominus fructus illorum beneficiorum, quæ data ei erant intuitu istarum causarum, iis cessantibus, teneatur impendere in usus pios juxta Hurt. loc. cit. n. 1.

Questio 81. An valeat dispensatio papalis facta in hoc puncto dictis causis non subsistentibus?

Respondeo in sententia eorum, qui dictam pluralitatem veteri iure divino sentiunt, esse invalidam eam dispensationem coram Deo, nihil prodesse, & minime subiliter dicta superius, non secus, ac si votum relaxet sine causa; licet enim Papa habeat liberam administrationem beneficiorum, hoc est, minime adstrictam canonibus & legibus, uti ceteri Antistites, habet tamen eam juris naturalis vel divini legibus alligatam. Azor. cit. c. 12. q. 7. proderit tamen etiam in foro conscientie adhuc talis dispensatio, ut clericus à penis juris in eos latis, qui plura talia beneficia habent, sit liber. Azor. ibid. juxta dicta à nobis supra. Nihilominus contrarium tenere videtur Laym. in c. 1. de consuetud. in 6. dum ait, dispensationem Papæ supra pluralitate beneficiorum curatorum vel dignitatum sic iusta causa necessitatis vel utilitatis factam esse invalidam, si obreptio aliqua ex parte impetrantis intervenerit; alioqui quidem validam esse dispensationem, argumento cit. c. 1. sed illicitam; neque potest dispensatus sic plura beneficia retinere tutè conscientia, maxime, si eorum fructus abundantes inutiliter consumere pergat. Item Less. de justit. l. 2. c. 34. n. 152. dum postquam præmississet: Est contra jus divinum naturale, ut unus habeat plura beneficia, nisi iusta aliqua causa excuset: at qui Pontifex non potest dispensare sine iusta causa, quæ turpitudinem evacuet in iis, quæ sunt juris naturæ; subiungit: advertit tamen, collationem secundis beneficiis, tertii & ceterorum esse validam, & conferre per vim ritulæ, ut patet ex multis canonibus; nam ad nullum eorum iure natura est inhabilis; tenetur tamen resignare aliqua ex iis, quæ non sunt illi secundum suum statum necessaria, vel in quibus legitima causa non intercessisset; fructus tamen interim perceptos non tenetur restituere; si muneri suo saltim per vicarium, satisfecit &c. Verum ut patet ex ipsis Lessii verbis, non loquitur is de collatione facta dispensativè in ordine ad retinenda illa cum præhabitis;

P. Leuren, Fori Benef. Tom. III.

de hoc enim quærebatur, an id Pontifex possit valide, de alia tali collatione paulò post.

Questio 82. An, & qualiter obtinens plura istiusmodi beneficia sufficientia ex dispensatione Papæ sine rationabili causa, tutus esse possit in conscientia, & absolvi à Confessione?

Respondeo (sub limitationibus tamen subjungendis, & ubi habens illa plura certus est sine causa rationabili & subsistente secum dispensatum) non posse esse tutum in conscientia, & non posse absolvi. Cajet. in sum. v. beneficium n. 10. Azor. cit. c. 12. q. 11. Filiuc. l. 3. q. 1. c. 7. n. 40. Less. loc. cit. n. 151. citans pro hoc præter D. Thom. & Cajet. Majorem in 4. d. 24. q. 4. Soto de justit. l. 3. q. 6. n. 3. Tolet. l. 5. c. 71. &c. ac dicens, esse fere communem Theologorum: contra Hurt. loc. cit. c. 6. subresol. 5. n. 10. ceterosque auctores docentes, cum hoc ipsum non nisi iure canonico vetetur, possitque in eo etiam sine causa Pontifex dispensare validè, posse provivum talibus pluribus (modò tamen ea obreptitiè non impetraverit à Papæ, juxta dicta paulò ante quæst. præced. ex Laym) licitè, seu tutè conscientia retinere & absolvi. Videtur etiam esse contra Sanch. l. 2. Consil. c. 2. dub. 6. n. 16. apud Pith. de præb. n. 184. dum docet, eum, qui obtinuit plura beneficia incompatibilia per dispensationem Papæ sine iusta causa factam, peccasse quidem mortaliter, dum actu procuravit & recepit talia, posse tamen licitè retinere ea, si per se, vel per substitutos bene ea administret, & consulat damnis inde pullulantibus; quia accepit ab eo, qui poterat legitime conferre, ac sciens contulit ea; & cum talis receptio sit tantum contra justitiam distributivam, non obligat ad restitutionem. Luber responsionem nostram ipsiusmet fere Cajetani verbis elucidare: hic postquam loc. cit. dixisset: dispensatio Papæ cadit super jus positivum, & non super jus divinum & naturale; pluralitas autem beneficiorum, quæ fit sine rationabili causa, est contra jus naturæ; & dein addidisset: sistit tamen confessor pedem circa iudicium illius, qui jam cum dispensatione, sine rationabili tamen causa, habuit & possidet incompatibilia, ne præceptis neges absolutionem; oportet enim discernere, an iste teneatur de necessitate salutis renuntiare & reliqua, reservato sibi uno; quod non facile est, quando providetur per Vicarios, subiungit: denique duo pensanda potissimum. Primum est damnum Ecclesiarum, secundum inæqualitatem distributorum beneficiorum; & quidem damnum Ecclesiarum, quantum ad temporalia, & reparationem opportunam sive templi sive parva mentorum, & numerum ministrorum facile compensari potest; quia hæc subjacent sensibus: sed quantum ad curam animarum, si sunt beneficia curata, non excusatur à residendo; & per hoc sibi imputetur etiam levis culpa in damno animarum, & proinde, etsi possibile est, difficile tamen ac rarum videtur quòd absque notabili damno Ecclesiarum huiusmodi pluralitas continetur; & quando sic accidit, neganda est absolutio; quia notabilis damno Ecclesia continuo voluntaria absque rationabili causa, non est absque peccato mortali; ex parte autem iniquæ distributionis post factum pensanda sunt tria. Primum: damnum Ecclesiarum quas quis simul habet. Secundum: damnum Clericorum, qui debent ex his beneficiis honorari ac pasci. Tertium: scandalum honorum omnium, qui has inæquales beneficiorum distributiones videntes offenduntur, perturbantur, & ad similia incitantur, & propterea qui hæc parvi pendit absolvendus non est. ita ille: ex quibus patet, illum non tantum loqui de curatis, sed etiam

D

de

de simplicibus, saltem ob servitium exigentibus residentiam, ut cum interpretatur Hurr. supra. De cetero Azor, cui inhaeret Filiuc. expressius comprehendit & cetera; dum sic ferè loquitur: profectò si sunt curata, & dispensatio impetrata sine causa iusta, absolvi non potest, qui plura eorum obtinet, nisi, uno sibi reservato, reliqua dimittat; nam iure divino in Ecclesiis, quas habet, tenetur residere, nec per Vicarium sui loco substitutum satisfacit, eò quòd Vicarius est mecenarius, non pastor proprius, item si beneficia sint dignitates, personatus, officia, canonicatus, vel portiones Ecclesiarum Cathedralium, vel Collegiarum, absolvendus non est, qui sine iusta causa plura habet; quia quamvis iure canonico tantum residere perpetuò debet, at iure naturali, ubi unum ex his beneficiis satis est, alterum habere prohibetur; ac proinde dispensatio sine iusta causa impetrata coram Deo nihil valet. Postremò si beneficia sunt simplicia, nec praesentiam requirunt, adhuc iure naturali simul haberi nequeunt, dum unum sufficiens est; proinde & in his habens dispensationem retento uno ad sustentationem necessario, reliqua abdicare debet secundum conscientiam, alioqui absolvendus non est. Addit tamen uterque tam Filiuc. quam Azor, quibus in hoc consentit Hurr. quòd confessarius in beneficiis istiusmodi omnino simplicibus secluso scandalo sequi possit sententiam contrariam plurimorum Canonistarum, sententium talia beneficia, etiam, dum sufficiens est eorum unum, non esse ex iure naturali incompatibilia, eò quòd secundum hanc sententiam dispensatio illa Pontificis sine causa, etsi illicita, sit tamen valida, & poenitentem dicentem se sequi illam, absolvi; dum tamen, ut expressè Azor, confessarius ipse iudicat eam sententiam esse probabilem, quamvis ex eo solùm quòd plures Doctores graves sic sentiant; secus verò, si ipse confessarius iudicet, eam sententiam esse improbabilem, aut hæreticam, sitné, nec ne probabilis; sic enim ageret contra conscientiam, licere autem confessario eam iudicare ut probabilem, ait; quia etsi credat falsis rationibus niti; quia tamen novit eam teneri à gravibus & minimè imperitis Auctoribus, tutò iudicare potest, eam esse probabilem, quia probabile est quòd veris alioqui sapientibus videretur, ut Aristot. *l. 1. Top. c. 1.* quæ postrema fundantur in generali illa doctrina, quam cum Vasq. *l. 2. d. 62. c. 4.* Lorca *l. 2. d. 39.* Sayro in *clav. reg. l. 1. c. 6.* tenent plures, posse aliquem operari contra propriam opinionem & sequi contrariam, quam viri docti sequuntur, quæque communiter æstimatur non continere errorem, sed adhuc probabilitatem habere, quamvis ex intrinsicis & propriis fundamentis & rationibus illa ei non probeatur, sed suam opinionem veram existimet, & contrariam falsam, quia ob extrinseca principia, nempe auctoritatem Doctorum, qui contrarium sequuntur, potest iudicare illam rem probabilem, & sic secundum eam operari, reventà adhuc propria opinione & assensu illius ob intrinseca & propria fundamenta: à qua doctrina tamen plures alii recedunt, etsi aliàs teneant posse aliquem sequi probabilem relicta probabiliore, eò quòd velint, ut quis sequi possit probabilem, debeat iudicare, eam esse veram, etsi non veriore: de quo vide post & inter alios canonistas Garc. *p. 11. c. 5. n. 380.* tenentem hanc secundam contra Vasq. & Azor.

Quaestio 83. An igitur, si Papa nulli expressa causa, motu proprio, & ex certa scientia habenti jam beneficii, ad congruam sustentationem sufficiens, conferat insuper aliud, collatio sit legitima, & talis illud sua conscientia recipere & retinere valeat?

Respondeo primo: talem collationem censendam validam, etiam si in literis provisionis nulla fiat mentio de prahabitis jam beneficiis, modo tamen in iisdem literis expressè contineantur verba significantia motum proprium & certam scientiam, Azor. *p. 2. l. 6. c. 10. p. 5.* juxta *Clem. si Romanus Pontifex de beneficio alicui motu proprio provideat de beneficiis, qua obtinet, nulla habita mentione provisionem seu gratiam huiusmodi fore validam declarans, qualiacunque fuerint beneficia, dignitates aut personatus, cum cura vel sine cura, & in numero quantumcumque is habebat.* Et de hoc casu motus proprii intelligendum videtur Castropidum de *benef. d. 6. p. 3. §. 6. n. 27.* tradit, quòd clarum sit, Pontificem dispensasse in pluralitate beneficiorum (intelligè etiam ad effectum ea simul retinendi) eo solùm, quòd denuo concedat alicui beneficiorum, aliorum, quæ is jam obtinet conscientis tam quoad qualitatem, quam quantitatem.

2. Limitat tamen hoc ipsum Azor, ita ut vi doctorum verborum inferiorum: *motu proprio*: talis non fiat compos beneficiorum jam obtentorum, dum ea tenebat contra canones absque ulla canonice relaxatione: veluti si Titius Spurcius vel ante legitimam aetatem sine ulla in hoc dispensatione illa obtinuit, hac enim verba: *motu proprio*: cum ultra Pontificis mentem & voluntatem non tribuant facultatem, aut juris relaxationem, non extendunt se ad ista prahabita; sed rescriptum Pontificium tantum obtinet ad aliud beneficium de novo consequendum; nam dum pontifex alicui gratiam facit, ut plura beneficia, quorum unum, aut aliqua ob abundantiam reddituum, aut affectionem alterius incompatibilis dimittere debebat, simul retinere possit, intelligi duntaxat debet de iis, quæ canonicè obtenta sunt, ut dicitur expressè in *caudum, de elect. per ea verba: nec intentionis nostra fuit, aliquid de novo concedere; sed ut per indulgentiam possit habita licite retinere.* Item in *c. si gratiosè, de rescript. in 6.* Laym. in *cit. caudum. n. 6.* juxta Innoc. *ibid. n. 17.* Idem de Legato asserunt Azor. *cit. c. 10. q. 6.* & qui ab eo citantur Jo Ann. Anchar. Cardin. Imol. in *Clem. Et si ab Apostolica, de off. Ordinari. valere factam ab eo collationem, si is motu proprio, & hoc expresso in literis provisionis, habenti jam unum beneficium, nulla de eo facta mentione, conferat secundum; eò quòd jus in cap. ult. de off. legati in 6. illam irritam voluerit vitio impetrantis, tacentis primum beneficium; non autem vitio Legati, qui contulit. Contrarium tamen tenentibus Archid. Jo Monach. Cap. & aliis in *cit. c. ult. de off. Legati*; eò quòd illud *cap. dicat, collationem factam à Legato, non facta mentione beneficii prahabiti, esse irritam, non distinguendo, an motu proprio, an ad petitionem collatum beneficium; ubi autem jus non distinguit, neque nos distinguere debeamus. Ad hæc in c. si motu proprio, de preb. in 6. tanquam speciale privilegium statuatur, ut facta ab eo collatio motu proprio sine expressione beneficii prahabiti valeat.**

3. Respondeo ad secundum: posse in eo casu provisionem,

sum, etsi ei nulla occurrat causa sufficiens, acceptare & retinere illud beneficium simul cum præhabitis; eod quod turpe sit de universalis Ecclesiæ pastore præsumere peccatum, quodve abutatur potestate dispensativâ bonorum Ecclesiasticorum contra iustitiam distributivam, & quod non gubernet rectâ, suavi, & prudente prudentiâ; quamvis hîc & nunc ignoretur causa sufficiens relaxandi jus naturale; adeoque provifus rectè faciat obmutescendo, & beneficium illud acceptando & retinendo; utpote qui illius capax est, & præsumere debet, Papam in eo conferendo habuisse causam sufficientem ad dispensandum in iure canonico, & relaxandum ipsi naturale. Hurr, de residencia. l. 6. resol. 6. §. 7. à n. 11. citans Bart. in l. fin. c. si contra jus. utilitas publica. Loar. de matrim. du. 4. nu. 13. Felin. Decium, Præpos. Imol. &c. Et sanè si verum est, quod ipsa Pontificis liberalitas sit ratio sufficiens dispensandi, de quo supra, talis collatarius scrupulum nullum movere potest. Adde quod non semper, ubi collator in conferendo beneficium peccat, peccet quoque collatarius illud acceptando vel retinendo, v. g. dum collator præterito scienter digniore id confert minus digno, eo id ignorante, vel dum confert amico, ut is fiat ditior, honoratior, & is ignorans illam intentionem conferentis illud acceptat bonâ fide ex intentione, ut exinde pauperes juvare possit. Hurr. l. c. n. 16. & 17. citans Nav. miscellan. 44. n. 81. & 82. Vide quæ hanc in rem dicta supra ex D. Tho. & Cajet. ad initium hujus §.

Quæstio 84. An ergo etiam, dum quis post narrata in supplicia beneficia jam à se habita obtinet insuper aliud beneficium à Papa, eo ipso dispensatus sit ad ista præhabita retinenda simul, & sic ea retinere possit bonâ conscientia?

Respondeo negativè: c. non potest. de præb. in 6. ubi expressè: Cum verò tibi, non obstante, quoddam aliud beneficium habere noscaris, à sede prædictâ de aliquo beneficio provideri contingit, per hoc tecum, ut primum beneficium cum secundo retinere valeas, non intelligitur dispensatum; hoc enim solum operatur præfata expressio, quod facta tibi gratia nequeat subreptione iudicari. Castrop. cit. p. 3. §. 6. nu. 27. ubi etiam rationem hanc dat; quia Papa conferens de novo beneficium habenti aliud, cum facultate illud retinendi præsumit, nullum ex iis sufficere ad honestam sustentationem: Gonz. Gl. 15. n. 27. citans pro hoc Ignat. de Salcedo Addition. ad praxin Bernard. Diaz. c. 48. gl. quamvis simplicia. Hojed, de incomp. p. 2. c. fin. n. 72. Rodriq. in sum. c. 31. n. 2. ac præcipuè Nav. tr. de orat. c. 22. miscellan. 16. n. 64. ubi ait; in hoc decipi plures, credentes ex tali narrativa dispensatos remanere, & quod, si sua sanctitas plura obtinenti concedit de nova alia, non ideo intentionem habet dispensandi contra textum cit. c. non potest; sed quia credit, quod omnia beneficia ad congruam supplicantis sustentationem necessaria sint, & quod aliter confessarii non absolvent eos, nisi dimissis his, quibus non egent, vel concepto firmo proposito ea dimitrendi &c. Quæ confirmantur ex illis, quæ habet Gonz. loc. cit. nu. 38. quod nimirum in supplicationibus, in quibus præter gratiam pro novo obtinendo petitur quoque dispensari ad licitè retinenda.

P. Lauren. Fori Benef. Tom. III.

da præhabita narrata, semper ferè soleant verba illa dispensationem hanc concernentia cancellari de supplicatione; ex qua Cancellatione declaratur mens Papæ, nolentis dispensare, ut plura beneficia, quam ea, quæ ad congruam sustentationem satis sunt, retineri possint. Pro quibus Gonz. citat Mohed, decis. 23. n. 2. & 3. de præb. Bart. in l. si quis in priore. ff. ad Trebellianam. & l. Tribunus. ff. de militari testam. Addit quoque Gonz. n. 29. in hoc casu de plano intrare Regul. 50. Cancellar. per omnes Pontifices renovatam, dum in ea dicitur: Dispensatio non venit sub quacunque signaturâ in quavis gratiâ, nisi totaliter gratia effectum huiusmodi dispensationis concernat, vel aliâs nihil conferat aut operetur &c. Unde, cum supplicatio ultima pro obtinenda gratia alterius beneficii non concernat totaliter effectum ad plura, sed potius acquisitionem alterius novi beneficii respiciat, & narrativa jam habitorum operetur in suum effectum, nempe, ne adit obreptione, atque ita expressio eorum, quæ sit tacita essent, vitiarent gratiam, nullatenus dispensationem operatur, juxta Rot. decis. 33. nu. 7. & 8. de præb. in antiq. Gonz. n. 31. & clausula: non obstantibus: licet tollat subreptionem, non tamen inducit dispensationem; cum de dispensatione apparere debet verbis claris & non ambiguis. Gonz. n. 32. ex Ferret. cons. 32. n. 53. Notanda denique sunt verba, quibus hanc responfionem concludit Gonz. n. 38. bene considero, quod ista sententia pluribus Ecclesiasticis beneficiis deglutientibus, ac sitim majoris & amplioris pluralitatis nunquam extinguentibus maxime displicebit, & quod statim dicent, quod communiter servetur contrarium; sed ad hoc respondeo; quod quilibet sibi consulat, & si contraria fundamenta & rationes repererit potiora, cum quibus corrumpantur supra dicta, oppositam opinionem retinere poterit; sed ego tales rationes aut jura, aut aliquem Doctorem contrarium tenentem non invenio, &c. dicit tamen n. 39. se non loqui simpliciter de pluralitatem beneficiorum habentibus, sed de illis, qui majorem numerum, quam ad suam vitam honestè sustentandam sufficiat, habeant. Potrò videntur hæc procedere juxta dicta à Gonz. dum expressa non solum præhabitorum qualitas, sed etiam quantitas, nempe sufficiens; et si contrarium videatur colligi ex eis, quæ ait Castrop. loc. cit. nempe, quia sæpe ignorat Papa beneficia, quæ habes, sufficere ad tui sustentationem, tamen si qualiter eorum manifestes, si de facto ea sufficiunt, & tamen id non declares, non censetur Papa dispensare: nam inde videtur rectè inferri à contrario, quod, si eam declares, censetur dispensare.

Quæstio 85. An, dum quis scit, Papam scire, se ad plura beneficia sufficientia absque dispensatione promoveri, vel ea simul habere, & hoc toleret, seu non reprobet, ea retinere possit bonâ conscientia?

Respondeo negativè, argumento illius, quod dicitur in c. cum jam dudum: de præb. multa per patientiam tolerari, quæ si in iudicium deducta fuerint, exigente iustitiâ, tolerari non debent, Pirh. rit. de præb. n. 176. quamvis enim Papa hoc sciat, & motu proprio autoritate suâ non emendet vel impediat, non tamen id approbat, sed expectat, donec causa in iudicium per quandam deducatur, ut ad instantiam partis ex officio teneatur.

D 2

tur

tur administrare iustitiam. Et certè non omnis patientia seu taciturnitas Superioris censenda est dispensatio seu relaxatio juris, quia interdum tacet & dissimulat, quod facillè impedire non potest, ac proinde talis tolerantia non inducit consensum approbativum: Et sic dum princeps solo facto seu impunitè dissimulat aliquid & permittit, non est censendus dispensare. Pirh. *loc. cit.*, vide Sanch. *de matrim. d. 38. n. 12.*

Quaestio 86. An ergo habens beneficium simplex insufficiente ad sustentationem impetrare possit aliud, absque eo, quòd mentionem fecerit prahabiti insufficientis?

Respondeo: Quamvis in hoc casu, modò sciat, haberi possit utrumque sine ulla juris relaxatione, consuetudine, vel saltem Tridentino in hoc jus relaxante, juxta dicta superius. Azor p. 2. c. 10. q. 3. §. *his postis*. Subreptitiam tamen esse impetrationem secundi, dum illud impetratur à Papa, nisi facta fuerit mentio de prahabito, juxta *c. si moru proprio. de prab. in 6.* ubi: quaecunque beneficium habeat impetrans à Rom. Pontifice, rescriptum ad beneficium aliud assequendum, nisi de illo, quod habet, quamvis minimo, mentionem fecerit, subreptitias literas eo ipso obtinuisse videtur. Azor l. c. §. *attamen Romani*. Pirh. *de prab. nu. 193.* Unde etiam, si Clericus rescriptum à Papa petens ad beneficium consequendum dixerit, se esse pauperem, non tamen expresserit beneficium modicum, quod habet, rescriptum adhuc dolosè impetrasse censetur; quia *in cit. c. Papa* expressè ait, oportere fieri mentionem de beneficio modico, quod habet quis. Azor *ibid.* §. *si secundò*. Atque ita par in hoc est ratio de eo, qui tacuit tale beneficium tenue, quæ est de eo, qui mentitus fuit positivè, negando se habere ullum beneficium; eò quòd, dum jura non distinguunt, nec nos distinguere debeamus. Azor *loc. cit.* §. *quæres tertio*: citans pro hoc Gl. *in cit. cap. si motu proprio*; qui etiam mox subjungit, parem esse rationem in eo, qui per ignorantiam & oblivionem tacuit prahabitu beneficium tenue, ac de eo, qui id tacuit de industria, idque secundum eandem Glossam.

2. Respondeo secundò: quòd si tamen ab Archiepiscopo, Episcopo, Abbate, Archidiacono, alio quovis Ordinario, cujus est beneficium conferre, impetravit quis beneficium, nullà factà mentione prioris beneficii modici & tenuis prahabiti, impetratio non est subreptitia. Azor l. c. q. 4. dicens sic constare ex verbis ultimis Clem. *Esti ab Apostolica. de off. jud. ordinar.* ubi dicitur: *in aliis tamen quibuslibet collationem beneficiorum habentibus hoc volumus observari.* Proceditque idem, si quis beneficium impetravit ab iis, quibus jus & potestatem conferendi Ordinarius delegavit. Azor *ibid.* juxta Gl. *in cit. Clem.* Veruntamen ut hæc in dicta Clem. constituta procedant, requiritur, ut secundum beneficium illud cum prahabito aliàs jure compatibile sit, & primum tutà conscientia possideatur; aliàs adeptio secundi nullius erit momenti, ut dicitur *c. ordinar. de off. jud. ordinar.* Non ideo quia prioris facta non est mentio, sed quia secundum cum primo non est sociabile seu compatibile. Azor *loc. cit.* cum Gl. *in cit. c. Ordinar.*

Quaestio 87. An, si impetrans dispensationem ad plura simul habenda, in hac dispensatione petenda retinuerit, etiam modicum beneficium, dispensatio sit hoc ipso nulla?

Respondeo affirmativè: *c. non potest. de prab. in 6.* & constat, seu à fortiori sequitur ex dictis & responsis ad *quæst. preced.* si enim non valet impetratio secundi beneficii, etiam si impetrans fecerit mentionem de modico & insufficiente prahabito, multò minus valebit perita dispensatio super pluralitate beneficiorum, si facta in ea non fuit mentio vel unius modici prahabiti. Pirh. *de prab. n. 193.* Ratio generalis est; quia taciturnitas qualitatibus, cujus expressionem jus & stylus curiæ necessariò requirit, reddit dispensationem & quodlibet rescriptum gratia ad petitionem aliqujus concessum subreptitium & vitiosum, etiam si constaret Papam, etiam qualitate expressà, gratiam illam concessurum fuisse; idque in ea expressio talis qualitatibus tunc est de forma & substantia legitima postulationis. Pirh. *ibid.* citans Covarr. l. i. var. *resol. c. 20. n. 5.* Laym. *Th. Mor. tr. 4. c. 22. n. 18.*

2. Responso data varias patitur extensiones. Primò: quòd exprimi quoque debeat qualitas curiæ prahabiti beneficii; cum difficultus dispenseretur super pluralitate beneficiorum, dum alterum curatum est, ut constat ex Clem. I. *de prab. juxta Gl. V. vel alteri.* Pirh. l. c. n. 194. Secundò: quòd etiam de pensione prahabiti debeat fieri mentio, si in titulum beneficii data est, ita ut deinceps sit beneficium Ecclesiasticum. Gonz. *Gl. 5. §. 5. n. 18.* (etsi secus esse dicat, dum ea non assignatur, seu datur in titulum beneficii, eò quòd tunc non sit beneficium Ecclesiasticum; quia quamvis aliàs concedatur in titulum, non est tamen titulus perpetuus spiritalis, ex quo, mortuo pensionario, expirat, ut Gonz. *ibid. n. 15. & 16.* jura autem solummodò disponant narranda beneficia) Pirh. *cit. nu. 194.* citans Chok. *ad reg. 61. Cancellat. & Garc. p. 1. c. 5. n. 81.* Tertio: ut etiam beneficium injustè praobtentis ac possessi debeat fieri mentio, ne melioris conditionis sit injustè, quam justè possidens. Pirh. *ibid.* citans Gl. *in c. is cui. de prab. in 6.* Quarto: ut fieri debeat mentio valoris beneficii de novo impetrandi. Pirh. & Chok. *ll. cit.* Etsi in Gallia & Germania non soleat exprimi verus valor beneficii, sed tantum fieri mentio, quòd beneficium non excedat redditus annuos viginti quatuor ducatorum secundum communem estimationem, de quo alibi. Vide Rebuff. *in pr. tit. de forma nova provisionis.* Beneficiorum verò prahabitorum valorem necesse non est exprimere. Pirh. *cit. n. 194.* citans Rebuff. *ubi paulò ante, & Gl. in cit. illam Clem. 1.*

Quaestio 88. An illegitimus, seu aliàs irregularis aut inhabilis dispensatus ad quacunque, & qualiacunque beneficia recipere vel retinere possit, modò plura simul non sint, quam qua à Trid. permittuntur, possit vigore huius dispensationis plura aliàs non incompatible liberè & licitè retinere, etiam si unum sit sufficiens ad sustentationem?

Respon-

Responder affirmativè Garc. p. 11. c. 5. n. 335. verùm ut expressè ait, ex suppositione, quòd Concilium Trid. in hoc non liget, utpote non receptum in Hispania; eò quòd, cum verba illa: *modò plura non sint*: non restringant & modificent dispensationem, sed exprimunt id, quòd inest de jure Concilii, quòd receptum præsumitur à Papa, & ponuntur ad denotandum, quòd Papa per illa verba: *ad quacunq; & qualiacunq; beneficia &c.* non intendit dispensare super retentione incompatibilium, & sic non sonant in conditionem seu modificationem, sed in monitionem & instructionem, ut Sanch. *de matrim.* l. 3. D. 33. n. 3. Nav. *in Man.* c. 27. n. 37. Covar. & alii citati à Garc. adeoque non stante vi illius non receptionis illo decreto Trid. nihil operantur; & sic poterit talis dispensatus adhuc plura simul recipere, & si retineret plura incompatibilia, non faceret contra jus eum inhabilitans, & prohibens ab eo teneri beneficia, sed contra jus prohibens tenere beneficia incompatibilia. Garc. l. c. verùm juxta dicta à nobis suprà de pluralitate istiusmodi jure naturæ prohibita, & hinc sine justa causa indispensabili, patet contrarium respondendum etiam independentè ab eo, quòd Papa quòdam hanc pluralitatem non intendisset dispensare.

Quaestio 89. An, dum Papa dispensat ex causa aequa super istorum beneficiorum simplicium, quorum unum sufficiens est, pluralitate, expressè debeat derogare decreto illi Trid. cit. c. 17. ita ut aliàs nulla sit dispensatio?

Respondeo affirmativè: Gonz. *gl.* 15. n. 36. citans Felin. *in c. nonnullis.* num. 2. & 3. *de rescript.* Caputaq; *decis.* 176. & 298. num. 3. p. 1. &c. eò quòd Concilium generalissimè loquatur, personas majores & minores comprehendat, juxta *decis.* Rot. 48. n. 2. & 3. p. 1. *divers.* Gonz. *ibid.* n. 15. & decreta omnia Trid. continent decretum irritans, ut habetur in Bullis Pii V. super confirmatione & observatione ejusdem Trid. Gonz. n. 37. citans Paris. *de resign.* l. 4. q. 9. n. 24. Felin. *ubi ante* n. 2. &c. Decretum autem conciliare irritans afficit etiam & ligat manus Papæ, quando de expressa derogatione non constat. Gonz. *cit. nu.* 37. citans seipsum *gl. ult.* q. 2. n. 23. Nihilominus loquens in genere sufficere generalem derogationem, si aliàs appareat de intentione Papæ, licet de dicto Concilio Trid. specialis aut individua mentio facta non fuerit, eò quòd propter autoritatem dicti Concilii non solet specialiter eidem derogari, tradit Gonz. *gl.* 6. n. 120. dicens se ita videre servari, & *decisum* ac declaratum audivisse.

Quaestio 90. An possidens plura ex dispensatione teneatur Ordinatio exhibere dispensationem, & quomodo is aliàs se gerere debeat aut possit cum habente incompatibilia?

Respondeo ad primum: Licet possidens plura compatibilia ad exhibendum titulum cogi non possit, dum aliquamdiu in possessione pacifica eorum fuit, cum præsumptio sit pro possessore, Laym. *in c. ordinarij.* in 6. ad §. *in consequendu.* n. 2. de quo vide dicta à nobis aliàs. Nihilominus dum juris præsumptio est contra posses-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

forem, ut est in casu pluralitatis incompatibilium, compelli potest ad exhibendum titulum, & dispensationem Papalem super dicta pluralitate. Laym. *ibid.* citans Archid. & Anchar. *in cit. c. Ordinarii.* qui etiam addunt, quòd, si intra terminum præfixum titulus non exhibeatur, possessor illa plura injustè possidere præsumatur, adeòque per sententiam privari, aut privatus declarari possit.

2. Respondeo ad secundum: Quamvis dispensationem Papalem super pluralitate aut incompatibilitate admittere teneatur Ordinarius, & ortò dubio de valore ipsò dispensationis illud discutere nequeat, sed ad sedem Apostolicam, unde emanavit, remittere debeat, juxta *cit. cap. Ordinarii.* Laym. *ibid.* n. 3. Compellere nihilominus potest dispensatos ad beneficia bene administranda, aut dimittenda; siquidem Papæ intentio non est, nec esse potest, ita dispensandi, ut animarum cura aut divina officia negligantur. Neque etiam per dispensationem Papalem admittit Ordinarius potestas, officium & obligatio, per quam providere tenentur, ut beneficia sibi subjecta ritè administrantur. Laym. *cit. n. 3.* citans Anchar. *in cit. c. Ordinarii.* n. 5. Jo. And. &c.

Quaestio 91. An, dum habens beneficium simplex non requirens residentiam, ad sustentationem tamen sufficiens, adipiscatur alterum sufficiens; vel etiam licet illud non sit sufficiens, ipso jure vacet primum?

Respondeo primò: Tametsi tutà conscientia utrumque retineri non possit citra dispensationem ex justa causa, Azor p. 2. l. 6. c. 13. q. 4. sed teneatur alterutrum, quòd maluerit, dimittere; nec poterit etiam olim ante Trident. utrumque retinere, quia repugnat juri naturæ juxta dicta superius; quin etiam tunc communem fuisse omnium opinionem, duo simplicia etiam beneficia tutà conscientia haberi non posse, ubi unum ad vitam sufficiebat, dicat Azor l. c. §. *consuit tamen.* in fine. jus tamen positivum Canonicum ante Trid. neutrius privationem irrogabat, neque ipso facto incurrendam, neque per sententiam ex officio & autoritate Superioris ferendam: Azor *loc. cit.* addens, idem esse de habente unum simplex cum dignitate, personatu, officio vel beneficio curato: cum neque in *c. de multa.* neque in *Extrav. execrabilis.* neque in *c. referente.* neque in *c. praeveca. de prob.* neque in *c. nonnulli. de cleric. non resid.* ulla poena statuat.

2. Respondeo secundò: Quamvis censeant aliqui, hanc poenam amissionis primi per assecutionem secundi in hoc casu irrogatam per Tridentinum eò quòd *sess.* 7. c. 4. poenam constitutam in *c. de multa. de prob.* extendat ad omnes, qui duo beneficia aliàs incompatibilia simul obtinent, & duo simplicia residentiam non requirentia sunt incompatibilia, quando eorum unum sufficit ad sustentationem, cum simul haberi nequeant, ut expressè Paris. l. 3. q. 1. n. 138. & c. 17. *sess.* 24. statuat, ne uni duo beneficia etiam simplicia residentiam non requirentia conferantur, si unum satis est ad sustentationem. Azor *loc. §. quaestio igitur.* Probabile tamen est, Trid. præcepisse solum, ut unum tantum beneficium conferatur singulis, etiam si simplex, modò ad sustentationem sufficiens; non tamen constituisse, ut, si quis secundum obtineat, primum aut secundum statim

D 1

amit;

amittat ipso facto, nullâ monitione præmissâ: hæc enim poena nisi exprimat in iure, nequaquam contrahitur; in Trid. autem, neque alibi exprimitur dicta poena in eos, qui duo simplicia non residentia obtinent simul, vel unum simplex cum dignitate, officio vel beneficio curato in diversis Ecclesiis, Azor. *loc. cit.* cum aliis, quos non citat. sic expressè Pirh. *ad tit. de præb. n. 169.* neque per adeptionem alterius Canonici, vel beneficii simplicis vacat, seu amittitur ipso jure prior Canonicatus, vel aliud beneficium simplex prius habitum, si ratione residentia personalis secundum loci consuetudinē sint compatibilia. citat pro hoc Abb. *in c. ult. de cleric. non resid. nu. 4.* Idem tenet Gonz. *gl. 15. n. 26.* ubi: *Trid. sess. 24. c. 17. statuens, ut unum singulis conferatur beneficium, non plura, etiamsi simplicia sint, non inducit vacationem primi ipso jure per obtentionem secundi, dum utrumque residentiam non requirit.* citat pro hoc Nav. *conf. 10. & 13. n. 3. tit. de præb. & Rot. in Callagur. beneficii. 30. Octob. 1577.* Eandem sententiam sequi videtur Castrop. *d. 6. p. 3. § 6. n. 11.* ed quod, ut ait, licet Trid. *sess. 7. c. 4.* inducat vacationem ipso jure in beneficiis aliis incompatibilibus, non videatur comprehendere horum beneficiorum incompatibilitatem pure tantum ex sufficientia illorum; quod hæc incompatibilitas non tam sit beneficiorum, quam beneficiati, cui est illorum beneficiorum interdicta collatio: absolute autem dicat *n. 13.* probabilius esse obtento insufficiente, si conferatur aliud sufficiens, per hoc non vacare primum illud insufficienti, nec esse illicitam illius collationem; neque in hoc obstare, quod juxta Trid. unum tantum beneficium sufficiens singulis sit conferendum; quia dum habenti insufficientem conferitur sufficiens, de facto ei non conferatur nisi unicum sufficiens; aliud namque insufficiente ei non conferitur, sed jam collatum supponitur. Addit tamen Gonz. *loc. cit.* ex dispositione *cir. c. 17.* Trid. posse Ordinarium privare istiusmodi plura beneficia habentem, citat pro hoc Nav. & Rot. *ubi antè.* & Gutier. *conf. 10. n. 1. & seq. Pur. decis. 230. l. 3.*

3. Nihilominus contrarium tenet Garc. *cit. c. 5. n. 301.* etiâ expressè, & in terminis loquens de beneficio secundo simplice insufficiente, nimirum: quod ad ejus obtentionem ipso jure vacet primum sufficiens; & quod plures S. Congreg. declarationes, quas citat *eodem c. 5. n. 84.* indistinctè asserant, per adeptam possessionem secundi vacare primum sufficiens rationem etiam dat hanc; quod, cum ex decreto Trid. habenti beneficium sufficiens non possit aliud conferri ad effectum retentionis amborum simul, appareat, secundum, etiam insufficientem, esse incompatibile cum primo sufficiente, & consequenter primum vacabit ipso jure: quæ tamen sequela non videtur legitima; etsi enim hinc rectè sequatur, quod etiam vi dicti decreti Trid. prius debeat dimittere, si velit retinere secundum; non tamen ex inde videtur sequi, quod illud primum vacet ipso jure vi ejusdem decreti, Quin & contra hoc, quod dictum à nobis supra ex Pirh. & Fagn. item paulò antè ex Castrop. quod retinere possit sufficiens ex post collatum cum insufficiente præhabito, subjungit Garc. *nu. 303.* idem dicendum, nimirum vacare etiam ipso jure primum insufficientem per obtentionem secundi sufficientis; sed quomodo ea coherant cum iis, quæ ipse dixerat *nu. 262.* ubi: *certum est, posse quem licitè obtinere duo simplicia residentiam non requirentia, seu unum residen-*

riam requirens cum alio eam non requirente, quâdo alterum eorum non est sufficiens ad congruam sustentationem &c. debebat enim dixisse, quando neutrum per se est sufficiens, sed ambo simul sumpta tantum sunt sufficiens sustentatio; nisi per obtinere duo intelligere velit, quod habenti unum sive sufficiens sive insufficientem conferri possit licitè & validè aliud sufficiens, non tamen ad effectum retinendi ea simul.

Questio 92. An ergo valida sit talis collatio facta habenti jam sufficiens?

Respondeo affirmativè: Castrop. *cit. p. 3. s. 6. n. 10.* sic in terminis docet Garc. *loc. cit. n. 283.* quod habenti beneficium sufficiens rectè possit conferri aliud, illo primo prius non dimisso, quamvis per affectionem secundi vacare dicat ipso jure primum; pro quo citat expressam declarationem S. Congreg. quæ sic habet: *habenti beneficium sufficiens potest conferri aliud; sed habita possessione secundi beneficii sufficientis, vacat primum sufficiens.* Item alias binas nempe 3. & 4. quas recitat *n. 84.* & sic collatorem ordinarium conferentem ordinariâ auctoritate posse providere jam sufficienter beneficiato; pro quo citat *n. 285.* Lap. Dominic. Franc. *in c. 15. c. 1. Paris. conf. 40. n. 10. p. 4.* Caputaq. &c. similiter dicit *n. 286.* Patronum tam Ecclesiasticum, quam Laicum posse præferre habentem jam beneficium aliud sufficiens contra Pavin. *de off. & pot. capit. sed vac. q. 5. p. 12. nu. 3.* etsi secus esse dicat idem Garc. in conferente non nisi ex potestate delegatâ providendi, de quo procedit textus *cap. 15. c. 1.* utpote respectu cujus delegati sufficienter beneficiatus non dicitur persona idonea de jure ex *c. super inordinata. de præb. & sic ait n. 291.* Nuncium Hispaniarum, cui inter alia datur facultas beneficia 24. ducato rum personis idoneis providendi, non posse providere alicui habenti jam aliud beneficium sufficiens, citatque pro hoc Cuchum *in instrum. majorib. l. 3. tit. 5. n. 155.* addit tamen; quamvis Nuncius hoc curare non soleat juxta dicta à se *p. 1. c. 5. nu. 289.* (quod tamen de legato id neget Garcias, displicet Castrop. *loc. cit.* affirmanti contrarium, ed quod habens sufficiens, incapax non est aliud recipiendi, si vult prius habitum dimittere; sicut habens curatum, aliud curatum recipere potest cum voluntate dimittendi primum, adeoque quisque habens potestatem providendi personas idoneas, statim providere poterit) è contra vicarium Episcopi habentem specialem facultatem conferendi, posse conferre omnibus, quibus potest conferre Episcopus, & sic habentibus jam beneficium, tradit *ibidem* Garc. pro quo citat Paris. *ubi supra n. 11.* Rebuff. *in pr. in forma Vicariatus. nu. 84.* Et licet in facultate ei concessâ dictum sit, quod conferet personis idoneis, hoc tamen solum intelligi de idoneis ratione ætatis, morum &c. pro quo citat Rebuff. *ubi ante n. 87.* Strozium. *de vicar. Episcopi. l. 2. q. 100. & 101. nu. 1.* non obstante rextu *c. 15. c. 1.* ed quod is rextus tantum procedat de delegato Papa, & in habente potestatem delegatam auctoritate Apostolica; non verò in delegato Ordinarium, pro quo *n. 294.* citat Paris. *conf. 40. n. 14.* Lap. &c. De cetero, dum habens sufficiens vult provideri de alio sufficere cum retentione prioris, non solum non delegatum, sed nec Ordinarium id ei conferre posse; quia non licet Ordinarium conferre aliud sufficiens habenti jam aliud sufficiens, & illud retinere volenti; & si tentet facere hanc collationem,

eam nullam fore, utpote factam inhabili & incapaci, tradit Castrop. loc. cit. n. 10.

Questio 93. An, si statuto aliquo speciali (idem est de testatoris voluntate) cautum est, ut beneficium aliquod simplex cum alio quovis obtineri nequeat, et si neutrum aliud requirat residentiam, nec aliunde sint incompatibilia, ipso jure primum vacet per obtentionem secundi?

Responder affirmativè Azor. cit. c. 13. q. 8. (et si addat, sic esse post Trid. & aliàs ante Trid. fecus fuisse, quia tunc data optio, ut uno sibi retento, alterum dimitteret) gl. 15. n. 130. expressè dicens vacare ipso jure in omnibus casibus, in quibus fundator ita disponit. Idem tradit Lott. l. 3. q. 23. n. 1. nempe licere cuivis fundatori statuere, etiam circa beneficia aliàs de jure nullatenus incompatibilia, ne fundatum à se beneficium conferatur habenti jam aliud; vel etiam ne habens beneficium à se fundatum assequi insuper possit aliud; inductà etiam ipso jure vacatione præhabiti, si fecus, & contra voluntatem suam fiat: & ait Lott. hanc fundatoris legem per Episcopum approbatam usque aded servandam esse, ut sit immutabilis.

Questio 94. An, dum habenti duo non sufficientia conferat in super alius non incompatible, vacent ipso jure illa duo præhabita?

Respondeo in sententia illorum, qui affirmant posse habenti insufficientia plura & plura concedi, usque ad congruam sustentationem, negativè: patet. quin & Parif. l. 3. q. 1. n. 129. ait, in eo, qui habet magnam multitudinem beneficiorum, per hoc non intrare vacationem ipso jure, de qua in c. de multa, de præb. & in extravag. execrabilis. de cetero in contrarium adducit Garc. p. 11. v. 5. n. 310. Responsionem S. Congregationis, ubi dicitur: si Ordinarius conferat tertium beneficium habenti jam duo beneficia simplicia insufficientia ad sustentationem, esse quidem validam collationem tertii beneficii; sed vacare illa duo prima, si illud tertium per se sit sufficientis; aliàs si hoc non sit sufficientis, provisum debere alterum ex iis dimittere: & si provisus habens illud beneficium tertium continet possessionem amborum præhabitorum, illa ambo vacent.

Questio 95. An si habenti jam duo, vel plura beneficia incompatible, ex dispensatione legitima conferatur tertium incompatible, vacent ei ipso omnia illa priora?

Respondent affirmativè Azor. cit. c. 13. q. 10. Garc. cit. c. 5. n. 169. Pirh. tit. de præb. nu. 172. juxta clem. si plures, de præb. ubi dicitur: si plures obtinens dignitates aliam dignitatem aut beneficium, curam animarum habens acceperit, dispensatione super hoc legitime non obtentà, ejus possessione adeptà pacificè dignitates, quas prius habebat, ipso jure vacare censemus. sicut, si dignitatem unicam obtinenti alia similis conferatur, ejus pacificè possessione habità, prima de jure vacaret. Et idem ait Azor. ibid. quod etiam per adeptionem quarti vacent omnia tria præhabita; eò quod citata clem. loquatur generatim si plures obtinens. Nec obstat, quod collatio tertii illius aut

quarti beneficii non valeat, seu nulla sit in eo casu (secus ac contingit, dum habenti duo compatible confertur tertium); hanc enim collationem valere, etsi duo prima beneficia tum vacent, asserit Azor. cit. q. 10. §. quares. ut Garc. & Pirh. loc. cit. n. 173. juxta c. Ordinarii, de off. jud. Ordinari. in 6. ubi dicitur, quod habenti plura incompatible etiam cum sufficiente dispensatione, non potest aliud tale conferri, nisi dispensatio etiam ad illud extendatur, vel nisi prius habita resignet, & alia collatio nullius est momenti, adeoque non videatur posse inducere vacationem præhabitorum: non obstante enim hac invaliditate collationis, adhuc per pacificam possessionem tertii aut quarti illius adeptam vacant priora, juxta c. eum qui, de præb. in 6. ubi dicitur: per adeptionem beneficii incompatible de facto (hoc est absque justo titulo) obtenti, ita vacare primum, sicut per adeptionem justam seu legitimam. Pirh. cit. n. 173. Garc. n. 171. dicens sic intelligi cit. clem. à gl. ibid. v. vacare, Cardinal. & c. item à Dominic. in c. Ordinarii. §. in conferendis. n. 5. & 7. Franc. nu. 2. Gamb. de off. leg. l. 5. tit. an legatus possit uni conferre plura. n. 150. Roffiniac. de benef. c. 5. n. 37. idque etiam secundum aliquos procedere, non adeptà pacificè possessione tertii; dum per provisum steterit, quod minus eam adipisceretur, nisi ante renunciaverit possessioni tertii minus legitime facta; ne melioris conditionis sit, qui acceperat collationem tertii illicitam, quam quilibet tam. Contrarium tamen quodam hoc sustinente Garcia n. 173. cum cit. gl. v. vacare. & Bonifac. ibid. nu. 10. & 24. & Mascari. de præb. conclus. 187. nimirum, quod in eo, cui facta invalide collatio, seu habente titulum reprobata, vacatio inducatur per solam assecutionem possessionis de facto reipsa; nec consideretur, eum potuisse illam assequi; verum, ut vides, Auctores hi loquentes juxta textum cit. clem. si plures. loqui videntur de præhabitis incompatible, & tertio accedente incompatible, incompatibilitate non ortà merè ex sufficientià, sed aliunde; quia v. g. dignitates sunt & c. unde meritò manet in dubio, utrum ex dispensatione habens duo vel plura, ideo præcisè incompatible, quia singula vel unum illorum, aut aliqua sufficientia, ea amittat per assecutionem tertii vel quarti, etiam incompatible ratione sufficientià, vel aliunde.

Questio 96. Quid, si is, cui dispensativè concessum habere duo incompatible simul cum facultate alterum dimittendi, & loco illius dimissi aliud recipiendi, unum ex iis in favorem alicujus dimittat, reservatis sibi illius fructibus, vacent priora duo per assecutionem alterius?

Respondet negativè Azor. cit. q. 10. §. quærat ali. quis. eò quod, qui fructus beneficii habet vel retinet, non dicatur habere beneficium, ut Archid. & Gemin. in c. nemo, de elect. in 6. & fructus jurè non sint incompatibiles cum beneficio, ut AA. in c. super eo, de præb. in 6. Verum addit Azor aliis contrarium videri probabilius, eò quod, qui beneficium dimittit fructibus sibi reservatis, videatur non ex toto beneficium ipsum dimisisse. certè, si sermo est de incompatible ratione sufficientià, hæc posterior sententia est probabilior; quia ratione fructuum beneficium dicitur sufficientis, & tunc intentio dispensantis videtur fuisse, ne unà cum tertio retinendo ambo priora, abundaret fructibus.

Quaestio 97. In genere (utpote quod pari modo concernit incompatibilia ratione sufficientie, ac incompatibilia aliunde, dum inducitur vacatio præhabiti ipso jure ob affectionem secundi, an, & qualiter ad hoc requiratur possessio secundi?

Respondeo primò: ad inducendam hanc vacationem non sufficit collatio valida necdum acceptata, nempe dum acceptare differt Collatarius, & sic per eum stat, quò minus acquirat jus perfectum in beneficio, & consequenter possessionem, *Garc. p. 11. c. 5. n. 101.*

2. Respondeo secundò: neque sufficit collatio acceptata. *Garc. n. 100.* sed requiritur insuper adeptio possessionis secundi, live requiritur obtentio beneficii secundi, non solum quoad titulum, sed etiam quoad possessionem. *c. de multa, c. licet Episcopus, de præb. in 6. extr. av. execrabilis, Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 9. Castrop. de defes. d. 6. p. 3. §. 6. nu. 20. Garc. cit. nu. 100.* citans *Parif. l. 3. q. 1. n. 129. Coraf. p. 1. c. 10. n. 4.* & alios plur. quod tamen limitatur ab his Auctoribus, citatisque ab illis cum communi: nisi per provifum fter, quò minus possessionem adipiscatur; ita ut, si acceptato beneficio nolis ejus possessionem accipere, cum possis, vacet præhabitu, non secus ac si possessionem actu accepiffes; cum fraus & dolus nemini favere debeat. *Castrop. loc. cit.* Hinc si provifus à Papa nolit Bullas expedire, ne ardeatur possessionem illius accipere, non impeditur per hoc præhabiti vacatio. *Garc. nu. 104. Castrop. cit. nu. 20.* Item si provifus per collusionem, confingendo litem procurer tales molestias judiciales vel extrajudiciales, quæ possessionem pacificam impediunt. *Lott. l. 3. q. 23. n. 27.* quamvis hoc ipsum sublimiter *Garc. num. 102. Castrop. n. 20.* ita, ut non procedat, dum provifus nullam facit diligentiam pro capienda possessione secundi contra intrusum, qui de facto illud detinet, præsertim, si monitus non sit à Superiore, aut præfixus ei terminus ad faciendam diligentiam: quod tunc non tam per ipsum, quam per intrusum fter, quò minus obtineat possessionem: seu, ut *Castrop.* quòd talis tunc non censetur morosus & culpabilis in possessione, sed ad summum in remotione impedimenti; citat pro hoc *Mohe. decis. 32. de præb. l. 3. p. 3. divers. Achill. decis. 358. Gonz. gl. 15. nu. 116.* Quinimò addit *Garc. n. 105.* id videri adhuc procedere, etiam si monitus facere diligentiam, & ad hoc ei præfixus terminus per Superiorem; eò quòd non possit cogi agere. A qua tamen doctrina *Garcia* cavendum esse, ait *Lott. loc. cit. n. 30.* loquens de decreto de dimittendo priore; dum illud in concessione secundi additur, & in eo habentur hæc verba: *vel per te steterit.* eò quòd decretum ita conceptum virtualiter & expressè præfigat terminum, necdum ad exequendum, sed etiam ad faciendas diligentias & omnem conatum, ita ut nec allegare possit impedimentum ex intrusione alterius, nisi doceatur de diligentia pro eo detruendo; potest enim esse, quòd illico, ut intrusus vocatus fuisset coram executore, vel sponte cessiffet, vel per executorem decreta detruiffio, eò de possessione deturbato: atque *Lott.* decisiones & auctoritates, quas adducit *Garc.* non facere ad rem, quia, ut patet ex earum lecturâ, procedunt de decreto de expediendis literis nova provisionis infra 6. menses, in quo non apponitur ista clausula: *vel per te steterit.* Quòd si tamen beneficium impe-

tratum foret plenum, & provifus ab ejus constitutione vel attentatione abstinuisset bonâ fide; eò quòd compertum fuisset, provisionem de jure non subsistere, & possessorem non posse de jure dimoveri suâ possessione, dictum decretum non afficere provifum respectu primi dimittendi, tradit *Lott. n. 33.*

3. Respondeo tertio: requiritur, ut beneficium secundum, obtentum sit pacificè, tam quòd ad titulum, quam ejus possessione. *Castrop. Azor. l. cit. Parif. cit. n. 129. Garc. n. 105.* citantes quamplurimos. tunc autem censetur quis quòd ad utrumque pacificè obtinere beneficium, si nullâ lite super jus seu titulum aut possessione molestatus tempore collationis aut possessionis acceptæ vel immediatè pòst. *Castrop. n. 21.* vel, ut *Parif. n. 130.* citans pro hoc plures, tunc possessio erit pacifica, si eâ non deturbetur quis in continenti de facto & de jure medio litigio: vel ut *Garc. n. 105.* ea possessio de facto & de jure (prout requiritur) est pacifica, quæ litigiosa non est, sed absque controversiâ & molestatione juris & facti judiciali, & extrajudiciali (cum ad hoc, ne videatur pacifica possessio, ut ait *Lott. l. 3. q. 23. nu. 25.* nullum sit discrimen inter molestias judiciales & extrajudiciales, ut in *Clem. gratia. de rescrip. Cardin. n. 8. Vitalin. n. 50.* nec distinguatur, num molestia sint de jure, vel de facto) dum statim ab obtentâ possessione, nulla intenditur provifio lis jure vel facto de secundo beneficio. uti hæc omnia declarantur à *Rota in Toletan. Archidia. de Junio 1592.* quam *Garc.* recitat *nu. 105.* Verùm pro pleniore hujus tertiæ responsionis intelligentiâ sit

Quaestio 98. Num igitur ad hoc, ut vacet præhabitu beneficium per affectionem secundi, non sufficiat secundi possessio; dum non super hac; sed super ipso beneficio lis moveatur possessori; sive an per obtentionem & possessionem beneficii litigiosi inducatur vacatio præhabiti?

Respondeo negativè; seu talem possessionem de facto non sufficere, ne aliàs provifus, utpote incertus de secundo, in casu mali eventus liti careat utroque, sive cogatur novam litem incipere cum eo qui primum impetrasset, & in ejus possessionem se immiffet. ita præter AA. immediatè antè citatos, & *Rot.* in dicta *Toletan.* sentit expressè *C. de Luca. de benef. d. 54. n. 5.* contra *Innoc. in c. constitutus. de appellat. & Rot. decis. 3. de causa possess. in antiq. aliàs. 36.* censentes; quòd, ubi quis est in possessione beneficii, licet ei lis moveatur super beneficio, habere illum nihilominus possessionem pacificam, eò quòd ad hanc sufficit, quòd de facto possideat, licet ei super jure moveatur controversia; & contra *Quintinum in c. de multa. n. 73.* & *Tulch. conclus. 69. lit. B. n. 3.* apud *Garc.* tenentes expressè, etiam per solam acceptationem beneficii litigiosi scienter factam sine corporali receptione vacare primum.

Quaestio 99. An ergo etiam ad hoc, ut per affectionem secundi vacet primum, requiratur, ut utrumque, hoc est, tam præhabitu seu primum, quam secundum obtineatur pacificè, tam quòd ad titulum, quam quòd ad possessionem?

Respondeo negativè: nam licet præhabitu sit litigiosum, multò magis vacabit per affectionem

tionem secundi pacificè obtenti. *Less. de iustitiâ. l. 2. c. 34. n. 141. Garc. loc. cit. n. 107. citans Innoc. in c. in nostra. de rescrip. Navar. conf. 14. n. 1. de prob. Rebuff. in pr. tit. de tacitâ renunc. & expressam declarat. S. Congreg. ad c. 17. sess. 24. Trid. quòd si tamen obtento titulo unius beneficii absque illius possessione obtineat quis secundum litigiosum, & priusquam efficiatur hujus secundi possessor pacificus, accipiat possessionem pacificam istius prioris, non propterea vacabit illud secundum litigiosum; cum id nullibi in jure statutum sit. *Less. loc. cit. citans Nav. conf. 31. l. 3. de prob. Garc. n. 108. dicens id sibi placere, & videri certum. Pirh. tit. de prob. n. 155.**

Quæstio 100. An, si tempore accepta possessionis vel immediatè post, seu in continenti, & in limine legitime possessionis non molestis super possessione vel titulo, eo ipso censearis obtinuisse beneficium & possessionem in ordine ad hoc, ut ab eo momento vacet præhabitu beneficium; an verò expectari debeat tempus aliud, & quantum illud liberum à litigio & molestatione?

Respondeo: non censeri in ordine ad dictam vacationem primi beneficii mox inducendam pacificè obtentum secundum, quòd immediatè post non reddatur litigiosa & turbida collatio vel possessio; sed expectandum tempus aliquod. *Lott. l. 3. q. 23. n. 19. cum communi, idque, ne, si superveniat lis aliqua, unde possessio possit videri minus pacifica, & indicare periculum destitutionis utriusque beneficii, & consequentis necessitatis mendicandi in opprobrium ordinis clericalis. Lott. loc. cit. Porro ad minimū requiruntur & sufficiunt duo menses ad hoc, ita ut, si intra 2. menses ab accepta possessione molestia seu lis mora fuit, dicatur adhuc in continenti & in limine suo turbari possessio, & per consequens impediri præhabiti vacatio; si verò absque litigio effluerint dicti menses, pacifica censetur possessio, & mox ab eorum lapsu induci vacatio. *Castrop. cit. §. 6. n. 21. Garc. n. 113. citans Lap. in c. commissaria. de elect. in 6. Quintadv. l. 4. n. 8. Hieron. Gabriel. l. 1. c. 193. nu. 7. & Rot. in Toletan. Archidiacon. quam recitat nu. 106. in qua dicitur duos illos menses in benigna interpretatione dari ad dimittendum incompatible, & per lapsum eorum non vacare primum incompatible, si interea supervenisset molestia de secundo: contra Bonifac. in clem. si plures. de prob. n. 63. Mascard. & alios tenentes, quòd quàm diu durat annus, censetur possessio in suo limine; ac ita, ubi quæstio vel controversia mota est infra annum, non censetur possessio pacifica, & sic non vacent priora beneficia: verum hoc minus rectè; deberent enim alios Ordinarii collatores expectare per annum integrum, ut prius beneficium vacans providerent; quod contra stylum & praxin receptum esse dicit *Castrop. cit. n. 21. solet etiam in provisionibus Apostolicis, dum Papa dispensare non vult ad retinenda præhabita, apponi decretum de dimittendo primo infra 2. menses, alias utrumque beneficium vacet, quod decretum inficit titulum & possessionem elapsis istis 2. mensibus. Tond. in qq. benef. p. 2. c. 5. §. 6. n. 23. tradit etiam idem Tond. p. 3. c. 85. n. 8. in Gallia præhabitu incompatible non vacare, nisi post annum adeptæ possessionis pacificæ.***

2. Porro tradit *Garc. n. 114. quòd si lis aut molestia intra illos duos menses nulla supervenerit, censeri vacasse primum, non à puncto temporis, quo hi menses elapsi, sed à principio captæ possessionis. Idem videtur tenere *Castrop. n. 21. in fine. contra Rebuff. & Gabriel. tenentes, re ipsa non dari vacationem ante lapsum istorum duorum mensium, etiam si in eis lis non sit mora, atque ita ait *Garc. nu. 116. collationem & provisionem de eo beneficio præhabito à principio captæ possessionis secundi esse bonam, etsi post 2. menses controversia moveretur de secundo, salvo tamen remedio & beneficio capitis: si beneficia. de prob. in 6. verum quid de hac doctrina *Garcia sentiat C. Luca vide apud eundem de benef. d. 54. n. 5. ubi etiam occasione hujus doctrinæ ait *Garciam esse elaboratum collectorem, sed non magnum doctorem.*****

Quæstio 101. An, ut possessio pacifica secundi beneficii inducat privationem primi, debeat esse fructifera?

Respondeo affirmative: sive id necessario requiri, ut habeat quis possessionem pacificam non solum beneficii seu tituli & exercitii curæ, vel officii annexi beneficio; sed etiam honorum & fructuum beneficii, seu inde queat percipere fructus, aut saltem majorem illorum partem, ita ut, si saltem majorem eorum partem habere nequeat, quia fortè fructus hi applicentur alteri ex privilegio, vel statuto, vel consuetudine, vel alia de causâ pertineant ad alterum, eo tempore, quo hoc contingit, non vacet primum. *Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 9. (qui etiam hoc intendit, etiam si Papa his verbis & expressâ conditione, ut primum vacet possessione secundi apprehensâ, conferat) *Castrop. loc. cit. n. 22. Garc. cit. c. 5. n. 123. citans Hojed, c. 13. n. 48. & 80. Coraf. de beneficiis. p. 1. c. 10. n. 8. & c. juxta expressum textum cap. si tibi concessio. de prob. in 6. & ibi AA. communiter: etsi de cetero stallum in choro, vocem in capitulo habeat; hæc enim non computantur in fructibus ad hunc effectum; cum ex his nemo sustentari valeat, ut inquit *Rota in una Placentina portionis. ult. Maji. 1591. quàm diu enim quis non est in possessione percipiendi fructus, & illi ei non obveniunt, aut quo minus ei obveniant, non stet penes ipsum, non censetur beneficium plenè obtinere. *Castrop. loc. cit. Neque contrarium ex eo inferri debet, quòd pacifica possessio beneficii seu tituli, & liberum curæ exercitium ei annexum, etiam si non percipiuntur fructus, sufficiat ad hoc, ut provisus teneatur intra annum promoveri ad Sacerdotium, & quò minus currat illi hoc tempus; sic enim positivè & specialiter disponitur c. commissaria. & c. licet Canon. de elect. in 6. uti & de hoc est declar. *S. Congreg. sic habens: licet reservati sint fructus in favorem alterius; tamen, non reservati à administratione, nec domo abbatiæ, reservatio non tollit curam; unde tenentur promoveri & curam exercere. *Garc. n. 126. & 127. Hinc, si alicubi (quia fortè non receptum ibi *Trid. & Bulla Pii V. 106. de applicandis fructibus) fructus omnis, vel major eorum pars pro primo vel secundo anno debet fabricæ, vel alteri loco pio applicentur, intra illum annum vel biennium non vacat primum per obtentionem, & de cetero pacificam possessionem secundi. *Garc. n. 144. ubi etiam expressè loquitur in casu, ubi etiam media pars fructuum primi anni cedit fabricæ, vel aliis pijs********

uibus,

uisibus, dicto decreto Trid. & Bulla Pii V. permitte-
tente talem consuetudinem. Castrop. loc. cit. ubi
etiam ait, idem videri sibi dicendum, si fructus
mensa Capitulari applicentur dividendi inter se-
niores; quia semper verum est, beneficium in-
terea temporis infructiferum esse titolato seu do-
mino ejus: de quo tamen postremo vide quest.
post hanc tertiam: sic si fructus secundi beneficii
omnes, vel major eorum pars est reservata alteri,
etiam ad vitam, durante vita reservarii: non va-
cabit primum, ac proinde nec illud dimittere tenet
provisus de illo secundo, Ita contra Garc. n. 135.
docentem, id solum procedere, ubi una cum fru-
ctibus ad vitam reservatis, reservata quoque esset
zota administratio bonorum Ecclesiae seu beneficii
istius secundi: & ita cit. textum c. si tibi concessio.
intelligendum esse; quando fructus hi ad certum
tantum tempus reservantur, aut quando benefi-
cium secundum est de ventro, seu nondum habet
fructus, etsi eos succedente vacatione alterius
seu praehabitati sit habiturum. Pro quo etiam n. 136.
recitat decis. aliquam Rotae: tanquam probabilius
tener Castrop. loc. cit. n. 23. hanc motus ratio-
ne; quod si ideo non vacet primum, sed retineri
potest interea, quo fructus secundi reservantur
alteri ad tempus, ne pro illo tempore provisos de
secundo cogatur mendicare. Multo efficacius
procedit haec ratio, si fructus pro tota vita alterius
sint reservati. Hinc jam infertur: quod, si feratur
sententia excommunicationis in omnem Clericum
habentem duo beneficia in eodem oppido, ea sen-
tentia non perstringat Clericum, qui secundi be-
nificii fructus percipere nequit; quia alteri de-
bentur ad tempus. Azor. loc. cit. Infertur hinc etiam,
quod si interea, quo alius est in perceptione fru-
ctuum secundi beneficii, non vacet prius, possit
provisus etiam post adeptam possessionem secun-
di illud dimittere, & primum retinere, sicut id
poterat ante possessionem illius captam; cum ut
Gl. fin. in cit. c. si tibi concessio; non videatur adhuc
plene adeptus secundum beneficium Garc. loc. cit.
n. 129. & n. 131. citans pro hoc Abb. Cardin. Re-
buff. &c. contra Jo. And. Dominic. Franc. Boni-
fac. in Clem. Si plures. de prob. tenentes, quod sta-
tim ab adepta possessione aliam pacificam in veritate
vacet prius, etsi ob non perceptionem fructuum
secundi suspendatur illius vacationis effectus, &
ideo in textu c. si tibi concessio, non dici, quod non
vacet, sed quod non debet reputari vacare.

*Questio 102. An igitur etiam non vacet
prius beneficium, dum solutio fructuum
secundi beneficii primo anno, vel primis duobus
annis ex eo provenientium differtur
post mortem beneficiati, ut inde solvantur
ejus debita vel funerals, vel obveniant
ejus heredibus, prout in Ecclesiis aliquibus
privilegio, statuto vel consuetudine indu-
ctum est?*

Respondeo: non impediri per hoc vacationem,
quia in eo casu fructus sunt beneficiati, ei de-
bentur, illi aut ejus heredibus aliquando appli-
candi, juxta illud: Quod differtur, non aufertur,
Castrop. l. c. n. 23. Garc. l. c. n. 137. qui pro hoc
recitat decis. Rotae in Salmant. dimidia portione,
11. Decemb. 1585. in qua dicitur, per assecutionem
Caonicatus vacare dimidiam portionem, &

illud procedere, etiam si fructuum solutio diffe-
ratur post mortem, non obstante c. si tibi concessio,
occasione cuius, seu ex hoc incidente,

*Questio 103. Num igitur hodie adhuc va-
leat, & talis consuetudo seu statutum non
repugnet decret. Trid. sess. 24. c. 14. & Bul-
lae Pij V.*

Respondet pluribus adductis tum S. Cong-
reg. declarationibus, tum Rotae decisio-
nibus Garcias à n. 138. non repugnare. Declara-
tio prima sic habet: Censuit S. Congregatio, quod
nec decreto Concilii sess. 24. c. 14. nec Bulla Pii V. super
hac eadem reddit à comprehendantur statuta Ecclesiarum,
deserviendo per annum, vel aliquod tempus, Et nihil per-
cipiendo interim de massa grossa, etiam si peracto integro
dicto servitio, vel post obitum heredibus debeat; cum
sit potius differre, quam auferre, &c. & in una Medio-
lanensi, sic censuit: Si in aliqua Ecclesia sit consuetudo,
ut duobus primis annis, quibus quis fuerit Canonicus, fru-
ctus Canonicatus sint heredum antecessoris, iste casus non
comprehenditur decreto c. 14. sess. 24. nec Bulla Pij V.
Sic refert Guttier. qq. Canon. l. 1. c. 29. n. 30 (quem
sequuntur Suar. de relig. to. 2. tr. 4. l. 4. c. 20. n. 9.
Vega in sum. p. 1. c. 36. casu 19. Rodriq. in sum. to. 1.
c. 33. n. 1. apud Garc. loc. cit. n. 139. Wamel. conf.
213. apud eundem Garc. n. 143.) fuisse declara-
tum per eandem S. Congreg. dictum decretum &
Bullam Pij V. quae in Bullatio est 106. minime esse
contraria constitutionibus Ecclesiae Civitatis,
ex quibus fructus primi anni aufertur primis
residentibus, & inter antiquos distribuuntur, re-
servantur tamen totidem eis post mortem eorum
pro solutione debitorum & funeralium. Decisio
verò Rotae in Oriolensi fructuum. 26. Novemb. 1593.
quam recitat Garc. n. 140. sic habet: Censuerunt
Domini quantum ad fructus primi anni post obitum be-
nificiati, eos deberi ejus heredibus praesupposita consu-
tudine, quod beneficiati primo anno non percipiant fructus
beneficiorum, sed eorum solutio differatur post eorum
obitum; quam consuetudinem dicunt esse notoriam, &
qua ideo videtur inducitur, ut provideri possit de his, qua
ad sepulturam sunt necessaria, qua plerumque ob ino-
piam defuncti negligantur cum magno ordinis Ecclesiasti-
ci dedecore. Abb. in c. cum officii. n. 5. Covar. ibid. n. 9.
de testamentis. Frideric. de Sens. conf. 245. n. 1. Lamb.
de jurep. l. 3. a. 8. q. 2. n. 1. Paris. conf. 33. n. 4. &
sic fuit decisum in Burgensi fructuum 13. Junij 1590.
Nec obstat constitutio Pij V. & Trid. sess. 24. c. 14. quia
loquuntur de ea consuetudine, in qua fructus applican-
tur mensa Episcopi vel Capitulari, ut in communes usus
cedant, seu inter Canonicos dividantur, quibus casibus
adeest praesumptio Simoniae, ut per Lambert. supra n. 5.
Secus verò, ubi fructus reservantur heredibus ex causa
non solutionis fructuum primi anni, qua consuetudo
nullam habet juris resistentiam, imò potius assensum
quam dispositio fructuum ad alium spectantium; & ita
declaratum fuit per S. Congregationem dict. c. 14. &
constitutionem Pij V. non habere locum, quando fructus
primi anni reservantur heredibus post obitum beneficiati.
Neque hic locum habet constitutio Julij III. quia non ver-
samur in fructibus non exactis, sed ut dictum, in fructi-
bus, quorum solutio dilata est post obitum beneficiati.
Hae verba sunt dictae decisionis Rotae. Nec obstat,
ut ait Garc. nu. 143. quod Rota alias senserit con-
trarium, ut in decis. in causa Zamorensi dimidia an-
nata

naras. Martij 1586. ubi etiam inter cetera, ut recitat Garc. n. 141. quæ consuetudo heredibus defuncti suffragari non potest, quandoquidem ex Pii V. constitutione super revocatione privilegiorum & statutorum, quod fructus primi anni &c. omnis consuetudo etiam immemorialis sublata existit, sive pro solvendis oneribus Ecclesiarum, vel Prælatorum delictis, sive pro supportandis eorum oneribus, sive etiam aliis majoribus, maximis & urgentissimis causis inducta atque probata fuerit, ex præfata constitutionis verbis clarè patet, in hac specie locum sibi vendicare eam, ac etiam omnia, quæ in contrarium pro heredibus asseruntur, non ob stare, &c. Et in alia Leodiensi Canoniarum. 9. Decemb. 1589. quam recitat Garc. nu. 142. in qua inter cetera dicitur: impedimentum perceptionis fructuum ex asserita consuetudine Ecclesie Leodiensis assignare, ut prætenditur, pro primo anno fructus heredibus Canonici defuncti, & pro aliis tribus annis sequentibus fabricæ ipsius Ecclesie, de facili potuisset removeri stante constitutione Pii V. qua præsumitur usu recepta, quamdiu contrarium non probatur: & revocat huiusmodi privilegia, statuta & consuetudines immemorales quoad fructus applicatos heredibus absolute; quod verò ad applicatos fabricæ vel sacristie, vel alterius loci pii usus, ultra tempus sex mensium pro dimidia, quod ita beneficiatus semper habeat dimidiam, &c. Hac inquam non ob stare ait Garc. eò quòd Rota mutaverit sententiam prout constat ex prioribus ejus decisionibus, utpote recentioribus, ex sententia S. Congregationis. Idem dicendum videtur, non esse contra decreta Trid. & constitut. Pii V. adeoque per illa eas non abrogari constitutiones vel consuetudines aliquarum Ecclesiarum, ut earum beneficiatis nullos subducant fructus, quamdiu non sunt promoti ad Subdiaconatum vel Diaconatum, vel presbyterium, sed eas esse rationabiles ait Garc. n. 167. recitans quoque pro hoc num. 168. expressam S. Congregationis declarationem.

Questio 104. An ergo etiam, dum dicti fructus primi anni non percipiuntur, sed applicantur mensæ Episcopi, seu mensæ Capitulari, dividendi inter antiquiores, absque eo, quòd referantur aut refundantur beneficiatio post ejus obitum, interea non vacet præhabitu beneficium?

Respondet Castrop. l. c. n. 22. non vacare interea præhabitu inhærendo communi rationi; quòd nimirum secundum interea est infructiferum Domino suo. E contra verò respondet Garc. à n. 147. ante Trid. quidem & memoratam Pii V. constitutionem habuisse locum cit. c. si tibi concessio; teu non vacasse interea præhabitu; eò quòd tolerabantur, & videbantur tolerari posse talia statuta saltem consuetudine ab immemoriali tempore observata; maxime si in specie confirmata à Pontifice (quamvis Concilium Senonense, quod est s. tom. Concilior. c. 2. damnabilem judicet huiusmodi consuetudinem, & veram corruptelam, & notorium abusum) stante tamen decret. Trid. & illa Bulla Pii V. quæ venit in executionem & declarationem dicti decreti, utpote quibus revocantur prædicta statuta & consuetudines etiam immemorales, ut Guttier. supr. à nu. 39. Suar. loc. cit. à n. 6. Rodriq. Vega. ll. cit. Cenedo. collectan. 16. ad decretales. n. 1. & Rota in causa illa Leodiensi supr. à. Etiam si juramento, confirmatione apostolica, aut alio quovis præsidio munita (per quæ verba

tollitur confirmatio apostolica. etiam ex certâ scientia, ut Gl. in Extrav. Suscepti. de Elect. Joann. 22.) non habere locum cit. c. si tibi concessio, sed vacare nihilominus præhabitu; cum cessent jam dicta statuta, & consuetudines, vi quarum alias impediatur perceptio illa fructuum. Quòd ipsum videtur Garc. fundare in eo, quòd cessante & abrogatâ tali consuetudine per dictum decretum Trid. jam, quò minus percipiuntur illi fructus, videatur stare penes provisum; dum diligentiam non adhibet in remotione impedimenti perceptionis fructuum, obtendendo nimirum decretum illud Trid. & Bullam Pii V.

2. Quòd si verò adhuc hodieum in aliquibus Ecclesiis dictum decretum, & Bulla Pii V. recepta non sunt, habebit adhuc locum in dicto casu; nimirum non perceptionis fructuum primi anni dividendorum inter antiquiores, aut deputatorum mensæ Episcopali, cit. c. si tibi concessio, & non vacabit præhabitu beneficium: dum enim servantur dictæ consuetudines, sive ex servantur de jure, hoc est, licite, sive de facto, hoc est, illicite, obtinens secundum beneficium caret fructibus, & sic pro tempore hujus carentiæ non vacat præhabitu. Garc. n. 165. Porro pro eo, quòd dictæ Ecclesie non obligentur dimittere tales consuetudines suas & statuta propter non receptionem dicti decreti Trid. & Bullæ Pii V. facit regula, quòd lex, etiam Canonica non recepta non obliget; quamvis primi non recipientes peccarint eam non recipiendo, ut docent Navar. in Man. c. 23. n. 41. Covar. l. 2. vari. resol. c. 16. n. 6. Mandos. ad reg. 23. Cancell. q. 1. à n. 4. Menoch. de præsumpt. l. 3. præsumpt. 2. n. 1. Guttier. qq. Canon. l. 1. c. 8. à n. 2. Paris. de resign. l. 11. q. 9. n. 26. Valen. Tom. 2. in 1. 2. d. 7. q. 5. Sanchi. de matrim. l. 3. d. 18. n. 1. Sylv. Armill. Rodriq. & alii plurimi, quos citat Garc. l. c. n. 150. Procedatque hoc ipsum, etiam si lex contineat decretum irritans. Garc. n. 152. Riccius conf. 13. n. 27. vol. 2. qui dicit esse communem. Put. decis. 1. l. 1. &c. Item, etiam si deroget consuetudini, Garc. nu. 153. citans Bottæ. de Synodo. p. 3. a. 2. n. 64. Roch. in c. fur. de consuet. scilicet. 7. n. 15. Duenn. reg. 144. limit. 2. &c. Item etiam si non sit recepta per ignorantiam. Garc. n. 154. citans Navar. conf. 1. de constit. q. 6. à n. 25. Rodriq. in sum. to. 1. c. 195. n. 10. &c. Tunc autem dicatur lex non recepta, quando à principio per majorem partem communiter non servatur, Principe sciente & tolerante; vel quando eo ignorante per decennium negligitur, & non admittitur. Garc. n. 155. citans Put. Nav. Covar. Guttier. Rodriq. ubi ante. Quin & subdit Garc. n. 156. probabile quoque esse, non requiri decennium, sed sufficere actus contrarios, etiam principe ignorante; & ita videri servari in praxi, eò quòd videatur solum attendi non usus per actus contrarios, citat pro hoc Nav. conf. 44. n. 7. Bottæ. l. c. n. 63. Felin. &c. contra Suar. tr. 4. de relig. l. 4. c. 22. n. 5. Nec ob stare in præfata materia, ait Garc. n. 158. quòd Tridentinum in regno aliquo, vel etiam in aliquo Concilio Provinciali sit receptum per Episcopos & Procuratores Ecclesiarum; eò quòd receptio illa sit in genere & verbalis, cui non receptio in specie & in re derogat juxta regulam: *Generi per speciem derogatur. in 6. & quia voluntas magis factis, quam verbis declaratur.* Tiraquel. de retratiu. convent. in sine. tit. n. 75. Et in proposito receptio non receptio majoris partis populi seu communitatis

tatis factio ipso & praxi videatur attendi: pro quo citat Azor l. 10. c. 11. q. 6. contra Valent. quin & addit Garc. n. 159. necesse non esse, ut generaliter & à majore parte Ecclesiarum unius provincie non esset receptum dictum decretum Trident. eò quoddam Capitulum unum in proposito non consideretur ut persona particularis, sed ut universitas; cum non agatur de acquirendo ipsi Capitulo ut Capitulo, & ut privata persona, sed omnibus & contra omnes de Capitulo, ac in publico & in universum promiscue.

3. In contrarium verò facit, quòd cum Concilium ibi rejiciat & aboleat hujusmodi constitutiones & consuetudines ut pravas & scandalosas, non videtur excusare non receptio; illa enim regula, quòd lex non recepta non obliget, non videatur procedere, quando lex, quæ semper loquitur, aliquid prohibet tanquam aliàs malum seu scandalosum, & quando derogat consuetudini non simpliciter, sed tantummodo illam ut iniquam & irrationabilem; eò quòd tunc esset ratio illius regulæ; nimirum quòd lex censetur lata non nisi sub conditione, si recipiatur. Item pro hoc facit, quòd consuetudo habeat majorem vim, quam non receptio; & tamen consuetudo etiam immemorialis non valet, & non excusat in eo casu, dum ex se iniqua & scandalosa est. Ita ferè Garc. à n. 161. qui etiam n. 164. pro hac parte clarissimam recitat declarat. S. Congreg. directam cuidam Episcopo quæ sic habet: *In illa Cathedrali ante Concilium à tempore, cujus initii memoria non exstat, conditum esse, & adhuc post Concilium observari statutum, nuper declaratum est ad S. Congregationem Cardinalium Tridentini Interpretum; ut videlicet Canonici, alique beneficiati, qui indies recipiuntur, prioribus decem mensibus exigentiam distributionum partem percipiant, reliquumque Canonici & beneficiati antiquiores inter se partiantur, & in usus suos, & utilitatem convertant.* Itaque illustrissimi Patres Amplitudini Tuæ serid injungunt, ut hujusmodi constitutionem tanquam pravam ac scandalosam rejiciat, atque aboleat, neque ullà ratione servari permittat, & contra facientes penis contra Simoniacos SS. Canonibus & variis summorum Pontificum constitutionibus propositis coercet, quemadmodum providè cavetur decreto Trid. c. 14. sess. 24. &c. quam declarationem, ait ibidem Garc. se postea intellexisse confirmatam à Clem. VIII. Et quidquid sit de hoc, indubitato hodie per Bullam Innocentii XII. quæ incipit *Ecclesia Catholica*. & per quam dictum decretum Tridentini, & Bulla Pii V. eidem verbotenus inserta innovantur ac roborantur, istiusmodi consuetudines & constitutiones penitus tanquam irrationabiles & scandalosæ eliduntur ac eradicantur.

Questio 105. Si solum de facto, & non de jure obtineas & possideas aliàs pacificè secundum beneficium, eò quòd ob impedimentum collatio & possessio sit nulla, an vacet præhabitu beneficium?

Respondeo: Si scienter accipias secundæ possessionem, eo ipso vacare præhabitu in penam delicti commissi, ne ob injustam possessionem melioris conditionis sis, quam ob legitimam & justam. Castrop. loc. cit. n. 24. Garc. l. c. n. 173. cum Gl. in Clem. si plures. de præb. Lott. l. 3. q. 23. n. 41. hanc etiam addens rationem, quòd possessio injustè & perperam capta habetur pro bona in

odium capientis: Requiritur autem ad inducendam hanc vacationem, ut possessionem reipsa accipias, nec sufficit illam posse accipere, quia hæc pena ob intentionem imponitur. Castrop. loc. cit. Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 9. in fine. Sic qui secundum obtinet per vim vel injustè, amittit ipso jure primum. Idem est de eo, qui beneficium, ad quod jus habet, per vim aut propriam auctoritate occupat. Pirh. ad tit. de præb. n. 155. juxta expressum textum c. cum, qui. de præb. in 6. Etsi enim ille textus loquatur de beneficio curato injustè occupato, comprehendit tamen etiam quæcumque alia beneficia, etiam simplicia ex verbis ibidem prope finem adductis: *aut quæcumque alia beneficia occupare non ventur*: factis constat. Secus est, si inscienter possideas de facto tantum; extra enim casum illum scientiæ nullitatis tituli, quæ propriè generat intrusionem, requiritur ad dictam vacationem inducendam, ut secundum possideatur pacificè non solum de facto, sed etiam de jure. Pirh. l. c. n. 155. Sic etiam affectus incompatibiè excusatur à dimissione primi, si ignorat factum possessionis ademptæ per Procuratorem; cum alia sit Procuratoris, alia Domini; & ita Domino non nocet, nisi postquam Dominus fuerit certioratus. Lott. loc. cit. nu. 46.

Questio 106. An, & qualiter beneficium pacificè & fructiferè possessum debeat esse perpetuum, ut inducat vacationem præhabitu?

Respondeo: Requiritur, ut utrumque beneficium sit collatum in perpetuum, sive in titulum, sive in commendam. Pirh. l. c. n. 158. citans Abb. in c. de multa. de præb. nu. 22. hinc per accptionem Vicariatus Episcopi non perdit quis beneficium præhabitu, etiam, dum illud dignitas est, vel curatum; quia Vicariatus Episcopalis non est dignitas perpetua, sed ad nutum Episcopi aufertibilis. Pirh. ibid. ex Abb. loc. cit. nu. 23. Garc. p. 11. c. 5. n. 181. dicens officia & dignitates, quæ conferuntur ad certum tempus, non inducunt incompatibilitatem. Hinc e contra beneficia manutia, seu ad nutum amovibilia; quia saltem aptitudine sunt perpetua, & possunt esse perpetua, cum dantur in titulum, inducunt talem incompatibilitatem. Garc. l. c. pro utroque citans fuisam Rotæ decisionem in Seguntina Thesauraria. 29. April. 1596.

Questio 107. Qui impetrat beneficium vacans per affectuionem alterius incompatibilis, quid & qualiter justificare debeat?

1. **R**espondeo primò: Præter incompatibilitatem ante omnia plenè & conclusenter probare tenetur factum ipsum affectuionis, ita ut non sufficiant testes de fama; vel alia semiplena probatio. Lott. l. 3. q. 23. nu. 18. citans decis. Rotæ 16. de præb. in novis.

2. Respondeo secundò: Sed neque juvant probationes nudam affectuionem concludentes sine perceptione fructuum; cum tunc nihil aliud proponatur nisi incompatibilitas, quæ non advertitur simpliciter affectuioni secundæ, sed tantum retentioni primi; ita ut, nisi concludatur ad perceptionem fructuum, provisus de secundo non teneatur dimittere primum: Et quidem neque illico, sed post duos menses, qui dantur ad dimittendum. Lott. loc. cit. n. 17. & 18.

*Questio 108 An incompatibilitas impediat
carentiam secundæ gratiæ?*

Respondeo negativè: cum enim incompatibilitas, ut dictum jam immediate ante ex Lott. non opponatur afsecutioni secundi, sed tantum retentioni præhabiti, non potest impedire provisionem secundi, seu secundæ gratiæ; & hinc incompatibilitas non est exceptio apta ad retardandam executionem literarum secundæ provisionis. Card. de Luca. de benef. d. 55. n. 20. & d. 59. n. 2.

PARAGRAPHVS II.

De incompatilibus ratione
residentiæ, curæ, existentiæ sub
eodem texto, vel quia dignitates
aut Personatus sunt, & hinc
ortâ præhabitorum, aut de
novo obtentorum
vacatione.

*Questio 109. An, & qualiter incompatibilitas
constituatur ex onere residentiæ?*

1. Respondeo primò: duo beneficia simplicia (præcindendo etiam à sufficientia) etiam dum neutrum est Canonicatus, aut portio in cathedrali vel collegiata, sunt incompatibilia, seu simul teneri non possunt, dum ambo requirunt residentiam personalem incompatibilem. Garc. p. 11. c. 5. n. 261. citans Coraf. p. 1. c. 5. n. 2. Hojed. p. 1. c. 17. n. 30. Zerol. p. 1. v. beneficium. §. 7. & p. 2. v. incompatibilitas. §. 2. qui hoc ipsum rectè deducit ex verbis istis Trid. sess. 24. c. 17. dummodo utrumque personalem residentiam non requirat. Gonz. gl. 15. a. n. 16. Lott. l. 3. q. 23. n. 10. & 12. proceditque id ipsum, sive de jure, sive ex consuetudine, sive ex fundatione hæc residentia requiritur. Gonz. loc. cit. n. 19. nihil enim est, quò minus etiam in his omnino simpl. cibis ut-
cunque aliàs ex generali consuetudine ab onere residentii liberis. Lott. loc. cit. n. 11. citans Cardin. in c. fin. de Cleric. non resid. n. 16. Imol. n. 8. Alex. de Navo. n. 10. Rebuff. in prax. tit. de dispers. super resid. n. 8. (ratione cujus generalis consuetudinis etiam in dubio omnia simplicia seclusis canonicatibus & portionibus consistentibus in Cathedralibus vel Collegiatis, quæ hodie dum ex decreto Trid. sess. 24. c. 12. requirunt residentiam. Gonz. gl. 15. n. 18. præsumuntur libera à personali residentia. Gonz. gl. 15. n. 26. citans Imol. in c. fin. de cleric. non resid. n. 9. Felin. in c. dilectus. 2. de rescrip. n. 1. Rebuff. ubi ante n. 8.) valeat hæc residentia præcisè jur. aliquo speciali induci. Lott. loc. cit. n. 12. qui etiam n. 14. ex incidente subiungit: per hoc, quòd quis residere juravit, dum beneficium talem residentiam non exigit, residentiam non induci, & talem ad residendum non teneri; eò quòd juramentum semper reguletur à naturâ actus, super quo interponitur.

2. Respondeo secundò: constituatur hæc incompatibilitas ex residentia continua præcisè, non autem ex causativa: Tond. in qq. benef. p. 3. c. 185. n. 7. Gonz. loc. cit. n. 20. citans p. 10 hoc n. 22. Navar. cons. 4. n. 1. de clericis non resident. Anchar. cons. 17. n. 2. P. Leuren, Fort. Benef. Tom. III.

& 3. Imol. Butrio, & c. inc. fin. de Cleric. non resid. item Rotam in Callagur. beneficium, 15. Octob. 1577. in qua etiam Responsum ad Trid. sess. 7. c. 4. illud loqui de incompatilibus ratione tituli, non verò de incompatilibus respectu fructuum. Dicitur autem illa residentia præcisè, seu præcisè requisita, quæ est respectu tituli, & simpliciter obligatoria, seu sub amissione & privatione tituli & simpliciter obligatoria, seu sub amissione & privatione tituli: causativa, quæ non est simpliciter obligatoria, sed respectu fructuum tantum, ita ut licet ob non residentiam privetur beneficiatus fructibus, titulo tamen ipso beneficii privari non possit. Gonz. n. 21. ex Imol. Butr. Abb. in c. fin. de cleric. non resid. Unde etiam vides, quid dicendum ad hoc, quòd quaerit Azor. p. 2. l. 6. c. 13. q. 5. an beneficium simplex, cujus omnes redditus annui consistunt in quotidianis distributionibus, censeatur jure incompatible cum quovis alio, assiduam beneficiati residentiam requirente; ad quòd quidem ipse Respondet affirmativè, eò quòd, cum distributiones non debeantur jure nisi iis, qui præsentibus divinis officiis interfunt, beneficium consistens in solis quotidianis distributionibus assiduam beneficiati præsentiam postulet. Veruntamen, cum ex illo necdum inferri videatur, requiri residentiam præcisam, sed causativam solum, ita ut, si velit fructus percipere inde, debeat residere: non apparet, qualiter incompatible sit, seu retineri non possit, quantum est ex hoc, cum alio requirente residentiam præcisam; nisi fortè dicatur, vel ex hoc ipso, quòd omnes fructus constituti sunt in quotidianis distributionibus, saltem argui, requiri & residentiam præcisam, etsi non integri annuata ut si quis, etsi paratus sit careere omnibus fructibus, titulum tamen retinere nequeat.

Questio 110. Num igitur hæc simplicia residentiam exposulantia ita sint incompatibilia, ut obtento secundo vacet ipso jure præhabitu, seu primò?

1. Respondeo primò: vi juris communis hæc beneficia non vacasse ipso jure ante Trid. Azor. loc. cit. q. 2. Castrop. loc. cit. n. 2. nam primò ante Concil. Lateran. sub Alexan. III. vi nimirum c. referente, & c. præterea. de præb. obtinens duas dignitates vel duo curata (adeoque idem à fortiori de simplicibus non jam ratione curæ, sed etiam abque ea residentiam exigentibus, & exinde incompatible dicendum) neutrum ipso jure amittebat, sed debebat unum ex illis, relicta illi optione, quòd malebat, dimittere. Secundò tempore Concil. Lateran. sub Alexand. IV. vi cap. quia nonnulli. de cleric. non resid. non relinquebatur jam amplius ista libertas dimitteendi alterutrum, neque tamen etiam ullum amittebat ipso jure; sed obtinens secundum incompatible, hoc ipso secundo veniebat privandus per sententiam. Tertio c. de multa. de præb. & extrav. execrabilis. Joannis XXII. sermo solum est de dignitatibus, personatibus, officiis curam animarum habentibus, & non de simplicibus purè ratione residentia incompatible. Castrop. Azor. l. cit.

2. Respondeo secundò: Post Trid. per obtentionem pacificam secundi beneficii residentiam præcisam requirentis ipso jure vacat quocumque beneficium præhabitu similem residentiam requirentis; eò quòd Trid. sess. 7. c. 4. loquatur generaliter

E

sua

sub privatione ipso jure prohibendo receptionem & retentionem plurium beneficiorum curatorum, aut alias incompatibilium; adeoque non solum innovet constitutionem *c. de multa* (quod loquens de solis curatis, voluit præhabitu curatum vacare ipso jure per assecutionem secundi curati, & eum, qui utrumque simul retinere contendit, privari, præhabito quidem ipso jure, secundo verò per sententiam) sed etiam extendit illam ad quavis beneficia incompatibilia, etsi curata non sint, juxta expressam declarationem S. Congregationis, quæ sic habet: *quod de incompatilibus beneficiis dicitur in illo c. 4. idem intelligendum est de omnibus beneficiis residentiam requirentibus. Et iterum: Congregatio Concilii censuit in residentiam requirentibus, aut alias quomodocumque incompatilibus induci vacationem primi per assecutionem secundi per decretum Trid. sess. 7. c. 4. juxta dispositionem c. de multa: quas declarationes recitant Gonz. Garc. paulò post citandi, & alii passim. Azor. loc. cit. Castrop. loc. cit. n. 3. Gonz. gl. 15. n. 17. dicens indubitanter hodie dum sic tenendum esse, quamvis neutrum ex illis sit dignitas aut curatum, aut etiam Canonicatus, sed ambo omnino simplicia, v. g. Capellanæ residentiam requirentes. Garc. p. II. c. 5. n. 83. citans Zechum de benef. c. 5. n. 4. Gurtier. conf. 10. n. 4. Hojed. ac plurimas Rotz de cis. Azor. p. 2. l. 6. c. 13. q. a. contra Paric. l. 3. q. 3. n. 132. Marc. Ant. Genuen. in p. 2. curia Archiep. Neap. c. 64. n. 4. Piacef. in pr. ep. p. 2. c. 5. n. 56. Prop. de Augustino ad sum. Bullar. Quaranta. causa 6. apud Castrop. item contra Pirh. ad tit. de preb. n. 170. ubi absolute sentit contrarium dicens: jura antiqua, quæ nullibi hanc privationem ipso jure importabant, quoad hæc beneficia non esse correctæ per Trid. sed solum quoad curata, dignitates, personatus; adeoque adhuc quoad simplicia incompatibilia quoad residentiam hæc jura servanda esse, ut nimirum non vacet præhabitu ipso jure ad assecutionem secundi, sed beneficiatus cogi debeat ad resignandum vel dimittendum alterutrum. Item contra Navar. conf. 24. de preb. ubi postquam contrarium asseruisset, addit: si constaret S. Congregationem declarasse, Trid. sess. 7. c. 4. ita esse intelligendum, eaque declaratio à sua Sanctitate confirmata esset, ita fore tenendum; sed quia id non constat, & aliàs ex verbis Trid. id non videatur efficaciter probari posse, non est, quòd ad hanc sententiam nos astringat, item contra Less. de justitia. l. 2. c. 34. n. 144. addentem tamen n. 145. se dictam S. Congregationis declarationem nunquam vidisse, si tamen facta sit, judicare se tenendam, & hujusmodi simplicia convenire in hoc cum in compatilibus primi generis, hoc est, quorum primum ad obtentionem secundi vacat ipso jure. Verum hic iterum observandum, hanc vacationem ipso jure non induci ob requisitam residentiam merè causativam Gonz. gl. 15. n. 20. Sic dum residentia præcisa non requiritur, beneficiatus in loco sui beneficii non residens, ideoque fructus non percipiens, poterit illud beneficium accipere & retinere, & in eo residendo lucrari fructus absque eo, quòd vacet præhabitu. Pirh. loc. cit. n. 169. Et si forte aliunde teneatur alterutrum dimittere, dum utrumque ad sustentationem est sufficiens; eò quòd per ipsum iter, quòd minus illud, in cujus loco non residet, sit ipsi frugiferum. Idem est, dum residentia utriusque præcisa non est incompatibilis, qualis esset, si unius esset perpetua; vel amborum residentia incurreret in idem tempus; scèc si in uno teneretur residere, v. g. per men-*

ses 6. qualescunque, in altero per alios 6. menses vel pauciores; quia tunc utriusque residentia satisfacere potest. Pirh. loc. cit. sic in illis Germaniæ Ecclesiis Cathedralibus, in quibus ex recepta immemoriali consuetudine non requiritur residentia totius anni, sed vel mediæ anni, vel 4. aut paucorum mensium, non est residentia incompatibilis; & vel sic, quantum est ratione residentia, potest tales canonicatus plures simul quis habere. Pirh. loc. cit. n. 132.

Questio XII. Num ergo etiam vacent ipso jure ambo talia beneficia simplicia residentia, dum intendit ambo retinere simul, juxta quòd aliàs in Extrav. Execrabilis constitutum expresse de dignitatibus, personatibus, beneficiis curatis?

Respondeo affirmative: Concilium enim Trid. in eo, qui obtinet beneficia, etiam aliàs incompatibilia, inducit ipso jure privationem beneficiorum juxta privationem, quæ SS. Canonibus constituta est; sed privatio ipso jure utriusque beneficii in eo casu statuta est per Extrav. Execrabilis. ergo. Castrop. loc. cit. n. 4. Garc. loc. cit. n. 64.

Questio XII. Quando nam censetur quia præsumere, seu intendere beneficia talia retinere simul?

Respondeo tunc, quando sciens (aut, ut addit Garc. scire debens) esse incompatibilia, seu vacasse ipso jure præhabitu ad assecutionem secundi, ambo retinet absque eo, quòd opus sit mentione Judicis aut litis motione seu contestatione, ita ut incurrat hanc penam amissionis utriusque, etiam si dum incipit conveniri in judicio, velit illud præhabitu dimittere. Siquidem verba illa Concilii retinere præsumperit, solum denotant dolosam seu malitiosam detentionem, contra quod præcipiunt Canones, saltem ex culpa lata, qualis contrahitur etiam citra talem mentionem, dum lex ipsa satis monet. Castrop. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 95. & seq. citans pro hoc n. 98. S. Congregat. declarationem, contra Pirh. de preb. n. 150. & alios, qui cum gl. v. contenderit, tenent non amitti secundum, si ante litis contestationem dimissum primum.

Questio XIII. Qualiter ergo intelligendum illud decretum Trid. sess. 24. c. 17. quo statuit, ut qui obtinet duas parochiales, vel alias incompatibilia ex dispensatione, uno retento, alterum intra 6. menses dimittat.

Respondeo Concilium ibi loqui tantum de beneficiis jam obtentis ante Trid. non autem de obtentis vel obtinendis impofterum post Trid. Pirh. ad tit. de preb. n. 150. Garc. p. II. c. 5. n. 177. citans pro hoc Vegam p. I. c. 6. casu 24. Rodriq. in sum. c. 31. n. 4. &c. quemadmodum etiam in Extravag. Execrabilis, dum in priore ejus parte statuit, ut dimissio unius beneficii ex incompatilibus, fieri debeat intra mensem, loquitur de jam obtentis; siquidem in posteriore parte §. qui uno. ubi agitur de beneficiis deinceps post dictam Extravag. obtinendis, statuit, quòd dimissio primi beneficii debeat fieri statim, & in continenti, ut colligitur ex illis illius verbis: absque mora dispendio: hoc ipsum tamen intelligendo juxta arbitrium boni viri, & post adeptam pacificam possessionem secundi cum aliquo temperamento. Pirh. loc. cit. n. 153. Garc. loc. cit. n. 35. & 37.

37. citans Abb in c. quia nonnulli n. 4. de clericis non resid. Gamb. Diaz. Flores de Mena & c. contra Rebuff. in pr. sic. de dispensatione aratis. v. quoad vixerit. n. 12. Zerol. in pr. Ep. p. 1. v. beneficium. §. 3. & c. tenentes satis esse, si intra mensem dimitatur propter verba cit. Extravag. parimodo. nimirum quo prius locuta fuerat de beneficiis ante ipsam obtentis.

Questio 114. An consuetudine saltem induci possit, ut quis simul habeat & retineat talia duo simplicia residentiam requirentia?

Respondeo: quamdiu consuetudine abrogata non est necessitas residendi, manifeste patet, nullam consuetudinem induci posse, ut duo, dum pergunt requirere residentiam, habeantur simul. De cetero consuetudinem, quam ante Trid. receptum erat in pluribus locis, ut Canonici à suis Ecclesiis abessent, ac proinde unus idemque duos Canonice simul in diversis Ecclesiis obtineret, Trid. penitus abrogavit: quin &, quod iura istiusmodi consuetudinem appellent corruptelam, ait Azor. p. 2. l. 6. c. 13. q. 2. §. quæret aliquis. Quin tamen, ubi unus residendi non est ex lege divina, aut naturali, nec consuetudo abrogans residentiam damnatur à lege tanquam iniqua & irrationabilis (qualiter saltem à Trid. in beneficiis omnino simplicibus, quæ canonicatus non sunt, ea damnari non videtur) nil verat, quod minus talis consuetudo, etiam simpliciter abrogata nasceretur de novo, & sic sublata necessitate residendi, istiusmodi simplicia plura simul haberi possint per consuetudinem, Pirh. de prob. n. 142. Unde multo magis consuetudo talis, ubi ea hucusque in locis, ubi Trid. receptum non est, vigeret, tolerari poterit.

Questio 115. Num quis dispensatus à Papa sine causa in residentia, quam exigunt istiusmodi simplicia, tutus esse possit in conscientia: & num Papa ad libitum suæ voluntatis talia plura uni sive in eadem, sive in diversis Ecclesiis conferre possit?

Respondeo affirmative ad utrumque; Hurtad. de resid. ex vi benef. resol. 6. subresol. 12. n. 1. & 2. cum enim istis simplicibus, uti & Canonicatibus & dignitatibus non curatis residentia solo jure Canonico sit inducta; si Papa aliquem ab hac obligatione residendi absolvat, etsi male agat id faciendo, sine causa, dispensatus tutus erit in conscientia; maxime, si ejus residentia non sit valde necessaria Ecclesie, vel cultui divino, ita ut per alium suppleri nequeat, adeoque etiam supposita hac dispensatione in hac lege humana de residendo, poterit eorum beneficiorum plura pro libitu conferre uni; cum jam etiam Canonicatus, aliaque dignitates non curatae maneant tanquam pure simplicia. Ita ferè Hurtad. loc. cit.

Questio 116. An, & qualiter incompatibilitas constituitur ex duplici cura?

Respondeo duo curata sunt incompatibilia, seu simul obtineri non possunt in titulum. Laym. ad c. dudum. de Elect. n. 2. & ad c. eam te. de arate & qual. cum communi. Vide eundem Theol. Mor. l. 4. tit. 2. c. 8. assert. 2. & 3. & constat ex c. de multa de prob. & ex Extravag. Execrabilis, aliisque textibus passim, uti & decreto Trid. sess. 7. c. 4. Porro non nisi curata strictè, hoc est, quibus incumbit animarum

cura in foro interno & penitentiali, habere ad se invicem incompatibilitatem, non verò curatum strictè cum alio cura: o minus strictè tali, qualia sunt quæ non nisi curam jurisdictionalem habent pro foro externo seu contentioso; ut Archidiaconatus, Decanatus, tradit Barb. in collect. ad c. de multis. Idem tradit Lott. l. 1. q. 20. à n. 30. ubi: quod Roia hac in parte mutavit suam sententiam in ipsa eadem causâ Conchens. Archipresbyteratus. de die 28. Januar. 1598. de mente S. Congregationis Concilii, ut refert Gonz. gl. 6. n. 64. nimirum, quod incompatibilitas ex duplici cura, de qua in c. de multis. non intelligatur de cura ista jurisdictionali, sed de istâ alterâ strictius tali, seu fori conscientie; contrarium tenente Pirh. ad cit. de prob. nu. 150. citante Abb. in cit. c. de multa. in additione. n. 24. ac dicente illam Barbofæ expositionem absque solido fundamento nimis restringere cillud de multa. Illud certius, quod beneficium actu curatum dictam incompatibilitatem non habeat eum alio habitu tantum curato, quale v. g. est Ecclesia Parochialis, ubi Parochiani omnes peste vel bello sublati, vel alia de causâ, puta, ob soli sterilitatem, vel inundationem, aeris cœlivi intemperiem recessere absque spe, saltem propinquâ, redeundi: potest enim quis talibus duobus curatis simul deservire. Pirh. cit. n. 150. Azor. p. 2. c. 6. q. 10. citans gl. in c. licet Canon. de elect. in 6. sed neque duo curata habent incompatibilitatem, dum unum tenetur per se, alterum accessorie v. g. dum quis dignitatem habet, cui per se imminet cura animarum, ut Archidiaconatus, & cui accessorie simul & per accidens annexa est Ecclesia Parochialis. Pirh. loc. cit. nu. 133. juxta c. de multa; aut Extravag. execrabilis, utpote quibus solum prohibetur habere simul plures dignitates curatas; aut Ecclesias Parochiales; in dicto autem casu non censetur quis habere duo, nec propriè sunt duo curata beneficia, sed reputantur pro uno; cum Ecclesia Parochialis accessorie annexa dignitati, vel etiam præbendæ Canonicali dicatur esse suppressa, ita ut dignitas illa, si et aliàs per se cura non incumbit, beneficium simplex censeatur. Pirh. loc. cit. juxta gl. in cit. c. super eo. Quippe Ecclesia talis Parochialis propter unionem seu accessionem illam ad alterum beneficium tanquam principale sortitur naturam & constitutiones hujus beneficii principalis. Pirh. ibid. dum nimirum cura animarum actu, & quoad exercitium est penes Vicarium, quem is, qui dictam dignitatem vel Canonicatum habet, in Ecclesia Parochiali sibi substituere debet, & penes dignitatem illam vel Canonicum, cura illa animarum fori, penitentia, seu Parochialis solum est in habitu; & hinc habens illam dignitatem vel Canonicatum non tenetur per se ipsum residere in parochia illa; cum cura, quæ venit accessorie, & in habitu tantum est penes aliquem, non est attendenda, sed natura tantum & qualitas beneficii principalis; etsi hoc sit minus dignum seu simplex, cui beneficium curatum subjicitur, & accessorie annectitur. Pirh. loc. cit. citans Anchar. in cit. c. super eo. nos ab. 3. Et hinc etiam necessarium non est, ut in impetratione beneficii principalis fiat mentio de beneficio curato vel Parochiali ei annexo accessorie; cum hoc per se non vacet, sed veniat solum accessorie. Unde quoque jam illud inferri posse videtur: dum aliunde non est incompatibilitas, posse hujusmodi duo beneficia simplicia, quorum unicuique accessorie annexa est cura animarum

seu diversa Ecclesia Parochialis, cum unum quodque pro simplice reputetur, & ut dictum, neutrum propter istam curam habituale accessorie annexam requirat residentiam illius in Ecclesia Parochiali, simul haberi: Item cum, qui habet curatum, posse obtinere & simul retinere aliud simplex, cui annexum est aliud curatum. Pirh. ad tit. de prob. n. 136.

Questio 117. An ergo incompatibilitas illa duorum per se curatorum impediatur, quod minus unum habeatur in titulum, alterum in Commendam?

Respondeo primo affirmative: dum sermo est de commenda in perpetuum. Laym. in c. avaritia, de elect. in 6. nu. 1. Azor. p. 2. l. 6. q. 11. loquens in genere, non tantum de curatis, sed de quibuscunque, & undecunque ipso jure incompatibilibus, non posse duo eorum haberi simul in commendam; nec unum in titulum, alterum in commendam perpetuam, ac pro hoc citant Gomez. in reg. de trienn. poss. q. 5. n. 10. & seq. Mandos. ad reg. 32. q. 7. n. 1. 7. & 12. ubi is expressè; quod commenda perpetua incompatibilitatem inducant tam inter se, quam quoad alia beneficia habitata in titulum. Idem tradit Tond. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 2. n. 14. citans Riccium collectan. 999. Hæc enim simultanea commendatio perpetua est præter Canones antiquos, utpote quibus commendabantur tantum ad tempus, ut constat ex c. qui plures. 21. q. 1. & investita in Ecclesiam ex nimia hominum ambitione. Azor. loc. cit. §. dubium autem, quin & in fraudem legis verantis habere plura incompatibilia in titulum; nam, cum duo jure tituli haberi non possent, unum tantum ratione tituli, alterum per commendam haberi possent, excogitaverunt novam rationem habendi perpetuo plura, unum videlicet jure tituli, alterum jure commendationis ad vitam vel perpetua administrationis. Azor. loc. cit. Laym. cit. n. 1. Et hic sensus est Trident. dum sess. 7. c. 4. ait: quicumque plura curata, aut alia incompatibilia beneficia sive per viam unionis ad vitam, seu commenda perpetua, aut alio quocunque nomine & titulo contra formam SS. Canonum in simul retinere præsumpsit, beneficiis ipsis ipso jure, etiam vigore præsentis Canonis, privati existat &c. ut nimirum non solum veret haberi plura incompatibilia in perpetuum, seu ad vitam commendata, ut voluerant quidam, sed etiam haberi unum eorum in titulum, alterum in commendam perpetuam. Azor. loc. cit. §. existimo. Accedit, quod commendatio, etiam in perpetuum non mutat statum & conditionem beneficii, ac proinde beneficium actu curatum commendatum retinet curam animarum actu, residentiam, & hinc ortâ incompatibilitatem. Unde & commendatarius perpetuus in eo residere debet, parumque refert, si aut rector aut prælatus dicatur; quia beneficium suscipit cum oneribus ipsi beneficio annexis; aut etiam, quod non per mortem commendatarii, sed illius, qui illud jure tituli ultimo obtinuit, dicatur vacare. Azor. loc. cit. & §. dices. Nec obstat Cardinales Episcopatus, Abbatias, Prioratus passim retinere jure & nomine commendationis perpetua, vel administrationis ad vitam; nam id fit ex concessione & indulgentia Papæ. Azor. loc. cit. §. objicet secundò. Unde jam etiam illud infertur, quod, cum illud sit contra jus commune, & Trid. Episcopi auctoritate id fieri

non posse, ut quis habeat Ecclesiam Parochialem, vel aliud beneficium residentiam requirens in titulum, & aliud simile in commendam perpetuam. Azor. loc. cit. §. existimo. citans Nav. in man. c. 5. nu. 126.

2. Respondeo secundò: si sermo est de commenda ad tempus, videri tunc posse simul haberi unum in titulum, & alterum commendatum ad tempus, etiam si ambo sint Ecclesiarum Parochiales. Pirh. ad tit. de prob. n. 130. citans Piasc. in pr. Ep. p. 2. c. 5. a. 3. n. 72. Azor. cit. q. 11. juxta c. qui plures. 21. q. 1. nam is, cui Ecclesia ad tempus commendatur, beneficiarius jure non censetur, nec fructus beneficii sibi acquirit, sed eos successoribus reservat, de iis rationem redditurus, tantum sibi reservans, quantum necessarium ad honestum victum, & tonquam sui laboris mercedem, & curæ debita stipendium. Azor. loc. cit. unde & hoc fieri potest ex ipsa juris dispositione seu concessione. Azor. loc. cit. tradit nihilominus Tond. loc. cit. n. 3. 4. & 6. quod licet vi c. nemo. de elect. in 6. ob necessitatem vel utilitatem Ecclesiarum potuerit Episcopus concedere beneficium in commendam ad 6. menses & non ultra, & si elapsis istis 6. mensibus duraret eadem necessitas vel utilitas, potuerit hanc commendam prorogare ad alios 6. menses juxta gl. in cit. c. nemo. 9. de iur. & Rebuff. in pr. p. 1. tit. de commend. n. 65. hodie tamen non obstante illa dispositione c. nemo. correctâ sit per Trid. vi cuius solum possit Episcopus Vicarium temporalem deputare. dum Ecclesiarum necessitas hoc requirit, servatâ formâ ejusdem Trid. sess. 24. c. 18. juxta decretum S. Congreg. Concilii referente Barbol. in recollect. Apost. decis. collectan. 187. n. 1.

Questio 118. An, præscindendo à sufficientia, sit contra jus naturæ, habere beneficium unum curatum in titulum, & aliud curatum in commendam perpetuam?

Respondet negativè. Hurt. de resid. ex vi benef. resol. 6. subrejol. 9. nu. 1. dicens, hinc posse id fieri ex pura pontificis dispensatione, sine ulla juris naturalis relaxatione: atque ita, etiam si Papa dispenset sine causa, validam fore dispensationem, & provisum tutum in conscientia, nisi fiat beneficiorum commendatorum etiam simplicium nimia coacervatio, quæ, nisi subit urgentissima causa, sit turpissima contra jus naturæ; citatque pro hoc nu. 5. Hojed. de incompat. p. 2. c. 4. dicentem, neminem scribentium de hoc dubitare, Rationem verò, cur hoc turpitudinem nullam contra jus naturæ contineat, reddi, ait Hurt. n. 4. & gl. in cit. c. qui plures. 21. q. 1. nempe hanc: quod quis Ecclesiarum commendatæ non sit prælatus, sed potius procurator. c. obitum d. 6. t. & dum objicitur, eadem incommoda & inordinationes contra jus naturæ sequi ex hoc, quod quis plura curata habeat in commendam, ac si ea habeat in titulum perpetuum, respondet n. 7. & 8. ex Hojed. quod auctoritas & scientia Rom. Pontificis removeat omnem suspitionem, & præsumatur, quod commenda ad vitam facta fuerit ex justis & rationabilibus causis, quæ præfatis incommodis præferendæ; nam in his Rom. Pontifex de illicito facit licitum, ita ut eo ipso facto auferatur omnis incompatibilitas in foro externo. Ex quibus tamen postremis argui videtur habere & conferre talia, nempe unum curatum in titulum, alterum in commendam sine justâ causa,

causa, continere aliquam turpitudinem contra jus naturæ, non nisi ex iustitia causa abstergendum.

Quaestio 119. An habere simul duo curata in titulum adversetur juri divino & naturæ?

Respondeo affirmativè: Hurt. loc. cit. subresol. 15. nu. 1. dicens, id omnino certum, & regulam infallibilem; quia de jure divino singula requirunt residenciam: unde, nisi subsit iustissima ratio, quæ hanc turpitudinem evacuet totaliter, dispensatio pontificia nec valida est, nec dispensatus tutus in conscientia, fructusque suos non facit. Hurt. ibid. n. 2. etsi collatio secundi curati sit valida juxta dicta sepe de collatione secundi sufficientis facta sine sufficiente causâ. Less. de justit. c. 34. n. 152. cum aliis ibi cit. Non est tamen ita intrinsecè malum, quin in certis circumstantiis sit licitum & bonum, adeoque non est strictè contra jus naturæ, qualia sunt illa quæ in nullis circumstantiis licent. Pirh. de prob. n. 183.

Quaestio 120. An, & à quo in hoc dispensari possit?

Respondeo: posse in hoc à Papa, & quidem solo dispensari. Pirh. de prob. n. 182. citans Laym. Theol. mor. l. 4. tr. 2. c. 8. n. 9. Less. de justit. l. 2. c. 34. nu. 149. Garc. p. 11. c. 5. n. 337. Azor. p. 2. l. 6. c. 12. q. 1. nam licet non residere in curato, & habere duo curata absque iustissima causâ sit irrationabile, & juri naturæ repugnans, & hinc meritò statutum & consuetudo, ut ordinariè conferri possint duæ dignitates, vel duo curata, damnanda sit, tanquam noxia Ecclesiæ, & bonis moribus contraria, non tamen id fieri maximè per auctoritatem Superioris, nimirum Papæ dispensantis ex justa causâ, & peculiaribus circumstantiis honestantibus, & turpitudinem illam evacuantibus in casibus subinde occurrentibus est amplius irrationabile, & contra legem naturæ. Quemadmodum Pirh. ibid. ex Laym. in c. 1. de consuetud. nu. 4. licet non valeat consuetudo vel statutum, ut latronibus & homicidis vita donetur, si multam pecuniariam solvant, cum id, si ordinariè fiat, præbeat ansam gravibus injuriis & latrociniiis exercendis: potest tamen, qui reip. præst. in certo casu tali latroni vitam condonare, & supplicium mortis in multam pecuniariam mutare. Quod autem id nemo alius possit præter Papam, satis constat ex textu c. dudum. de elect. & c. de multa. junctis Gloss. dum enim ibi dicitur: in his, ubi ratio postularit, posse per sedem Apostolicam dispensari: à contrario sensu patet, id non posse alium; dum, quod de uno conceditur, virtualiter de alio negetur. Atque ita licet olim seu jure antiquo poterat Episcopus dispensare, ut quis simul obtineret plura curata, ut patet ex c. 2. dist. 70. ubi dicitur: licet Episcopi dispositione unus possit diversis præesse Ecclesiis &c. id tamen per decretum Concilii Lateran. in c. de multa. postea eorundem fuit propter indiscretas Episcoporum dispensationes. Pirh. de prob. n. 190. juxta gl. fin. in cit. c. de multa.

Quaestio 121. An consuetudine induci possit, ut quis citra dispensationem obtineat plura curata in diversis Ecclesiis?

Respondet negativè Pirh. de prob. nu. 141. citans Abb. in c. extirpanda. de prob. n. 36. Rebuff. P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

in pr. tit. de dispensat. de non resident. n. 66. ed quoddam talis consuetudo nimis damnosa sit Ecclesiis & animabus, ideoque reprobata in c. de multa. Pirh. ibid. Quin & Trid. sess. 24. c. 12. talem consuetudinem etiam immemorabilem sustulit, juxta Garc. p. 3. c. 2. n. 197. Covar. l. 3. var. resol. c. 13. n. 5. & 9. Less. l. 2. c. 34. nu. 163. apud Pirh. loc. cit. dum enim per legem damnatur consuetudo, ut damnosa, iniqua & irrationabilis (uti hæc damnatur) censetur damnata consuetudo quælibet etiam immemorialis. Unde tunc aliud non patebit effugium, quàm dicendo Trid. seu legem illam reprobativam hujus consuetudinis tanquam irrationabilis in iis Ecclesiis, ubi ea consuetudo adhuc dum viget, receptam non esse, ut Laym. Theol. mor. l. 4. tr. 2. c. 8. n. 11. apud Pirh. quod ipsum tamen, seu hanc non receptionem non juvare ostendit Garc. n. 199. Illud omnino certum videtur, nullam consuetudinem induci posse, & nullam consuetudinem etiam immemorabilem excusari posse, ut id fiat passim, & sine justa causâ, cum id juri divino repugnet, juxta dicta question. præced. Pirh. ex Laym. loc. cit. etsi is secus esse dicat; nimirum talem consuetudinem non residendi in curato, adeoque habendi eorum plura ex justa causâ non ita facile damnari posse. De cetero probabile esse, ait Pirh. citato Navar. l. 3. conf. 21. de Cleric. non resident. nu. 4. juncto conf. 24. de prob. quod per consuetudinem immemorabilem induci possit, ut non requiratur residentia personalis in beneficiis curatis, sed per idoneum vicarium ea administrari possint; ed quod consuetudo immemorialis æquipollet privilegio, ut quidquid per privilegium Papæ obtineri potest, idem possit obtineri per consuetudinem; per privilegium autem & dispensationem Papæ ex justa causâ obtineri, ut quis non teneatur personaliter residere in dignitate aut beneficio curato, modò illud per vicarium ritè administratur, ut constat ex praxi; quin &, quod consuetudo immemorialis faciat præsumptionem dispensationis olim in hoc à Papa obtentæ; cum allegari tunc possit titulus optimus possibilis.

Quaestio 122. Quinam sint sufficientes causæ & causa, ut quis per dispensationem deobligetur à residendo in beneficiis acta & per se, seu principaliter curatis, adeoque possit eorum plura obtinere?

Respondeo primò: esse ferè easdem, ob quas supra dictum, posse alicui quandoque plura beneficia supra necessariam vitam necessitatem conferri: ac proinde, sicut ibi dictum, ita & hic dicendum, quodam curata, reduci quoque eas posse ad Ecclesiæ necessitatem, vel magnam utilitatem. Ad primum spectat, dum quandoque uni Ecclesiæ duæ Parochiales conferuntur vel committuntur; quia clerici alii ad hoc idonei desunt. Azor. p. 2. l. 6. c. 10. q. 10. Item dum filiis principum conferuntur quandoque plures episcopatus, etiam ante aetatem; quia Ecclesiæ egent potente defensore contra hæreticos. Pirh. de prob. n. 191. Item dum Ecclesiæ curata, quia nullos aut exiguos proventus habent, ita ut proprios Sacerdotes alere non possint congruenter; possunt plures conferri, etiam citra dispensationem Papalem ex juris concessione, saltem accedente auctoritate Episcopi, juxta c. unio. 10. q. 3. ubi sic expressè de Ecclesiis Parochialibus: & c. eam te. de arate & qualis. Hurt. de resident.

l. 6. resol. 6. subresol. 15. à n. 3. citans pro hoc Hojed. de incomp. p. 2. c. 5. si enim vel ob solam hanc tenuitatem reddituum plures earum possint uniri in perpetuum. c. postquam. 16. q. 1. clem. ne in agro. de statu Monachor. & unita uni conferri, multò magis poterunt ob eandem causam tenuitatis, etiam si non uniantur, conferri uni. Hurt. *ibid.* n. 7. ubi tamen n. 9. subiungit, quòd quàmprimùm harum Ecclesiarum aliqua ad pinguiorem statum redierit, teneatur beneficiatus, illà retentà, alias dimittere, juxta c. cum cessant, de appellat. eò quòd dum illa relaxatio juris divini facta ob causam adæquatam tenuitatis, eà cessante denuo intret obligatio illa juris naturæ. Idem est de duobus Episcopatibus, quorum neuter possit pro sua qualitate sustentare suum Episcopum; tunc enim ex Papæ concessione simul haberi possunt. Hurt. *cit.* n. 3. Azor. p. 2. l. 6. c. 10. q. 10. qui tamen id limitat, si nimirum Cathedralis illæ, seu Episcopatus essent ita conjuncti, seu vicini, ut ab uno Episcopo commodè gubernari possent; juxta c. illud. 21. q. 1. sic enim videtur in utroque residere. quæ etiam limitatio videtur observanda in duabus Parochialibus. de cetero dum Parochia aliqua in eo sensu tenuis est, quòd paucos habeat Parochianos (qualis censetur, si non habet 10. Parochianos seu vicinos, id est, familias. Hurt. *loc. cit.* nu. 11. citans Jo-And. in c. fundamenta. de elect. in 6. Cardin. in clem. plerisque. de elect. q. ult.) ea præcisè non est causa sufficiens, ut conferatur actu habenti sufficientem Parochialem, si tenuis illa Parochia aliàs non est tenuis in sustentatione sui pastoris, sed pauca illa oves sustentent illum congruè; etsi præsumatur aliàs, quòd Parochia, quæ 10. Parochianos non excedit, non possit sustentare clericum. Hurt. n. 12.

2. Ad secundum spectat, dum uni conferuntur plures Ecclesiæ curatæ; quia is unus solus magis putatur profuturus Ecclesiæ, etiam absens, sua auctoritate, potentiâ vel doctrinâ & prudentiâ, quàm alius præsens, vel alii plures. Pirh. *loc. cit.* sic etiam ad hanc secundam causam, nimirum Ecclesiæ utilitatem reducitur, ut constat ex c. de multa. ubi Innoc. III. in concil. Lateran. postquam pluralitatem curatorum, & dignitatum, & personatum prohibuisset, addit in fine: circa sublimes tamen & literatas personas, quæ majoribus sunt beneficiis honoranda, cum ratio postularit, per sedem Apostolicam poterit dispensari &c. & Joannes XXII. in extravag. execrabilis. postquam sanxisset idem, ne quis obtineret plures dignitates, personatus, officia, Prioratus & beneficia, quibus cura animarum inest, excipit Cardinales, qui serviendo Ecclesiæ universali, singularum Ecclesiarum commoditatibus se impendant; ac regum filios, qui propter sublimitatem eorum, & generis claritatem sunt potiori prærogativa gratiæ atollendi: nam tunc non præcisè ob generis nobilitatem vel doctrinam dispensatur, sed quia tales personæ plerumque sunt magis utiles Ecclesiis; & sic hæc dispensatio principaliter & ultimè tendit in publicum Ecclesiæ bonum. Pirh. *loc. cit.* nu. 192. citans D. Thom. 1. 2. q. 97. a. 4. ad. 1. Abb. in c. de multa. n. 7. ubi etiam notat Pirh. personas literatas in c. de multa. æquiparari sublimibus sive nobilibus, cum scientia verè hominem nobilitet: idque ait etiam in Imperio Rom. receptum, saltem dum personæ literatæ publicum doctrinæ testimonium in universitate aliqua approbatâ, seu doctoratum sunt assecutæ.

Questio 123. An, & qualiter ipso jure olim vacarint, & hodie dum vacent beneficia præhabita curata per assecutionem alterius curati?

Respondeo ad primùm primò: olim ante Concilium Lateran. tertium anno 1180. habitum sub Alex. III. ut constat ex c. referente. de præb. per assecutionem secundi curati non vacabat ipso jure primùm, seu præhabitum curatum; neque etiam quis, si utriusq; simul præsumebat retinere, privabatur utroque, aut etiam secundo; sed astringebatur unum quod malebat, dimittere. Pirh. de præb. n. 145. secundò: tempore dicti concilii Lateran. ut refertur ejusdem c. 13. vi cap. quia nonnulli, de cleric. non resid. statuitur, ut recipiens duo curata seu Parochialia priveretur posterius accepto; non quidem ipso jure, sed per sententiam, seu officio judicis, & conferens potestatem conferendi pro illa vice. Pirh. n. 147. citans Abb. in cit. c. quia nonnulli, n. 4. Tertio: tempore Concil. Lateran. quartæ habiti Anno 1215. ejusdem c. 29. ut refertur c. de multa. de præb. statuitur ab Innoc. III. ut quia dictæ decretales illæ, quia nonnulli propter quorundam cupiditatem expectatam non ferebant utilitatem, deinceps, quicumque beneficium curatum jam obtinens alterum etiam curatum receperit, ipso jure privatus sit prius obtento; & si utrumque simul retinere contenderit, etiam secundo priveretur. circa quod notat Pirh. n. 149. cum hæc decretalis dicat, per assecutionem curati vacare ipso jure prius curatum, ac sic ad hanc vacationem requiratur, ut utrumque sit curatum, per sensum contrarium rectè inferri, vi hujus decretalis non vacare prius habitum non curatum, etsi aliàs residentiam requiratur, aut aliter sit incompatible per assecutionem secundi curati: similiter non vacare prius curatum per assecutionem secundi curati, etsi aliunde residentiam requirentis aut incompatibilis. Item Barbosa. ad cit. c. de multa. & Lott. l. 1. q. 20. nu. 31. supra citati, cum teneant, non loqui hoc c. de multa. de curatis minus strictè talibus, hoc est, habentibus curam jurisdictionalem, seu fori externi tantum, teneant non vacare (quantum est ex vi hujus c. de multa.) curatum strictè tale per assecutionem curati largo modo talis, contrarium tenente) Pirh. n. 150. Quarto: per extravag. execrab. idem quòd hoc statuitur; nempe ut per assecutionem (intellige pacificam quòd ad titulum & possessionem, juxta dicta aliàs) secundi curati vacet primùm ipso jure, & si utrumque retinere contenderit, vacent ipso jure ambo: quæ tamen extravag. quoad hoc punctum, ut Pirh. n. 153. citans Garc. p. 11. a. 5. n. 24. Azor. p. 2. l. 6. c. 13. q. 1. & Barbosa, in hoc strictior est, & severior quàm c. illud de multa. quòd procedat non solum, dum quis duo strictè vel largè (hoc est cum jurisdictione fori contentiosi) curata obtinet; sed etiam, si quis beneficium strictè vel largè curatum obtinet cum dignitate, personatu vel officio sine cura.

2. Respondeo ad secundum: hodie dum post Trid. quæ quòd dictam vacationem constituta sunt in c. de multa. & in Extravag. execrabilis. in suo vigore perseverant, nimirum, quòd nemo obtinere possit plura curata, vel plures personatus, vel dignitates abique Sedis Apostolicæ dispensatione; sed ipso jure vacet præhabitum per assecutionem alterius, & si utrumque retinere præsumpserit, utrum-

utrumque amittat, seu ipso jure privatus existat utroque. Azor, *loc. cit.* dicens, hoc jure in præsens uti Ecclesiam, dum Trid. *sess. 7. c. 4.* hæc expressis innovat & roborat dictos illos textus: *Quicumque de cetero plura curata, aut aliàs incompatibilia beneficia quocumque modo & titulo contra SS. Canonum & præsertim constitutionis Innocent. III. qua incipit, de multa, dispositionem recipere, & simul retinere præsumpserit, beneficiis ipsi, etiam præsentis Canonis (seu hujus decreti Concilii) vigore ipso jure privatus existat & c.* Quod Trid. decretum generaliter loquitur de quibuscumque beneficiis incompatibilibus vigore quorumcunque Canonum, nec restringi potest ad solum illud *c. de multa*, quia addit: *præsertim*, quæ dictio ampliativa est, & comprehendit alios quoque Canones, & vi eorum alia incompatibilia, ut sunt beneficia omnino simplicia uniformia sub eodem testo, de quibus infra; quorum unum vacat ipso jure per ascensionem alterius, vi *c. literas de concess. præb. Pirh. loc. cit. nu. 150.* citans Garc. p. II. c. 91. In hoc verò omnibus istis antiquis Canonibus, utpote non loquentibus nisi de curatis, de dignitatibus, personatibus, officiis non curatis, vel de simplicibus uniformibus, seu similibus in eadem Ecclesia, esse rigidius & loqui universalius, quòd vi illarum particularum: *aut aliàs incompatibilia*, se extendat quoque ad simplicia residentiam requirentia, existentia in diversis Ecclesiis, v. g. duos Canonicatus, sentiunt Garc. *loc. cit. nu. 84.* Barb. cum aliis supra citatis contra Navar. & alios censentes, Tridentin. solum Canones innovare, non verò extendendo se ultra illos, comprehendere dicta simplicia; eò quòd particula *istæ, aut aliàs incompatibilia*, sic intelligi possunt, ut præter curata significantur etiam dignitates, personatus non curati & c. de quibus loquitur *c. de multa*. Quin & particula *istæ: etiam vigore præsentis Canonis* satis indicare videantur, noluisse Concilium vacationem seu privationem novam ipso jure inducere; sed veterem confirmare & innovare, statuendo ut beneficia incompatibilia, quæ juxta jus antiquum ipso jure vacabant, etiam vacent juxta jus novum ipso jure. Quam Navarri sententiam valde probabilem & in praxi tutam, saltem ubi Tridentini hoc decretum in eo sensu & vigore non est receptum, ait Pirh. *loc. cit. nu. 150.*

Quæstio 124. Quas præterea incurrat pœnas, qui præsumit retinere plura curata, aut plures personatus, vel dignitates sine cura?

Respondeo: præterquam, quòd ipso jure amittat utrumque, est inhabilis ad ordines, & aliud quodcunque beneficium Ecclesiasticum: ita expressè *Extravag. execrabilis*, ac proinde electio talis ipso jure est irrita. Laym, *ad c. dudum, de Elect. n. 9.* vel potius, etsi talis sit ineligibilis, electio ejus cassari debet. Pirh. *de præb. n. 174. & 175.* Porro non extendit se hæc pœna inhabilitatis ad beneficia obtenta, sed ad obtinenda. Pirh. *loc. cit. n. 153.* Garc. p. II. c. 5. n. 7. citans Hojed. Abb. & c. Item locum non habet in legitime dispensato ad plura, qui illa recipit non canonicè; licet enim is male agat recipiendo illa sine titulo canonico, non tamen incurrit dictam pœnam, quòd plura simul obtineat, cum ad hoc habeat dispensationem. Pirh. *loc. cit.* Garc. *nu. 18.* citans Hojed. *de incomp. p. 1. c. 17. n. 29.* Tusch. *concl. 69, lit. B. à n. 37.* Butrium

inc. dudum, de Elect. qui tamen id limitat, ut procedat, si dispensatio concessa ad obtinenda, & hæc dein obtineantur non canonicè; secus si concessa ad jam obtenta, eò quòd si ea obtenta non canonicè, dispensatio ad ea simul retinenda sit subreptitia, ob non expressum in ejus impetratione vitium eorum, adeoque ad nihil proficit. Limitat etiam, ut procedat, si dispensatio concessa simpliciter ad obtinenda; secus si concessa cum hac clausula, seu sub hac conditione: *si aliàs canonicè conferantur*; eò quòd tunc, si conferantur non canonicè, deficiat conditio & forma expressa in dispensatione, adeoque ea nihil proficit. Quam tamen secundam limitationem improbat Garc. *n. 28.* cum Hojed. Tusch. *II. cit. & c.* eò quòd dicta clausula non inducat formam & conditionem, sed sic expressio illius, quòd tacitè inest: ut Thom. Sanch. *de matrim. l. 2. d. 11. n. 18. & l. 3. d. 33. n. 3.* quin & juxta Gomez. *ad reg. de Annal. q. 14.* dispensatio subreptitia & insufficientis excuset assequentem secundum curatum à dicta pœna; quòd tamen intelligendum sibi videri, ait Garc. *n. 22.* nisi subreptio & insufficientia dispensationis esset clara. Neque dicta pœna locum habet in obtinente plures parochiales cum dispensatione, dum is ipso jure eas perdidit ob non promotionem intra annum vel aliàs. Garc. *n. 25.* citans Nav. *conf. 12. de rescrip. à n. 12.* Neque denique locum habere videtur dicta pœna inhabilitatis in retinente uniformia sub eodem testo, aut aliàs incompatibilia; eò quòd pœna in dicta *Extravag.* statuta extendi non debeat ad ibi non expressa. Garc. *n. 30.* quamvis enim *nu. 31.* dicat, retinentem talia duo uniformia sub eodem testo vel aliàs incompatibilia sine legitima dispensatione sit indignus & ineligibilis, juxta *c. dudum, de Elect.* non tamen verè dici possit irregularis, ut perperam Mandos. *de irregul. l. 3. c. 4.* & Henriq. *in sum. l. 14. c. 9. §. 1.* cum id in jure expressum non sit; ànd, ut Garc. *num. 33.* ut non sit ita inhabilis, ut collatio seu provisio ei facta sit nulla. Econtra locum habet dicta pœna inhabilitatis uti & amissionis, non tantum, ubi retinetur duo curata, aut curatum cum dignitate, personatu, vel officio habentibus curam animarum, saltem fori contentiosi; sed sufficit retinere curatum, sive strictè, sive largè tale cum dignitate, personatu, vel officio sine ulla cura, vel duas dignitates, personatus, officia sine cura; aut dignitatem cum personatu vel officio sine cura. Garc. *n. 24.* citans Staphil. *de lit. gratia. tit. de var. mod. vacationis §. tertius vacationis modus.* Navar. *in c. si quando, de rescrip. excep. 6. num. 5.* Mandos. *in reg. 1. Cancell. Azor. p. 2. l. 6. c. 13. q. 1.* Pirh. *n. 150.* citans Barbos. contra Hojed. & alios tenentes, non habere locum dictas pœnas, dum retinetur personatus vel dignitas absque cura cum curato.

Quæstio 125. An, & qualiter dimittendum præhabuit, ut evitetur hæc pœna amissionis utriusque & inhabilitatis?

Respondeo: præter dicta supra de tempore, quo facienda hæc dimissio, esse dimittendum sub publico testimonio verbaliter, realiter, & cum effectu, ut inquit *Extravag. execrabilis*. quo jure in præsens utitur Ecclesia, ut Azor. *loc. cit.* & hanc sententiam in rigore esse veram, quia verba illa *Extravagantis* sunt clara, ait Garc. *nu. 41.* cum Zerolo. *in pr. p. 1. v. benef. §. 3.* Nihilominus, saltem

ex recepta & approbata jam consuetudine, non requiritur, ut adeptus secundum beneficium præhabituū resignet verbaliter sub publico testimonio, hoc est præsentem publicam personam coram Ordinario; sed sufficit, quod realiter & cum effectu, ac sine fraude illud, ejusque possessionem dimittat. Pih. n. 154. Garc. n. 40. citans Zerol. ubi ante, Bellamer. decis. 754. n. 6. Staphil. Hojed. &c. His tamen non obstantibus requiritur adhuc, ut post pacificam secundi possessionem, vel postquam, quod minus eam assecutus sit, per eum steterit, dimittat primum liberè & absolute, & non in favorem, aut ex causa permutationis, aut cum reservatione pensionis vel fructuum. Cum enim tunc prius beneficium vacet ipso jure, non potest propriè resignari; sed demissio illa ad solum factum spectat, ut nimirum à se abdicet possessionem illius, Pih. loc. cit. citans Garc. cit. n. 58. qui tamen ibi loquitur de decreto dimittendi, quod in gratia facta de aliquo beneficio habenti aliud incompatibile apponitur; quod nimirum orator intra duos menses à die habitæ possessionis secundi, seu qua per eum steterit, quod minus eam assequatur, primum dimittere, seu juri competenti cedere in manibus Pontificis omnino teneatur; alioquin ambo vacant ipso jure, utpote vi cujus decreti ne quidem ante adeptam possessionem potest in manibus resignare conditionaliter, vel ex causa permutationis, ut Garc. n. 62. Vide de his eundem *ibid.* & Paris. l. 3. q. 1. nu. 64. & 95. & de hoc decreto à nobis dicenda infra.

Questio 126. Qualiter reserventur Papa vacantia ob affectionem incompatibilis, & retentionem utriusque; & qualiter execrabilitas illa, seu affectio illa & reservatio probanda?

Respondeo, ad utrumque satis responsum, ubi actum de reservatione, quam continet prima regula Cancellaria.

Questio 127. An, & qualiter incompatibiles sint duæ dignitates, vel duo personatus, curam animarum non habentes in diversis Ecclesiis?

Respondeo ad primum: esse incompatibilia; sic enim statuitur *c. ad hac*, ubi dicitur: *Omni rationi contrarium est, quod unus Clericus in una vel diversis Ecclesiis plures dignitates vel personatus obtineat; cum singula officia (intellige earum dignitatum & personatum) in Ecclesiis assidue perpetuam exigant, & ut dicitur *c. cum singula, de prob. in 6*, singula officia singulos ministros requirant; proindeque advenietur hoc juri non tantum canonico, sed etiam divino ac naturali, habere plures istiusmodi dignitates, personatus, officia, sine legitima dispensatione Sedis Apostolicæ ex justa causa, Pih. de prob. n. 128. adeoque nec ulla consuetudine id induci potest.*

2. Respondeo ad secundum: esse incompatibilia primi generis. hoc est, quorum unum vacat ipso jure per affectionem alterius. Circa quod videnda sunt, quæ de hoc dicta supra de duobus curatis: pariformiter enim quoad hoc in *c. de multis*, in Extravag. *execrab.* in Trid. statuitur de dignitatibus aut personatibus, & officiis curam animarum non habentibus, & in diversis Ecclesiis exi-

stentibus, ac de duobus curatis. Idem est quoad poenam illam inhabilitatis per hæc jura inductam utrumque curatum retinere præsumunt. Pih. loc. cit. n. 151. ac denique quoad ceteras limitationes hinc inde insinuat. Observandum tamen, ut inducatur dicta incompatibilitas, vacatio & poena inhabilitatis, debere esse officia & dignitates perpetuas. Garc. cit. c. 5. n. 161. De cetero multò magis jam dicta procedunt, dum amba dignitates vel officia essent in eadem Ecclesia; cum longè magis horreant Canones pluralitatem beneficiorum in eadem Ecclesia, ut patebit ex mox dicendis.

Questio 128. An igitur etiam extinguatur gratia, quam quis à Papa obtinuit de dignitate, personatu, vel beneficio curato obtinendo, per affectionem alterius beneficii cum beneficio illo, ex dicta gratia habendo, seu expectatio incompatibilis?

Respondeo ad hanc quaestionem aliis universalem affirmativè: sic enim in *Clem. gratia, de rescrip.* aperte statuitur universaliter, ut qui ratione gratiæ à Papa impetrat beneficium expectat, ipsam gratiam amittat; si consequatur pacificè possessionem alterius, quod cum illo expectato licitè simul obtineri non potest: & sic jus ad beneficium aliquod extinguatur per affectionem talis incompatibilis cum illo, ad quod jus habetur. Azor. p. 2. l. 6. c. 13. q. 9.

Questio 129. An, & qualiter duo beneficia simplicia uniformia seu similia, per se aliis comparabilia, vel ex hoc ipso, quod sint in eadem Ecclesia, sint incompatibilia?

Respondeo primò: duo beneficia uniformia, non solum dignitates aut personatus, sed etiam omnino simplicia, puta, Canonicatus, præbendæ, portiones, præstimonias, Capellanias sub eodem recto, id est, in eadem Ecclesia sunt incompatibilia, *c. de multis, de prob. c. literas, de concess. prob. Clem. ult. de prob. Azor p. 2. l. 6. c. 11. q. 1. Pih. de prob. n. 131. Garc. p. 11. c. 5. n. 182. citans Paris. l. 3. q. 1. n. 121. Lamber. de jurep. p. 1. l. 2. q. 7. a. 15. Wamef. cons. 235. Tusch. concl. 64. & 66. lit. B. & alios quamplurimos cum communi Rationem dat Pih. loc. cit. quod sic diminuatur numerus Canonicorum, Capellanorum, &c. talis Ecclesiæ, adeoque cultus divinus, dum unus habet duos Canonicatus, Capellanias, &c. porro respectu procedit, sive ista beneficia residentiam beneficiati requirant, sive non. Azor loc. cit. Garc. loc. cit. citans Gregor. Lopez. l. 3. tit. 16. p. 1. Item sive sint sufficientia ad sustentationem, sive non. Garc. nu. 186. proinde cavendum à Zerol. in pr. Ep. p. 1. v. beneficium. 5. 7. concl. 6. ubi is ait; quod hodie per Trid. sess. 24. c. 17. possit quis habere duo beneficia conformia sub eodem recto, modò sint simplicia, & non requirant residentiam, nec sufficientiam. Garc. cit. n. 186. qui dicit hanc Zerolæ doctrinam esse falsam, & absque fundamento, cum Concilium ibi nihil innovet, seu disponat circa hoc. Et quidem jure communi longè difficilius conceditur habere talia beneficia in una, quam diversis Ecclesiis. Unde dispensatus à Papa ad habendum duo uniformia, non est dispensatus ad habendum ea in eadem Ecclesia. Azor. Pih. l. cit. quin & DD. ut Abb. in cit. c. literas. n. 2. Franc. n. 7. & Rota*

& Rota in *Toletan. Capellania*, 15. Febr. 1591. dicunt, jura magis abhorreere pluralitatem duarum præbendarum, seu beneficiorum similium sub eodem tecto, quam duorum curatorum (subintelligè, in diversis Ecclesiis) Laym. in c. 1. de consuetud. in 6. n. 6. Garc. n. 190. de quo tamen vide eundem. n. 192.

Questio 130. An obtineri saltem possint istiusmodi duo uniformia beneficia in eadem Ecclesia, dum unum eorum annexum est beneficio alicui difformi, v. g. dua præbenda, dum earum una annexa est dignitati, quemadmodum dictum fuit supra, posse aliquem tenere duo curata, quando unum eorum venit per annexionem?

Respondeo negativè: juxta limitationem tamen paulò post subjungendam. Garc. nu. 189. citans c. *litteras*. & ibi Abb. n. 2. & alios: item *elem. sin. de præb.* & ibi gl. *ult.* & Cardin. *opposit.* 4. alios: Prosper. & de Augustino. ad sum Bullarii. v. *beneficior. resign. causa.* 9. Hojed. & c. hinc dispensatus ad duo sub eodem tecto non potest adhuc obtinere duo uniformia, etiamsi alterum eorum esset annexum tertio beneficio difformi in eadem Ecclesia. Sic docere id velle videtur Rebuff. in *pr. tit. de dispens. ratione atq. v. etiamsi sub eodem tecto.* apud Garc. n. 188. quini & Gomez. de *expectativ.* n. 45. apud eundem Garc. n. 191. Argumento c. *super eo. de præb.* in 6. censet duas præbendas sub eodem tecto, etiamsi altera sit annexa alteri tertio difformi beneficio, esse magis incompatibilia, quam dignitas cum Ecclesia Parochiali annexa præbenda in Cathedrali.

2. Procedit responsio, etiamsi illud tertium difforme beneficium, cui annexum alterum ex dictis uniformibus sit situm in diversa Ecclesia, modò illud annexum sit in eadem Ecclesia cum suo simili. Garc. num. 189. ex Nav. *conf.* 23. de *præb.* ubi is consultat, non posse aliquem retinere sine dispensatione beneficium simplex, seu præbendam alicujus Ecclesie cum Rectoria Ecclesie alterius, cui annexum beneficium simplex prioris illius Ecclesie.

3. Limitatur tamen dicta responsio, ut procedat, dum dicta annexio seu unio facta est æquè principaliter, vel ad tempus, seu vitam obtinentis tantùm (uti & in hoc solum casu procedunt, quæ immediatè antè allata sunt ex Nav. Rebuff. Garc. n. 218. secus si beneficium illud ex duobus uniformibus sit accessorie tantùm unitum; quia tunc non habetur in consideratione; cum sit per talem unionem suppressum & extinctum, Garc. nu. 216. & 217.) unio siquidem ad vitam inducit incompatibilitatem, saltem hoc vi *Trid. sess. 7. c. 4.* & *sess. 24. c. 17.* Garc. n. 219. citans Maudol. de *signat. gratia. tit. de unione.* Quintadv. l. 1. c. 4. n. 12. *Parti. l. 12. q. 3. n. 49.* Gonz. gl. 15. §. 7. n. 145. & c. & sic si quis in aliqua Ecclesia habens dignitatem ad sui vitam erectam, pro cujus dote eidem unita seu incorporata esset portio dictæ Ecclesie, non potest jam in eadem Ecclesia obtinere aliam portionem seu præbendam. Garc. n. 220.

4. Econtra responsio non procedat, dum alterum illorum uniformium ita unitur tertio difformi, ut per dictam unionem extinguatur & supprimatur titulus illius: quemadmodum, quia portio annexa accessorie dignitati extinguatur, & titulum portionis amittit, potest quis (quantum est ad

præfens) obtinens talem dignitatem, cui annexa sic est portio, obtinere insuper aliam portionem ejusdem Ecclesie absque eo, quòd vel sic obtineat vel obtinere censetur duo uniformia in eadem Ecclesia, Garc. n. 198. unde etiam petenda est difparitas, cur obtineri possit curatum unum cum altero curato annexo alteri non curato, & obrineri nequeat præbenda cum dignitate, cui alia verè Canonialis præbenda ejusdem Ecclesie annexa est; nimirum quia per annexionem seu unionem Ecclesie Parochialis factam præbenda, cum fiat accessorie, extinguatur titulus Parochialis, perdatque nomen beneficii, & efficitur prædium præbenda; ut Garc. hic n. 192. & p. 12. c. 2. à n. 12. juxta dicta & dicenda à nobis in fine hujus partis: neque talis præbendatus intitulatur amplius in tali Parochia annexa, sed in præbenda tanquam principali beneficio, ut Garc. n. 193. citans Franc. in c. 1. de *filii presbyt.* in 6. n. 7. nec censetur habere curam, ut Garc. n. 194. ex Felin. in c. *in nostra. de rescrip.* Menoch. de *arb. l. 2. casu.* 201. n. 87. Nav. *conf.* 14. nu. 4. de *rebus Ecclesie & c.* Quintadv. l. 4. nu. 70. adeoque talis Ecclesia possessa uti unita, & membrum alterius simplicis non inducit incompatibilitatem cum alio curato juxta dicta supra. Garc. nu. 195. citans Gonz. gl. §. 7. nu. 21. Quintadv. ubi antè. Mand. ad *Lap. Alleg. 35. addit. ult.* quia jam talis non dicitur habere duo curata, sed unum curatum & alterum simplex; hujus enim naturam Parochia illa annexa assumit. Garc. n. 196. citans Less. de *justit. l. 2. c. 34. n. 148.* Azor. p. 2. l. 6. c. 28. q. 20. & c. & aliquot S. Congregat. declarationes. Econtra verò per annexionem præbenda, nempe Canonialis, quæ proprie præbenda dicitur, factam dignitati ejusdem Ecclesie, etsi fieri videatur accessorie, non solet extingui & supprimi titulus, & nomen præbenda & Canonice, sed uti duo beneficia obrinentur; & hinc, ut dictum est, non possunt simul teneri in eadem Ecclesia dua præbenda Canonicales, etsi una annexa sit dignitati vel officio. Garc. num. 199. Porro quòd hic dictum de præbenda Canonicali, id quoque intelligendum de præbendis quasi Canonicalibus (nam de his quoque intelligitur *et. elem. ult. de præb.* Garc. n. 200. juxta Bonifac. in *dictam elem. n. 42.* & Rota *decis.* 684. p. 1. *divers.*) præbenda autem quasi Canonicales est, quam habens reputatur pro Canonico, vocem habet in Capitulo ut Canonicus, etsi Canonicus non sit. Garc. n. 201. citans c. *cum in Ecclesia. de præb.* in 6. & Bonifac. ubi antè. nu. 46. quamvis n. 205. subjungat Garc. ex eo solo, quòd quis obtinens dignitatem talem habeat vocem in Capitulo; quin & sit de Capitulo (licet id sit adnuncium aliquod) constare non dicitur, aliquid habere præbendam quasi Canonicalem, & reputari inter Canonicos; cum licet de jure id competat solis Canonicis (pro quo Garc. n. 206. citat quamplurimos) id tamen etiam de jure speciali & consuetudine, vel privilegio possit competere aliis; & ratione dignitatis, ut Baifig. in *director. elect.* p. 1. c. 2. nu. 2. Felin. Abb. Ferret & c. quos citat Garc. n. 207. & fusè Rota in *Callaguris. jurisdictio. nis.* 10. Decemb. 1599. quam decisionem recitat Garc. n. 209. Nequaquam autem intelligenda de aliis præbendis, multò que minus de iis, qui tituli beneficiales non sunt, sed portiones quædam temporales, seu jus quoddam fruendi duplici redditu, adeoque non inducunt incompatibilitatem. Garc. n. 202. dicens ex Bonifac. *loc. cit. n. 42.* dum in ali-

quibus

quibus locis principalem dignitatem obtineas habet duas prabendas, vel duplicem portionem Canonicalem, una non est proprie Canonialis; sed habetur solum pro quodam jure & beneficio temporali. Quin &, ut de suo addit Garc. n. 203. neutra illarum sit prabenda proprie Canonialis; nec conferatur duplex titulus beneficii, sed unus, nempe ipsius dignitatis cum duplici reditu, prabenda, seu portione temporali, quae dein exemplificat n. 213. & 214.

Quaestio 121. Num igitur per dispensationem Episcopi, aut saltem consuetudine, potissimum immemoriali, induci possit, ut quis in eadem Ecclesia habeat duo pariformia simplicia, v. g. duos simplices Canonicius seu prabendas?

Respondeo negativè. Garc. loc. cit. n. 124. citans Lambert. de jure patr. l. 2. p. 1. a. 509. 6. Hojed. p. 1. c. 20. nu. 3. & c. Pirh. de prab. nu. 141. Garc. n. 184. uti & Pirh. expressè loquens de consuetudine immemoriali, & citans pro hoc gl. in c. literas, de concess. prab. ubi ait, quod talis consuetudo magis censenda sit corruptela: tum quod prabenda sunt in Ecclesia, tot Canonici sint constituendi. Abb. in cir. c. literas. n. 2. & AA. communiter: item Gomez. de expectativ. n. 44. Duenn. reg. 71. n. 5. & c. consuetudo siquidem talis, quae ex radice ambitionis procedere solet, tendit in diminutionem cultus divini, praebetque occasionem negligendi administrationem rerum Ecclesiasticarum, adeoque tendit in grave detrimentum Ecclesiae. Pirh. loc. cit.

Quaestio 122. An, & qualiter vacet prabatum, etiam simplex ad obtentionem alterius uniformis in eadem Ecclesia?

Respondeo vacare ipso jure. Castrop. tr. 13. de benef. d. 6. p. 3. §. 6. n. 5. Azor. loc. cit. q. 3. citans Cardin. Abb. in cir. c. literas. Lamb. p. 1. l. 2. q. 7. n. 1. Rebuff. in concord. Rubric. de mandat. Apost. §. 1. Garc. nu. 182. dicens ipso jure vacare, etiam jure antiquo, juxta c. literas. Clem. ult. de prab. c. 1. de consuet. in 6. & citans quamplur. Paris. l. 3. q. 1. n. 121. cum communi. Quia, esto, ex munere & residentia sint compatibilia; attamen quia jure ipso mutuo se excludunt ex cir. c. literas. & clem. fin. ipso jure sunt incompatibilia, & obtento secundo vacat primum ipso jure. Castrop. loc. cit. quin & si utrumque retinere praesumpseris, vacat utrumque ipso jure ex decreto Trid. sess. 7. c. 4. Castrop. loc. cit.

Quaestio 123. In specie an, & qualiter duae Capellaniae in eadem Ecclesia censentur uniformis & incompatibilia beneficia?

Respondeo: duo altaria in eadem Ecclesia, quae dantur in titulum, seu duas Capellaniae sub eodem rectore esse beneficia incompatibilia tanquam uniformia, & non posse simul teneri absque dispensatione Papae, & per asecutionem secundi vacare primum, tenet Garc. cit. c. 5. n. 221. citans Dominic. in c. 1. de consuetud. in 6. n. 14. & Franc. ibid. n. 8. Fub. de visitatione. l. 2. c. 11. n. 9. (qui etiam ait, non posse in eo dispensare Episcopum, & procedere in hoc casu Trid. sess. 7. c. 4.) & plures Rotae decisiones in Toletan. Capellania, quas fuse re-

citatur à num. 222. tradit nihilominus in contrarium Nav. conf. 16. & 22. de prab. duo altaria seu Capellaniae in duobus altaribus ejusdem Ecclesiae, quamvis uno eodemque generali nomine Capellaniae dicantur, non esse tamen re ipsa beneficia uniformia ad effectum incompatibilitatis, si habeant diversa & separata onera & munia, v. g. ut in uno altari in septimana bis celebretur, & in altero ter aliis diebus: secus si instituta ad unum eundemque finem, ad eadem onera, munia seu officia, & unam congregationem. Navarrum sequuntur Castrop. loc. cit. n. 5. Mand. de signat. gratia. tit. de dispens. ad beneficia sub eodem rectore v. ad duo, Zerol. in pr. Ep. p. 2. v. beneficium. §. 13. Zechus. de rep. Eccles. c. de beneficiis. n. 4. & de beneficiis & pensionibus. c. 7. n. 4. Prosper de Augustin. & c. quos citat Garc. n. 225. sequitur item Gonz. gl. 10. n. 34. & hanc Navarr. sententiam probabiliter esse, idque saltem licitum esse, si consuetudo sit recepta, ut unus Capellanus duas hujusmodi Capellaniae in eadem Ecclesia habeat; quarum altera non est sufficiens ad sustentationem Capellaniae; & sic posse etiam rectorem seu Parochum alicujus Ecclesiae praeter Rectoriam suam, seu beneficium curatum simul retinere Capellaniae in eadem Ecclesia existentem, ait Pirh. de prab. n. 138. citans Laym. Theol. mor. tract. 2. c. 8. n. 7. & eundem Nav. conf. 16. n. 1. qui etiam consil. 22. de prab. n. 2. addit, quod vi consuetudinis immemorialis possit quis etiam tales Capellaniae in eadem Ecclesia retinere una cum dignitate vel officio, quod obtinet; si dignitas vel officium illud non sit sufficiens ad decentem sustentationem, quin & Garc. ipso nu. 226. ait hanc Navarr. sententiam videri servari in aliquibus Hispaniae partibus, praesertim in Episcopatu Abulensi, dum obtinentur saepe ab uno duae tales Capellaniae in eadem Ecclesia sine Papa, imò etiam sine Episcopi dispensatione. Et ut ait num. 228. quamvis stante, quod sint beneficia uniformia, consuetudo in contrarium non erit habenda in consideratione, uti nec dispensatio Episcopi, sicut nec Nuncii, utpote qui contra Concilia & Canones dispensare non potest: verum tamen, ut ait n. 229. cum non sit jus clarum, esse beneficia uniformia, consuetudo tenendi in eadem Ecclesia duas hujusmodi Capellaniae sine dispensatione Ordinarii vel Nuncii, videtur tolerabilis etiam post Trid. ubi illud quoad hoc non est receptum.

Quaestio 124. An pari modo, quo dictum de duobus beneficiis uniformibus, etiam incompatibilia sint disformia, v. g. dignitas & Canonicius, beneficium curatum & simplex, Canonicius & Capellania in eadem Ecclesia, seu sub eodem rectore; vacetque eorum prabatum ipso jure obtentionem secundi?

Respondeo primò: non convenire in hoc A. A. nam primò: quoad hoc esse paritatem, quòd nimirum jura vetent habere duo etiam disformia sub eodem rectore; dum loquuntur generaliter, ne quis habeat duo beneficia in eadem Ecclesia, tenent Innoc. in c. cum jam dudum. de prab. gl. in c. dudum. 2. de elect. Mand. de signat. gratia. tit. de dispensat. benef. sub eod. rect. apud Azor. p. 2. l. 6. c. 11. q. 2. qui dicit hanc sententiam esse probabiliorum opposita. Eandem sententiam tenet Hojed. p. 2. c. 20. n. 25. hisque decisum esse à Rota, testantur Puteus & Achill.

& Achill. de Grassi apud Gonz. *gl. 10. n. 39.* incompatibilem esse dignitatem cum Canonatu in eadem Ecclesia; & sic decum esse à Rotâ in *Lucana beneficiorum*, 4. Novemb. 1579. Archiepiscoporum cum sit dignitas etiam sine præbenda esse incompatibilem sub eodem tecto restatur Garc. *n. 232.* ubi etiam dicit hanc sententiam esse communio-rem per Nav. Contrarium, nempe solum jure prohiberi esse habere duo uniformia, tenent Abb. *conf. 926. vol. 2. dub. 2. n. 1. Felin. in c. ex parte. de concess. præb. n. 30. Lap. alleg. 116. n. 5. Rebuff. in pr. tit. de non promotis intra annum. n. 76.* apud eundem Azor, qui dicit hanc sententiam probabilem. Item Castrop. *loc. cit. n. 6.* cum hac tamen limitatione, si sint simplicia, & singula non sufficiant congrua sustentationi. Item *n. 7.* cum ista limitatione, ut etiam istorum insufficientium esse non possint plura in eadem Ecclesia quàm duo; cum triplicem esse in Ecclesia una, ipso jure prohibeatur, & absque Papæ dispensatione id fieri nequit juxta *gl. fin. in Clem. fin. de præb. item apud Gonz. loc. cit. n. 35. Nav. conf. 16 de præb. ubi, quod beneficia debeant esse uniformia ad hoc, ut sit locus incompatibilitati ratione ejusdem tecti, & conf. 21. tit. eod. ubi quod de jure communi permittatur haberi simul dignitatem & Canonatum in eadem Ecclesia Cathedrali aut Collegiata. & conf. 24. eodem tit. n. 4. & 6. apud Garc. n. 237.* ubi, quod de jure communi duo beneficia difformia ejusdem Ecclesie sibi aliqui non repugnantia propter onera utrique incumbentia eodem tempore non sint incompatibilia, etiam quoad retentionem; quia non facit ea incompatibilia necessitas residendi; nam, cum consistant in eadem Ecclesia, potest quis in utroque residere regulariter, ut in dignitate vel Canonatu. Eandem sententiam videri sibi veriore de jure, eod quod non sit textus aliquis, ex quo contrarium probetur, ait Garc. *loc. cit. n. 237.* quamvis idem Garc. *n. 254.* dicat ex eo, quod dari non solet dignitas Canonico; nec Canonico habenti dignitatem nisi cum narrativa, quod dignitas per unum ex ipsis Ecclesie Canonicis, etiam cum illius Canonico & præbenda absque dispensatione Apostolica obtineri consuevit, stylos habere videatur, dignitatem cum Canonatu in eadem Ecclesia esse incompatibilem de jure, nec posse obtineri absque dispensatione, seclusa consuetudine. Tenet eandem, & communio-rem asserit Pasfil. *3. q. 1. n. 128.* ubi etiam pro exemplo difformium ponit beneficium simplex (intellige præstimonium absque omni onere) & Capellaniam habentem onus celebrandi. Eandem tanquam veriore & communio-rem tenet expressè Gonz. *gl. 10. n. 41.* adeoque quantum quoad hoc, ut ait *n. 43.* teneri simul posse sub eodem tecto Rectoriam cum Capellaniam, aut præstimonio, aut alio simplice. Item unam Capellaniam unius Capellæ & Congregationis cum aliam Capellaniam diversæ Capellæ & Congregationis seu muneris: sub hac tamen limitatione hæc tenet Gonz. *cit. n. 41. & 42.* modò illa difformia non sint talia, ut utrumque requiratur præcisam residentiam ratione tituli, qualia quia hodie ex dispositione Trid. sunt omnes dignitates, Canonatus, præbendæ, seu portiones in Cathedralibus & Collegiatis, vel hoc ipso ait esse incompatibilia, & eorum duo v. g. dignitatem & Canonatum non posse haberi simul, cessante consuetudine vel dispensatione, saltem Episcopi: quæ tamen limitatio displicet; quia ut paulò antè dictum ex Nav. neces-

fitas residendi non potest illa facere incompatibilia, quia dum sita sunt in eadem Ecclesia potest quis in utroque residere regulariter, ut in dignitate & Canonatu; vel certe, ut ait Garc. *cit. n. 137.* si ratione residentie sunt incompatibilia v. g. dignitas cum Canonatu in eadem Ecclesia, non magis ex dispensatione Episcopi simul haberi poterunt, quàm difformia duo in Ecclesiis diversis existentia, utpote ob residentiam incompatibilia.

2. Respondeo secundo: posito etiam esse istiusmodi beneficia ejusdem Ecclesie de jure incompatibilia, non tamen videntur esse incompatibilia primi generis, seu vacare ipso jure præhabitu per affectuonem alterius, sed ad summum obtinentem ea cogi posse ad dimitendum alterutrum: ita tenent ex citatis pro primâ sententia Hojeda. Mand. *ll. cit.* & plures alii apud Garc. *n. 231.* & ita decum esse à Rotâ, restatur Achill. de Grassis apud Gonz. *loc. cit. n. 40.*

Quæstio 135. An, & qualiter ex statuto vel dispensatione Episcopali talia duo difformia sub eodem tecto simul haberi possint?

1. Respondeo ad primum; si jure id vetitum est haberi istiusmodi duo, non potest per statutum statui contrarium. Garc. *n. 233.* citans Felin. in *c. quod super his de major. & obed. Rochum in c. fin. de consuetud. sect. 3. à n. 7. Bortzum de synodo. p. 3. an. à n. 26.* quamvis, ut subdit Garc. *n. 234.* ad hoc responderi posset, ideo adhuc valere tale statutum, quod illud jus, quo dicuntur incompatibilia, non sit clarum, dum in contrarium sentiunt plures: & sic absolute (nihil dicendo, an hoc veritum jure) ait Pirh. *de præb. n. 140.* valere tale statutum.

2. Respondeo ad secundum: si jure id vetitum est, non posse in eo dispensare Episcopum; ita tenent consequenter AA. Prima sententia, & nominatim Mand. Innoc. & *gl. supra citati apud Azor, loc. cit. q. 4.* quamvis tamen velint aliqui, etiam ex illis, ut Achill. de Grassis apud Gonz. *loc. cit. n. 40.* esse incompatibilia ita, ut saltem requiratur dispensatio Episcopi, vel consuetudo. Esic absolute iterum ait Pirh. *loc. cit.* posse in hoc dispensare Episcopum. De cetero absolute concedi posse Auctoritate Episcopi (intellige absque eo, quod proprie dispenser) docent AA. secunda sententia, & nominatim Abb. Lap. Rebuff. apud Azor. *loc. cit.* qui & ipse ibi ait: cum opinio Abbatis in hoc puncto sit probabilis, videtur quoque probabile, auctoritate Episcopi concedi posse, ut quis in eadem Ecclesia simul habeat duo beneficia simplicia difformia.

Quæstio 136. An, & qualiter valeat consuetudo, ut quis licite retineat talia difformia, v. g. dignitatem cum Canonatu in eadem Ecclesia?

Respondeo: valere ejusmodi receptam consuetudinem; ita tenent plerique AA. tam citati pro prima, quàm pro secunda sententia; & nominatim Azor. *loc. cit. q. 2.* Mandos. *ubi supra* apud Gonz. *loc. cit. n. 39.* Achill. de Grassi. *ibid.* Pirh. *cit. n. 140.* citans *c. eam te. de rescriptis. & c. l. de consuetud. in 6. Garc. n. 248.* dicens, consuetudinem talem non esse periculosam; quidquid dicat Hojeda; cum videatur rationabilis, & introducta, ut obtinentes dignitates decentius sustententur: Et sic, quod dignitas cum Canonatu in eadem Ecclesia, ubi est

consuetudo, absque alia dispensatione simul haberi possit, n. 246. ait decisum à S. Congregatione in Valentina. 1593. his verbis: *consuetudini permittenti, quod in eadem Ecclesia dignitates cum prebendis Canonicalibus teneantur, non est derogatum per Concilium Trid. sess. 24. c. 17. Item n. 245. citat aliam ejusdem Congregat. declarationem, quæ sic habet: posse aliquem in una Ecclesia ex privilegio vel consuetudine fungi duplici officio, ut sit Thesaurarius & Canonicus, & propterea duplices lucrari distributiones; quia obinet eas diverso jure, cum inter dignitates suppleat numerum dignitatum, & inter Canonicos suppleat numerum Canonicorum, nec eger substituto &c. Item aliam similem fusiohem & claram decisionem ejusdem Congregationis recitat n. 247.*

Questio 137. An igitur etiam dicta consuetudo procedat in Canonico penitentiario, nimirum utis insuper in eadem Ecclesia obtineat dignitatem?

Respondeo: etsi id quandoque fiat ex speciali gratia & dispensatione Apostolica. Garc. n. 252. non tamen obtinet in hoc, seu procedit dicta consuetudo, Garc. n. 249. recitans pro hoc expressam S. Congregat. declarationem, & rationem addit n. 250. quod nimirum penitentiarius habet officium penitentiarii, & insuper Canoniatum tali officio annexum; ut colligitur clarè ex Trid. sess. 24. c. 14. & præbenda per illam annexionem extincta non est, ut male dicit Navar. conf. 4. de rebus Eccles. de quo vide eundem Garc. p. 5. c. 1. n. 756. Nec obstat, quod officium penitentiarii de per se non habeat fructus, & beneficium sine fructibus seu de vento non inducat incompatibilitatem; quia sufficit quod habeat fructus ratione adjuncti seu connexi canonicatus. Garc. n. 251.

2. Hujus tamen contrarium est, seu procedit dicta consuetudo in Canonico lecturæ, & in Canoniatu Doctorali aut Magistrali; cum in iis solum consideratur Canonatus & præbenda cum tali onere, & non tale officium, cui annexus sit Canonatus, & sic isti Canonici juxta dictam consuetudinem poterunt simul obtinere dignitatem ejusdem Ecclesie, & ita practicatur. Garc. n. 253. citans seipsum p. 1. q. 762.

Questio 138. An igitur, sicut valet consuetudo tenendi Canoniatum cum dignitate, & ei derogatum non est per Trid. ita etiam valeat consuetudo tenendi duo alia beneficia difformia v. g. beneficium curatum vel simplex cum Capellania in eadem Ecclesia, dum aliunde nihil obstat, ex quo specialiter sint incompatibilia?

Respondeo: AA. plerisque ita videri sentire, dum loquuntur universaliter, difformia sub eodem tecto posse haberi simul; quamvis pro exemplo ordinariè adducere soleant dignitatem v. g. Præposituram vel Decanatum cum Canoniatu. Et sic tradit Azor. cit. q. 2. quin & expressè ait loc. cit. c. 12. q. 6. posse Episcopum ex iustis causis conferre alicui in eadem Ecclesia dignitatem, vel personatum, vel officium, vel beneficium curatum, & simul unum prædicationum vel Capellaniam, vel Canoniarum, vel portionem, modò unum non sufficiat ad clericum sustentandum; quod si autem hoc fieri possit ex concessione Episcopi,

multò magis ex vi receptæ consuetudinis. Garc. nihilominus n. 256. ait contrarium censuisse S. Congregationem in declaratione illa Abulenli, quam recitat p. 5. c. 8. n. 87. & posse esse rationem differentie; quod præbenda & dignitas in eadem Ecclesia habeantur quasi loco unius, & in his videatur inducta ista consuetudo ex speciali illa ratione suprâ memoratâ, nimirum ut obtinentes dignitatem decentius sustententur.

Questio 139. An igitur etiam procedat & sustinenda sit consuetudo habendi præter dignitatem & Canoniatum seu præbendam aliud simplex beneficium, ita ut jam quis sit triplex in eadem Ecclesia?

Respondeo negativè. Castrop. loc. cit. n. 7. Garc. n. 138. citans c. 1. de consuetud. in 6. & ibi Domin. in 5. & 12. Franc. n. 6. Put. decis. 446. l. 2. n. 3. Ferret. conf. 355. n. 4. & c. & declaratio S. Congregationis de 8. Januar. 1587. ubi: quod Canonicus, cui injunctum est onus, seu officium penitentiarii, non possit obtinere insuper dignitatem in eadem Ecclesia; quia nemo potest esse triplex in eadem Ecclesia, contra Borræum de Synodo. p. 3. a. 1. n. 88. Item contra Navar. conf. 22. de præb. & qui eum sequitur Zerol. in pr. p. 2. v. conformitas. apud Garc. n. 240. docentes, posse aliquem tenere duas Capellas cum dignitate in eadem Ecclesia ex consuetudine; dum dignitas non est sufficiens ad sustentationem. Neque in hoc poterit dispensare legatus, nisi habeat speciale mandatum seu facultatem ad hoc; quam non solent habere maximè Nuncii. Garc. n. 242.

Questio 140. An igitur si habenti jam duo istiusmodi difformia, vel etiam uniformia, vel aliter de jure communi incompatibilia, sive de consuetudine, sive ex dispensatione, conferatur tertium, collatio sit ipso jure nulla?

Respondeo affirmativè. Pirh. de præb. n. 190. citans Franc. in c. Ordinarii. de off. Ordinarij. Jud. in 6. in principio. §. in conferendis; ubi is: quod habens plura incompatibilia etiam ex dispensatione, censetur inhabilis ad aliud beneficium simile obtinendum. Fagn. in c. cum jam dudum. de præb. n. 64. ac dicens id colligi ex Trid. sess. 24. c. 17. ubi dum tribuit facultatem Ordinariis ad summum duo beneficia uni conferenda, consequenter prohibet collationem tertii, & tacitè irritat. Neque ait obstat, quod Concilium ibi similiter prohibeat collationem secundi, dum primum est sufficiens, & tamen collatio secundi non est irrita, ut declarat S. Congregat. eò quod ideo obtinenti unum possit conferri secundum; quia unum obtinere non est contra jus commune, ideòque illud obtinens non censetur inhabilis ad aliud, etiam incompatible, consequendum; quare Concilium solum ibi prohibet collationem secundi, ita ut utrumque simul retineri non possit: at verò duo simul obtineri sit contra jus commune, ideòque plura obtinens non sit habilis ad aliud obtinendum sine dispensatione Papæ. Ita fere Pirh. citans eund. Fagn. ubi suprâ n. 69. & 70.

Quaestio 141. Quenam sit ratio, cur potius procedat consuetudo habendi duo disformia in Ecclesia eadem, quam habendi duo similia? & cur facilius concedantur duo disformia quam similia?

Respondeo: quia per hoc, quod habeantur duo similia in eadem Ecclesia, magis diminuitur cultus divinus, & magis Ecclesia necessariis sibi destituitur ministris; dum enim beneficiorum similium certus est numerus, si uni conferantur duo Canonici, Ecclesia duorum Canonico- rum consilio, operâ, ministerio privatur; dum autem idem obtinet dignitatem & canonicatum, utroque hoc officio fungi potest. Azor. p. 2. l. 6. c. 12. q. 6. citans pro hoc Jo. And. Imol. & alios in c. literas, de concess. preb.

Quaestio 142. Quandoam proprie beneficia dicantur esse sub eodem tecto, seu in eadem Ecclesia in ordine ad effectum incompatibilitatis?

Respondeo: beneficia sita in capella, claustris, camiterio, seu ambitu contiguo Ecclesiae, censentur esse in eadem Ecclesia; quia ista sunt pars Ecclesiae illius; unde & polluta & interdicta Ecclesia, etiam Capella, claustrum, camiterium, ambitus sunt polluta & interdicta. c. unicum de consecratione Ecclesiae, in 8. & c. civitas. de sentent. excomm. in 6. Si verò Capella, camiterium &c. non essent contigua Ecclesiae, sed extra septa illius, beneficium in illis situm non censetur esse in Ecclesia majori, seu principali, licet habens tale beneficium haberet facere aliquod ministerium in Ecclesia illa majore, v. g. ibi interesse divinis, celebrare ibi in festivitatis: attendendus enim est locus, ubi beneficium situm, erectum & fundatum; quamvis secus sit quoad effectum decreti Trid. sess. 25. c. 15. quo filius Clericorum prohibetur quoquo modo ministrare in Ecclesia Patrum seu paternâ. Ita ferè Garc. n. 159. citans Rotam decis. 6. de concess. preb. Pacian. de probatione l. 1. c. 62. n. 31. Gonz. gl. 10. n. 24. & n. 27. citans pro hoc, vel potius remittens ad Covar. in c. Alma mater. de sentent. excomm. in 6. p. 2. §. 1. n. 8. qui etiam ibi n. 16. ait, decisum à Rota decis. 8. n. 2. de preb. in antiq. quod si aliqui Canonici Ecclesiae Collegiatae veniant quotidie ad Ecclesiam Cathedrali, & in illa serviant, recipiant distributiones, & in ejus choro stantur, non propterea eorum beneficia consistant partim in Cathedrali, sed solum in Collegiata; cum principaliter attendi debeat locus, in quo originaliter sunt Canonici, serviunt, & habent habitationem, & in, seu ex qua Ecclesia nomen recipiunt. Neque his obstat, quod dicitur in alia Rotæ decisione, nempe 9. de preb. in antiq. apud Gonz. n. 20. ubi distinguitur & dicitur, si beneficium situm in claustris vel coenaculis adificiis alienius Ecclesiae, extra corpus ipsius Ecclesiae debet exercere actus, ad quos deputatus est in ipsa Ecclesia, v. g. quia ibi debet celebrare, interesse horis &c. c. noster beneficium consistere in Ecclesia, quia non consideratur locus, in quo res est sita, sed ubi destinatur executio rei. c. delecti. de foro comp. si verò habet officium deputatum, ut serviat in loco beneficii, beneficium non censetur esse in Ecclesia, quia differunt beneficia corporis Ecclesiae ab illis, argumento c. 1. de consecr. Ecclesiae. Si habet officium mixtum, quia partim habet exercere in Ec-

clesia, partim in camiterio seu Capella claustris, ibi dicitur consistere beneficium, ubi recipit proventus ratione officii & exercitii: & si in utroque servit & recipit proventus, dicitur ibi consistere beneficium, ubi dignius & frequentius officium exercet: Argumento cap. ad apostolica, de decimis. & juxta Mand. in reg. de annal. q. 32. n. 22. Gomez. de expectat. n. 140. hæc inquam non obstant, sive hæc decisio Rotæ non est contraria illi decis. 6. de concess. preb. suprâ cit. quia hæc intelligenda de Capella contigua: decisio verò illa 9. de capella non contigua, Gonz. loc. cit. n. 27. vel dicendum utramque hanc decisionem intelligendam in suo casu, quoad diversos respectus & effectus, ut Gonz. ibid.

PARAGRAPHVS III.

De incompatibilitate beneficiorum regularium, & de decreto dimittendi præhabentium undecunque incompatible.

Quaestio 143. An religiosus plura simul obtinere possit beneficia regularia intra vel extra claustra; supponitur enim hic, de quo alibi, non minus in domibus & Ecclesiis Religiosis seu regularibus dari dignitates, prælaturas, personatus, & beneficia regularia religiosorum, v. g. Abbatiam, Præposituram, Prioratum, Canonicatus regulares, quin & Monachatum (qui & ipse beneficium regulare simplex est juxta Nav. in commentar. 4. de regular. n. 25. ex Host. & Abb. apud Pirh. tit. de præb. n. 177.) quam in Cathedralibus & Collegiatis Ecclesiis secularibus dentur istiusmodi beneficia secularia clericorum secularium: supponitur item posse regulares etiam extra claustra habere beneficia regularia etiam curata.

Respondeo negative: prohibetur siquidem e. cum singula. de preb. ne Monachi vel alii Religiosi pluribus Prioratibus, ut gl. in cit. c. v. Prioratibus vel Ecclesiis curam animarum habentibus, etiam si cura illa non per ipsos, sed per presbyteros sæculares Vicarios ad illorum præsentationem ab Episcopo institutos exerceri solet, absque sedis apostolicæ auctoritate seu dispensatione præesse præsumant; nisi fortè unus Prioratus vel beneficium regulare ab altero dependeret, vel ei annexum esset. Assertur quoque ibidem in principio hujus cap. ratio hujus, dum dicitur, quia singula officia singulis conferenda (non autem uni plura, cum ut dicitur c. 3. de Cleric. non resid. vix unum officium rectè quis implere sufficiat) Et quia dissolutionis & evagationis materia seu occasio præ cæteris auferenda est religiosis. Ita ferè Pirh. loc. cit. n. 178. qui etiam inde infert, non posse Prælatum suum subditum regularem habilem reddere ad duo beneficia, etiam ejusdem ordinis vel monasterii simul acquirenda; etiam si ea tantum sint simplicia, sine Papæ dispensatione; cum quodlibet sit incompatible cum primò, si conferatur in titulum religioso, &

citat pro hoc Sanch. l. 7. mor. c. 29. n. 8. Nav. ubi ante n. 23. q. 7. vers. 5. nisi unum beneficium esset annexum alteri, seu dependeret ab eo; tunc enim necessaria non esset dispensatio ad illa duo simul obtinenda; cum hujusmodi duo Prioratus vel beneficia curata aut simplicia reputentur pro uno. Pih. *ibid.*

Quaestio 144. Num specialiter prohibitum, ne monachus, aliisve religiosus obtinere possit duo vel plura beneficia regularia in diversis monasteriis vel Ecclesiis?

Respondeo affirmative: nam, ut *cit. c. cum singula*, insuper prohibetur, ne Prioratus vel Ecclesiae, vel administrationes seu officia unius monasterii, quae per eisdem monachos gubernari consueverunt, deinceps sine Sedis Apostolicae auctoritate alterius monasterii monachis committantur gubernanda; & quae hactenus eisdem commissa, dimittantur; ut per eos, ad quos pertinet, liberè conferri & ordinari queant. Quippe, cum monachis non liceat habere locum in diversis monasteriis, quorum unum ab altero non dependet, sive si ad invicem non sunt connexa; neque Prioratus, Ecclesias, administrationes, vel officia aliorum monasteriorum (nisi ad ea canonicè transferantur) liceat eis gubernare. Ita ferè textus *cit. c. cum singula*.

2. Unde jam inferitur, aliquem non posse esse monachum, seu professum in duobus monasteriis, etiam ejusdem ordinis ac regulae. Pih. *loc. cit.* citans Anchar. & Franc. in *cit. c. cum singula*. Rebuff. in *pr. tit. de dispensat. cum regular. n. 9. & 10.* Navar. ubi supra. Si enim religiosus hac ratione haberet duo beneficia sui ordinis in titulum in diversis monasteriis, esset sub diversa obedientia, & diversis Praelatis subiceretur, contra *c. ultim. de regular. domib.* Et cum monachus emittendo professionem contrahat quasi spirituale matrimonium erga hoc monasterium, eique totaliter se tradat, juxta Abb. in *c. non potest. de regular. non potest jus & titulum habere in duobus sui diversis monasteriis*. Pih. *ibid.* nisi duorum illorum monasteriorum unum ab altero dependeret, seu alteri subiectum esset; tunc enim posset quis in utroque simul sine dispensatione jus collegii & beneficii habere, v. g. ut in inferiore esset Prior subiectus alterius monasterii majoris Abbati, in quo est professus; in hoc enim casu non subest diversitas, sed uni. Pih. *loc. cit.* citans Rebuff. Nav. ubi ante. Laym. in *qq. de Elect. q. 202.* argumento *cap. cum singula*. juxta Gl. v. *annexi*.

3. Porro hac ipsa dispositio de Monachis extenditur quoque ad Canonicos & Clericos Regulares, quod neque ipsi possint esse professi, & habere beneficia vel officia regularia in diversis Ecclesiis, etiam ejusdem ordinis: Videntur enim omnia beneficia regularia, quoad hoc in *c. cum singula*, adaequari, cum loquatur universaliter de duobus officiis vel beneficiis in diversis locis vel monasteriis. Pih. *loc. cit.* n. 181. ex Nav. *Comment. 3. de regul. n. 43.* ubi etiam is generalem tradit regulam, quod ea, quae jure communi statuuntur de Monachis, quamvis alioqui odiosa sint, etiam de aliis Regularibus, Canonicis & Clericis statuta censeantur; si in iis eadem ratio locum habeat: uti coarctat in praesenti; dum Regulares Canonici non minus, quam Monachi professio-

nem edant ad stabilem locum, & in monasteriis suis jus collegii, atque cujusdam beneficii habeant.

4. Inferit quoque ex his Pih. *loc. cit.* n. 181. quod Praelatus spectato jure communi non potest cogere monachum vel religiosum, ut ad aliud monasterium, etiam ejusdem ordinis transeat; tum quia sicut monasterium solum, in quo est professus, tenetur illum alere, ita ipse illi soli servitute tenetur; tum quia sicut beneficiarii saeculares non possunt cogi ad relinquenda sua beneficia sine sua culpa, ita nec regulares possunt cogi ad relinquenda sua jura monasteriorum, in quibus professi, & alimenta sibi inde debita: citat pro hoc Laym. ubi ante. & Nav. *Comment. 4. de regular. n. 22.*

Quaestio 145. Qualiter vacent illa beneficia regularia, & quae statuta praeterea penam, dum dictis dispositionibus contraveniunt?

Respondeo primò: Statuitur in *c. cum singula. §. statuentes*. ut si religiosus Prioratum vel curatam Ecclesiam obtinens aliud simile beneficium recipiat, sit ipso jure privatus primo. Et si illud statim non dimittat, uti *ibidem* praecipitur, ab eo tempore sit ineligibilis, & tanquam ambitiosus ab utroque demoveatur, Eadem poena statuitur illis, qui tempore dictae constitutionis plures Prioratus vel Ecclesias curatas obtinebant, si intra mensem à die, quo noticia hujus constitutionis ad eos pervenerit numerandum, unum ex iis, quod maluerint, non dimiserint.

2. Secundo statuitur *ibidem §. prohibentes*, quod ij, qui imposterum Prioratum, administrationem, vel aliud ex praedictis beneficiis alienis monachis commiserint, vel commissa reliquerint, in penam eà vice ordinandi seu committendi potestate sint privati, eaque ad Dioecesanum (si autem monasteria sint exempta, ad Sedem Apostolicam, vel Legatum de latere, si sit in provincia) devolvantur. Ij vero, qui praedicta beneficia vel officia alieni monasterii suscipere, vel jam suscepta detinere praesumpserint, ipso jure ineligibiles reddantur. Ita ferè textus *cit. c. cum singula*. quod posterior, nempe inhabilitatem ad hoc, ut eligatur deinceps, extendit Pih. *loc. cit.* n. 180. ut quoque reddatur inhabilis, ut ei beneficium conferatur. Citat pro hoc Rebuff. ubi supra n. 3. & Gl. in *cit. c. cum singula. v. ipso jure*. Eò quod, licet alias ordinari nomine Electionis non ventat collatio, id tamen fallat, nisi sit eadem ratio in utroque, uti est in praesenti. Et quia frequentius solent fieri Electiones, & Prioratus, & officia in Monasteriis, quam eorum collationes, Papa in *cit. c. cum singula*. utitur verbo *ineligibilis*. ut Rebuff. *loc. cit.*

Quaestio 146. Quid circa illud decretum Papa de dimittendo beneficium prius habitum incompatible cum eo, de quo providetur, apponi solitum in imperatione, & gratia de hoc secundo, quo (dum Papa dispensare non vult quoad retentionem praehabiti) jubetur eius dimissio; quid inquam implicet, imponet & operetur?

Respondeo; decretum hoc, quo quasi in executionem illius, quod jura hac in parte statuunt, urgetur dimissio praehabiti ad provisionem secundi (cum etiam ejus forma ferè desumpta sit ex *Extravag. execrabilis*, Lott. l. 3. q. 23. n. 22. vult

ut provisus de incompatibili cum præhabito intra duos menses (qui etiam aliis de jure conceduntur, ut dictum supra) primum dimittat in manibus ipsius Papæ, aliis ipso jure utrumque vacet, Lott. *ibid.* Adeoque implicat duo, nimirum permissionem retinendi præhabito per duos menses (numerandos, non à die provisionis, sed à die capta possessionis pacificæ, aut etiam à die habitæ notitiæ de capta possessione; dum ea sumpta per Procuratorem; vel à die, quo per provisum stetit, quominus dictam possessionem assequeretur, ita ut verba decreti civiliter intelligantur, Tond. *qq. benef. p. 1. c. 63. nu. 3. Garc. p. 11. c. 5. nu. 106.* juxta dicta à nobis supra) & consequenter denegationem retentionis ultra id tempus, ad quam veluti effectus hujus decreti consequitur resolutio gratiæ retentionis usque ab initio, ex eo momento, quo terminantur dicti duo menses. Lott. *l. c. n. 20.* per quod tamen non impeditur provisus, quò minus, si velit, etiam ante lapsum dictorum mensium dimittat præhabito; bene tamen impediatur, ne impune post dictum tempus retineat, ne quidem ad momentum, nisi ut dictum, adhuc incertus de assentione secundi. Lott. *loc. cit. nu. 23. & 24.*

Questio 147. *Decretum hoc, ut intret, seu ut habeat effectum, quid indagandum, & justificandum impetranti?*

Respondeo: Id ipsum non sine maxima facti indagine liquidari, ut inquit Lott. *loc. cit. n. 34.* adeoque primò justificandum initium adeptæ possessionis pacificæ per publicum instrumentum, unde possit præsumi ejusdem possessionis pacificæ continuatio. Deia negativa dimissionis, quæ aliter nequit probari, quam per diligentias apud officiales; quippe ea dimissio sit in manibus Papæ cum adnotatione consensûs à tergo, ut Paris. *l. 8. g. 7. n. 103.* vel saltem apud unum ex Notariis Camera Apostolicæ; id enim sufficit pro evitandâ supradictâ penâ. Lott. *cit. n. 34. & 35.* Quin & qui impetrat secundum, ex intentione primi seu præhabiti contra decretum hoc de dimittendo, tenetur justificare positivam & inexcusabilem reluctationem in dimittendo. Lott. *n. 43.* citans Lap. *alleg. n. 6. n. 3.* Cassador. *decis. 1. n. 1. de constitut.* Hinc jam contra impetrantes ex hoc capite, ubi res in judicium deducta, debet possessori decerni mandatum de manutenendo, non obstante, quòd tali decreto de dimittendo contueverit aliud irritans adjici, per quod tam titulus, quam possessio detentatoris inficitur. Lott. *nu. 36.* tum quia decretum illud irritans venit accessoriè ad decretum de dimittendo, proindeque non intrat, nisi postquam constiterit, locum esse principali decreto de dimittendo. Lott. *cit. n. 36.* citans Rotam apud Put. *decis. 1. paulò post initium.* & 301. *n. 2. l. 1.* Gonz. *gl. 67. n. 55.* Barbof. *claus. 40. n. 47.* Cum autem contenditur, an sit locus principali decreto, vel secus, debet, qui possidet, manuteneri; ut Rota apud Mant. *decis. 202. n. 2.* Lott. *n. 37.* tum quia decretum illud irritans verè ac realiter non est consecutivum ad decretum præcedens de dimittendo; sed ad virtutem reservationis in eventum dimissionis; ut nimirum ubi contingat dimitti, alius non possit providere de dimisso, quàm Papa; ut in simili de decreto irritante posito in *Extravag. exco. quod non operatur contra dimittentem,*

R. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

sed contra provisum ab alio, quàm à Papa in eventum dimissionis. Lott. *nu. 38.* Quin etiam in casu inexcusabilis reluctantiæ in dimittendo præhabito, licet possessio non videatur esse maurentibilis, nihilominus non possit impetrans aliter procedere in promotione sua gratiæ, quàm ipso citato propter possibilitatem dispensationis, vel alicujus excusationis legitime, etiamsi supponatur vacatio inducta ipso jure. Lott. *nu. 44. & 45.* citans Gl. *in c. licet Episcopus. de præb. in 6. v. te non vocato.* Et *ibidem.* Franc. *n. 8.* Gemin. *n. 12.* Lamb. *de jurep. l. 2. p. 1. q. 6. a. 9. n. 3. & a. 10. n. 2.* Sanch. *in Decalog. l. 2. c. 26. n. 12.* talem autem legitimam excusationem foreignorantiam facti, nempe adeptæ possessionis per Procuratorem, ait Lott. *n. 46.* quam excusationem non facile posse elidi aliter, quàm si probetur certioratio de accepta possessione per procuratorem, addit Lott. *n. 48.* Unde pater longè difficiliorem esse provinciam impetranti secundum vacans vi constituit. *Exco. vel decreti de dimittendo,* quàm impetrantis primum vacans per assentionem secundi; cum in hoc casu impetrans illicò justificet gratiam suam ex facto assentionis. Lott. *n. 40.*

Questio 148. *Quid, si ergo quis obtemperando huic decreto, aliisq; juribus de dimittendo præhabito post duos menses pacificæ possessionis dimiserit primum, ac dein prius elapsis dictis duobus illis, vel etiam pluribus mensibus lus ei moveatur super secundo, illudq; evincatur, eo quòd v. g. tunc prius pateat, collationem illius fuisse nullam, an inquam in eo casu præhabito dimissum recuperabit, seu regressum ad illud habebit.*

1. **R**espondeo affirmative: Tond. *p. 1. c. 69. à n. 1.* Garc. *p. 11. c. 5. n. 116.* juxta *c. si beneficium, de præb. in 6.* Modò tamen consertim & sine mora id fiat, seu regrediat, quando certus factus fuit de invaliditate collationis secundi. Tond. *loc. cit. n. 4.* citans Tiraq. *in l. boyes ff. de verb. signif. limit. 21. n. 7.* Atque in hoc casu competunt remedia possessoria illi, qui ad primum illud beneficium regredi intendit. Tond. *n. 5.* citans Gonz. *gl. 56. n. 146.* ubi, quòd quando vigore *c. si beneficium,* potest regredi ad primum beneficium, potest uti remediis retinendæ seu recuperandæ, ex quo nunquam primam possessionem amisit, sed semper illam in animo conservavit, ita ut contra illum non concedatur alteri dictum remedium possessorium.

2. Porro intelligenda hæc sunt in terminis simplicis dimissionis, non autem, cum agitur de resignatione (licet enim obtinens beneficium incompatible non satisfaciat decreto de dimittendo, dum resignat in favorem præhabito, ut dictum supra ex Garc. *p. 11. c. 5. n. 58.* solet tamen quandoque dataria hujusmodi rigorem ex justa causa relaxare, & resignationem in favorem hoc casu admittere. Tond. *nu. 7.* ex Gonz. *gl. 15. nu. 126.*) quippe textus ille *c. cap. si beneficia,* locum duntaxat habet in terminis simplicis dimissionis; non autem in terminis resignationis. Tond. *nu. 8.* citans Feder. de Senis *conf. 156. §. Nec obstat caput;* ubi, quòd dimissio non habet vim resignationis, & facilius reditus datur ad primum beneficium, quando simplex facta fuit dimissio. Vide de his

F 2

Rebuff,

Rebuff. in tr. de pacif. poss. n. 170. Porro formam simplicis dimissionis vide apud Paris. l. 8. q. 7. nu. 103.

PARAGRAPHVS IV.

De vacatione beneficiorum per promotionem & translationem.

Questio 149. An, & qualiter vacent beneficia promoti ad Episcopatum?

Respondeo: Beneficia omnia promoti in Episcopum vacant: ita sine controversia constat ex c. cum in cunctis. de Elect. & Trid. sess. 7. c. 9. & sess. 23. c. 2. adeoque etiam beneficia illius simplicia. Pirh. ad rit. de prob. n. 162. Garc. p. 11. c. 6. n. 3. citans Hojed. de incompat. p. 1. c. 4. n. 3. Lamb. de jurep. p. 1. l. 3. q. 6. a. 15. n. 9. Paris. l. 3. q. 1. n. 76. ubi, quod vacat quodcumque ejus beneficium, citatis quamplurimis. Rationem horum hanc dat Laym. in c. cum in cunctis. de Elect. §. cum vero electus. n. 5. quod non deceat in hac altiore dignitate constitutos inferioribus officiis seu ministeriis deservire, argumento cap. ad aures. de rescrip. Vacantque omnia ipso jure. Ita expressè Laym. ad c. si gratiosè. de rescrip. n. 1. Idemque supponunt, etsi non expriment ceteri AA. Unde jam etiam, licet valeat collatio beneficii facta alicui, postquam is electus in Episcopum; neque etiam per illius assecutionem perdat jus quæsitum per electionem ad Episcopatum; vacabit tamen hoc ipsum denuò post ejusdem confirmationem, & possessionem adeptam. Garc. loc. cit. n. 47. Extendunt hoc ipsum Auctores ad pensiones. Garc. ibid. n. 110. Castrop. cit. d. 6. §. 5. nu. 1. citans Barb. p. 3. de pot. Episc. alleg. 57. n. 73. Germon. de indult. Cardin. & c. Paris. l. 3. q. 1. n. 8.

Questio 150. An ergo etiam vacent beneficia & pensiones per promotionem ad Papatum?

Respondeo affirmativè: Garc. p. 1. c. 5. n. 113. Paris. l. 3. q. 1. à nu. 8. citans Hojed. de incompat. p. 1. c. 1. n. 11. qui dicat, hoc extendi etiam ad officia, & habere summam æquitatem. Grabr. conf. 200. l. 2. n. 12. qui dicat, usum & consuetudinem temporis immemorabilem hanc sententiam approbasse. Est namque & ipse Episcopus. c. in illis. d. 4. c. 1. de constitut. in 6. nititur hæc opinio æquitate; quia præbet exemplum aliis Prælati, ut se abstinant à pluribus beneficiis. Paris. loc. cit. nu. 15. & quia, ut idem ait n. 14. ex Grabr. loc. cit. nu. 10. inhonestum est, nec videtur carere scandalo, Papam tenere beneficia, vel frui pensionibus vel fructibus, quibus antea, seu in minoribus fruebatur. nec obstat, quod Papa sit solutus legibus, & iis non comprehendatur; nam etsi iis non teneatur, tamen secundum illas vivere debet; & nisi aliud dicatur, censetur uti jure communi, juxta l. digna vox.

c. de leg. Paris. loc. cit. n. 16. Et astringitur lege humanitatis, ut D. Tho. 1. 2.

q. 96. a. 6. Paris. n. 17.

Questio 151. An quoque vacent beneficia promoti in Episcopum in terris infidelium, seu suffraganeum titulare?

Respondeo: per promotionem ad tales Episcopatus titulares in partibus infidelium, ut pote quorum actualem administrationem non habent, nec possessionem assecuti sunt, ut C. de Luca; nec stetit per eos, quod minus eam assequerentur, non vacant priora beneficia, & pensiones eorum, C. Luca. de benef. d. 4. n. 9. (ubi, quod ita sit saltem de recepta consuetudine, ac proinde non sit opus ad hoc dispensatione, ex qua, ut jam dictum, resultaret aliàs appositio manuum Papæ inductiva affectionis) Pirh. loc. cit. Paris. l. 3. q. 1. n. 10. ex Gabriel, dicens, sic habere styllum inveteratum, qui jus facit; & plenius n. 89. & Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 12. Garc. p. 11. c. 6. n. 24. citans Nav. conf. 14. de elect. n. 3. Hojed. c. 4. n. 16. contra Cardin. in clem. in plerisque. de elect. in fine. & Rebuff. super Concord. de Mand. Apostolic. §. statimus. apud Paris. cit. n. 89. Continetque hæc opinio magnam æquitatem, & fundatur in differentia maxima inter hos promotos ad tales Episcopatus nullatenus, & alios. Paris. loc. cit. n. 92. cum neque, ut dictum, istorum Episcopatum habeant administrationem, neque fructus aut redditus percipiant. Azor. Pirh. l. cit. Paris. n. 90. Quin nec ad diligentiam aliquam in possessione eorundem obtinenda teneantur, cum si illa fieret, nihil operaretur. Paris. ibid. Neque intret incompatibilitas ulla. Paris. nu. 92. adeoque cessent rationes, ex quibus deberent vacare, & ob quas per promotionem ad alios Episcopatus vacant priora beneficia. Paris. cit. n. 92. Proceditque id ipsum, sive dicta Ecclesia apud infideles sint Cathedralis, sive Metropolitanæ. Paris. cit. q. 1. num. 89.

Questio 152. An igitur etiam promotus jam in Episcopum non titulare, non solum amittat priora beneficia, sed etiam per hoc reddatur incapax obtinendi denuò beneficia?

Respondeo affirmativè. Garc. p. 11. c. 6. n. 44. citans Lamb. p. 1. l. 2. q. 7. a. 16. Rodriq. in sum. to. 2. c. 10. nu. 7. & c. Pirh. de prob. n. 162. Castrop. cit. §. 5. n. 6. ubi etiam illud extendit ad beneficia quæcumque etiam simplicia, ita ut Episcopus nullum obtinere queat sine dispensatione Papæ, etiam si sit pauper, seu Episcopatus ejus tenuis & insufficientis: rationem dat hanc; quia est, Episcopus expresso jure non sit factus inhabilis, sit tamen factus inhabilis tacite, dum beneficia cum Episcopatu sunt incompatibilia: quia incompatibilitas hæc non tantum respicit primum Episcopatus ingressum, sed & illius perseverantiam, & durationem. Nihilominus contrarium quoad simplicia & compatibilia respectu Episcopi pauperis, quod nimirum ea retinere possit citra dispensationem Papæ, æquè probabiliter sentiunt Pirh. loc. cit. citans Laym. Theol. mor. l. 4. tr. 2. c. 8. Less. de justit. l. 2. c. 34. n. 139. citans Nav. l. 3. conf. 3. de concess. prob. ed quod, etsi amittat priora, non tamen existit jus, quo inhabilis reddatur ad futura simplicia. Idem cum Less. sentire videtur Garc. dum dicit; factò Episcopo de novo beneficia conferri non posse, nisi vel Papa dispense, vel iusta causa (puta dum redditus sufficientes ad se sustentandum non haberet) id postulet.

Questio

Quaestio 153. An, & quando Papa dispensare soleat cum promoti ad Episcopatum, ut priora retineat, vel etiam nova recipere valeat beneficia?

Respondeo: solet quandoque Papa facere gratiam, & dispensare, ut beneficia à promoti in Episcopatum retineantur, etiam praescindendo ab eo, an is pauper sit. Laym. ad c. si gratiose. de rescrip. n. 1. ubi: quod tamen hoc ipsum odiosum est, ut pote pluralitatem beneficiorum, & paucitatem ministrorum inducens, & ambitionem nutriendam sit stri& interpretatiōis. Per eam autem dispensationem super retentione illorum beneficiorum, eadem tanquam per appositionem mandis Papae manere affecta Papae, dictum est ante ex C. de Luca. de benef. d. 4. n. 9. Quin & beneficia incompatibilia aliis cum Episcopatu posse ab Episcopo retineri, & multo magis de novo conferri ex dispensatione Papae, ait Pirh. loc. cit. nu. 163. loquens de Episcopo paupere.

Quaestio 154. An igitur etiam vice versa vacet Episcopatus per adeptionem beneficij alterius?

Respondet Castrop. loc. cit. nu. 5. affirmativam sibi videri probabiliorē, eò quòd quodlibet beneficium sit incompatible cum Episcopatu, ita ut retineri nullatenus possit, juxta c. cum in cunctis. de elect. Concilium autem Trid. sess. 7. c. 4. inducat ipso jure vacationem beneficij incompatibilis praehabiti, adeòque vacet Episcopatus obtentione cujuslibet beneficij. Et efficacius procedat hac vacatio, ubi beneficium de novo obveniēns est curatum, dignitas, officium, personatus juxta c. de multa. cum Episcopatus etiam sit dignitas, & quidem potissima. Neque obstat collationem beneficiorum citra dispensationem Papae factam Episcopo esse nullam, juxta dicta paulò antè, adeòque non valentem inducere vacationem Episcopatus. Nam, cum stultus non debeat esse melioris conditionis, quàm prudens, si legitima obtentione beneficij incompatibilis inducit praexistens vacationem, eam etiam inducere debet illegitima. Verùm contrarium, nimirum per obtentionem alterius beneficij, etiam dum hoc est dignitas, v. g. Abbatia, non vacare Episcopatum, tenent Pirh. loc. cit. nu. 164. citans Laym. Theol. mor. l. 4. tr. 5. c. 2. n. 3. Garc. loc. cit. n. 43. citans Abb. in c. cum nostris. de concess. praeb. n. 4. Rebuff. in concord. tit. de mand. Apostolic. §. statumus. Coraf. de benef. p. 1. c. 10. n. 8. &c. eò quòd in materia odiosa nomine dignitatum vel personatum, adeòque nec in c. de multa. (uti & hoc cap. loquens de dignitatibus curatis locum non habere in Episcopatu, ait Nav. cons. 14. de elect. n. 3. Hojed. c. 4. n. 12. apud Garciam) non veniat Episcopatus ob specialem prerogativam. Et quòd Episcopatus sine speciali licentia non possit deseri, Pirh. loc. cit. Idem de Abbatia, quòd hac nimirum non vacet per obtentionem alterius beneficij, tenent idem AA. pro quo Pirh. citat Rebuff. in pr. in reg. 26. Cancell. §. penult. & Garc. Colmam.

Quaestio 155. Quando nam, seu à quò tempore beneficia promoti in Episcopatum vacare incipiant?

Respondeo primò: Non vacare illa ante confirmationem electi in Episcopum; cum primum. *Leuren. Fori Benef. Tom. III.*

usquam electio confirmata sit, electus jus nullum in Episcopatu habeat, & nomine promotionis intelligatur electio & confirmatio simul. Castrop. loc. cit. n. 1. quòd si electus in Episcopum administrasset de facto, vacare ejus beneficia asserit Abb. in §. 1. cap. cum in cunctis. de elect. num. 10. lapsò tamen trimestri praefixo ad consecrationem. Verùm hanc sententiam Abb. procedere, ait Garc. p. 11. c. 6. n. 22. quando quis administrasset de facto ante confirmationem, qui esset consecratus, licet illicitè (valide tamen, aliàs enim consecratio se haberet, ac si facta non esset. Garc. ibid. nu. 23.) eò quòd, si quis injustè se faciat in Episcopum consecrari, eodem modo vacent ejus beneficia, ac si canonicè consecratus esset, juxta gl. in c. eum quò. de praeb. in 6. v. obtinebat. Garc. cit. n. 22. Quòd si autem electus intra trimestre confirmationem non petat, aut per ipsum stet, quò minus confirmetur (idem est de non praefixo intra trimestre consensu electioni) etiam amittat omne jus ad Episcopatum sibi per electionem quaesitum, juxta c. quàm sit. de elect. in 6. Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 12. non tamen per hoc vacabunt priora ejus beneficia.

2. Respondeo secundò: Spectato jure communi, non censetur beneficia vacare ante adeptam possessionem pacificam. Castrop. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 5. citans quamplurimos. Paris. l. 3. g. 1. n. 77. Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 12. Hanc possessionem debere insuper esse fructuosam tradit Pirh. de praeb. n. 162. ubi: si promotus ad Episcopatum non percipiat fructus Episcopatus; quia ii ex causa ad certum tempus reservantur alteri, etiam post consecrationem, & obtentam possessionem beneficia promoti non vacant. citat pro hoc Garc. Quòd si tamen electus, confirmatus fuerit morosus in ea adipiscendà, & intra 3. menses à confirmatione non fecerit se consecrari, vacabunt ipso jure ejus beneficia, juxta c. cum in cunctis. & ibi passim Auctores. Castrop. cit. n. 1. Illud tamen certum, illa beneficia, quae promoti obtinent tempore promotionis, censeri vacare à puncto promotionis in ordine ad effectum, ne illa promotus renuntiare aut permutare possit; quia statim reservantur Papae per extray. ad regimen. de praeb. & per reg. 25. Cancell. promovendorum ad Episcopatum, aliàsve Praelaturas à puncto electionis. Garc. loc. cit. n. 30. (qui tamen n. 37. ait, hoc non observari in Hispania, ubi electi ad Episcopatus beneficia sua resignant in favorem illorum, quos rex nominat) Castrop. loc. cit. n. 2. citans Nav. Barb. Azor. &c. de cetero

3. Respondeo tertio: Spectato stylo Curiae, statim post promotionem, id est, post electionem confirmatam à Papa, ante captam etiam à confirmato possessionem vacant. Mandos. ad reg. 1. Cancell. q. 15. n. 3. & 4. Hojed. de incompat. c. 4. nu. 14. Lambert. de jure pat. p. 1. l. 2. g. 6. a. 12. n. 12. Bursat. l. 4. cons. 351. n. 4. & 5. Gigas. Rebuff. &c. citati à Garc. p. 11. c. 6. n. 7. Verùm hoc procedit, ubi Papa in promotione, hoc est, in confirmatione decernit beneficia ex tunc vacare; si enim non adest expressum hoc decretum vacationis, statum juris communis dispositione (intellige, ut non vacent ante possessionem) & ab eo regulatur stylus curiae. Garc. loc. cit. n. 9. Referens sic expressè decretum saepè à Rota, & nominatim in una Pharensis pensionis coram ipso Clement. 8. quae est decisio 233. p. 1. divers. Idem tradit Castrop. cit. n. 1. ubi: spectato stylo curiae, & recepta consuetudine, Papa confirmans electionem solet decernere, beneficia ha-

bita ab illo puncto vacare, & virtute hujus decreti vacabunt, providerique poterunt, & provisi de illis accipere possessionem, antequam confirmatus possessionem sui Episcopatus accipiat; atque ita de stylo curiæ tantum est, & praxi communi receptum, quod beneficia in confirmatione censeantur vacare, sive quod eodem consistorio Episcopus à Papa confirmetur, omniaque ejus beneficia, & pensiones vacare pronuncietur. Non verò est de stylo curiæ, quod beneficia censeantur præcisè vacare per promotionem seu confirmationem, Garc. cit. n. 9, ex c. eam te. de rescrip. n. 20 Nav. in c. accepta, de restitut. spoliar. opposit. 10. n. 34. Germon. Simonet. &c. licet autem in illo casu talis decreti verè & effectualiter vacent illa beneficia, & de iis provisi capere possit possessionem ante adeptam à promotore possessionem Episcopatus (ut Castrop. loc. cit. & Garc. num. 10. sentit contra Abb. & qui eum sequuntur, Mandos. ad reg. 26. q. 4. nu. 5. Bursat. loc. cit. nu. 4. Hojed. loc. cit. n. 15. & alii apud Garc. n. 8. censentes, quod licet promoti beneficia statim conferantur, tamen illa collatio non habeat effectum, & beneficia illa verè & effectualiter vacare non censeantur, nisi adeptà à promotore possessione Episcopatus; cum quis providere non debeat primum beneficium, quamdiu secundum plenè non est assecutus, juxta c. si quis jam translatus. 21. q. 2. & gl. ibi.) quia ita velle videtur Papa in decernendo; si tamen promotus non possit capere possessionem Episcopatus, possit redire ad sua beneficia etiam sine nova collatione; quia illud decretum Papæ intelligitur sub tacita conditione; nisi fortè provisi non possent consequi Episcopatum, Argumento cap. si beneficia, de præb. in 6. Garc. cit. n. 10. Castrop. cit. nu. 1. ubi etiam, quod ob causam ista beneficia non plenè & perfectè vacent, nec firmiter provideri possint, sed sub conditione, si promotio confirmari effectum habeat.

4. Respondeo quartò: Sicut illa beneficia ex dicto stylo curiæ (supposito nempe dicto decreto) vacant ante adeptam à promotore possessionem, ita etiam ante eisdem consecrationem, ita videntur sentire iidem AA. Garc. Castrop. &c. & expressè Paris. l. 3. q. 1. n. 77. de cetero, præcise deinde à stylo illo, si Episcopus statim à confirmatione consecratus ante consecrationem possessionem, vel statim, ac consecratus est, possessionem accepit, vacant eo ipso ipsius beneficia, adeoque etiam ante illos 3. menses elapsos, qui à jure conceduntur ad suscipiendam consecrationem, ita ut statim conferri possint. Si verò possessionem non accepit, nec ante consecrationem, nec statim post eam, non vacant, sed expectandus est lapsus istorum 3. mensium, vel saltem donec consecratus possessionem consequatur, ut ea beneficia conferri possint. Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 12. ex Panormit. & Jo. And. contra Imol. &c. qui indifferenter seu indistinctè tradunt, ea vacare statim à consecratione, etiam ante elapsos dictos 3. menses. Idem cum Azor tradit Garc. loc. cit. num. 12. dum ait: quod attinet ad vacationem beneficiorum spectabitur solum ad possessionem, num Episcopus eam sit adeptus, vel per eum steterit, quod minus eam accepit: Confirmatque id ipsum ex decisione Rotæ in Toletan. Scholasteria. 22. Junii. 1592. quam fuse ibidem recitat: in qua dicitur, ad vacationem beneficiorum promoti duo requiri, ademptionem scilicet possessionis & consecrationis,

vel hujus (hoc est consecrationis) loco lapsus trimestris ad consecrandum, adeoque ultra consecrationem & possessionem, ut tenuit Holtiensis, non esse expectandum lapsum istius trimestris. Unde jam illud deduci videtur, post acceptam possessionem expectandam esse vel ipsam consecrationem, vel trimestre datum ad consecrandum; adeoque posse vacare illa beneficia ante consecrationem, dum nimirum ea differtur ultra dictum trimestre, è contra autem post susceptam consecrationem expectandam esse possessionem, utpote sine qua non vacant beneficia illa. quod ipsum tenet Rota in dicta decis. dum ait: non esse curandum, quod plures teneant, non esse expectandam apprehensionem possessionis post consecrationem, vel lapsum temporis ad consecrandum; eò quod illorum Auctorum dictum tunc solum procedat, ubi in promotione vel translatione Papa decrevit, beneficia vacare à confirmatione, etsi tale expressum decretum non adit; standum dispositione juris communis. Videtur tamen eadem Rotæ decisio & Garc. cit. n. 12. & auctores passim indicare, quod si per ipsum promotum steterit, quod minus possessionem consequatur, sive si is absque iusto impedimento negligat sumere possessionem, non impediri, quod minus vacent beneficia ante adeptam ipsam possessionem, licet terminum illius capienda non præstigant. vide dicta in responsione secunda.

Quæstio 156. Quid hac in parte dicendum de pensionibus?

Respondeo tamen, ut dictum sub initium quæst. præced. per promotionem ad Episcopatum vacent quoque pensiones, sicut ipsa beneficia, vacentque non nisi adeptà pacificè possessione, & secutà consecratione, aut lapsu trimestris ad consecrandum, ut dictum jam de ipsis, Garc. loc. cit. n. 25. ex Germon. illud tamen circa illas speciale, quod, etsi decerneretur juxta stylo curiæ, ut jam dictum, vacare beneficia, non factà expressè mentione de pensionibus, decretum illud se ad eas non extenderet; cum sit exorbitans, & pensio non sit beneficium; maxime cum sit diversa ratio quoad hoc in pensionibus & beneficiis; cum in beneficiis illud decretum fiat, ut beneficia statim possint à Papa provideri; quæ ratio cessat in pensionibus Garc. loc. cit. n. 27. quod si expressè quoque in illo decreto decerneretur vacare pensiones, de iis pariter ac de beneficiis loquendum est, quod vacent verè & effectualiter Garc. n. 28. juncto n. 29.

Quæstio 157. An, si cum promotus esset dispensatus, ut intra tempus à jure statutum non teneretur consecrari, sed ad annum v. g. differre consecrationem posset, durante illo tempore dispensationis vacent ejus beneficia?

Respondeo negativè Abb. n. 8. Butrio. n. 4. in c. cum in cunctis, de Elect. eò quod in dicto cap. secundum communem illius intellectum dicantur vacare beneficia promoti in Episcopatum in duobus casibus, nimirum si suscepta consecratio, aut tempus ad eam datum est elapsum, concurrente negligentia promoti; in casu autem hoc acceptæ dispensationis neutrum adit, neque consecratio, neque ejus neglectus. Respondentem negativè, Garc. loc. cit. nu. 14. Felix. in c. postulat. n. 13. l. m.

Umir. 6. de rescrip. Cosm. Baifus, & alii ab eo citati. Item Sanch. l. 8. de matrim. d. 1. nu. 24. apud eundem, & apud Laym. in cit. c. cum in cunctis. § cum verò electus. n. 5. sed ex alio fundamentis nimirum, quod licet dispensatio aliàs sit stricti juris, adeoque non extendenda, comprehendere tamen debeat ea, quæ sunt accessoria, seu necessariò consecutura; adeoque ex eo, quod sublata consecrationis suscipienda obligatio sequatur necessario, sublata quoque ceteri beneficiorum vacationem.

2. Respondet sub distinctione alii cum Jo-And. & aliis in cit. c. cum in cunctis. apud eundem Laym. loc. cit. admittendo illud, si dispensatio illa facta à Papa motu proprio, secus si ad instantiam promoti, aut aliorum pro illo, quod dispensatio tunc censetur odiosa, ac proinde censenda non sit operari duo; nimirum relaxare legem accipiendæ consecrationis, & legem vacationis beneficiorum.

3. Respondet denique probabilis ipse Laym. præcise ab illo stylo curiæ, de quo *quæst. pr. c. ced. absolurè absque dicta distinctione affirmativè, eò quod duo sint decreta, unum per se & principale, nempe ut vacent promoti beneficia; alterum accessorio & accidentariè, nimirum ut vacatio illa incipiat à tempore consecrationis, aut lapsus trimestris dati ad illam; adeoque licet hoc accessorium tollatur per dispensationem, non tamen ideo tollitur principale, utpote ab accessorio independens. Sed neque vacatio hæc dependeat ex sola consecratione, aut ejus neglectu; sed ex ipsa quoque possessionis pacificæ afectione, si ponatur consecratio non esse subsecuta. Ac denique, quod non sit conveniens, ut deterior sit conditio Episcoporum, qui Ecclesiasticæ traditioni & Canonibus obtemperantes consecrationem accipiunt, quam eorum, qui quocunque præterito, postulatâ dispensatione, eam subterfugiunt.*

Quæstio 158. An, quod dictum hucusque de promotis in Episcopum, quod vacent omnia ejus beneficia, locum quoque habeat in promotis ad Abbatiam, aliamve Prælaturam Ecclesiæ alicujus regularis vel secularis?

1. Respondet primò: Vacare omnia beneficia promoti ad Abbatiam regularem, adeptâ ejus possessione pacificâ, vel si per eum fuerit, quod minus eam adipiscatur. Paris. l. 3. q. 1. nu. 95. Castrop. cit. §. 5. n. 7. Garc. loc. cit. c. 7. n. 1. citans pro hoc Hojed. p. 1. c. 6. d. n. 1. Zechum. de benef. c. 5. n. 4. Gigas. de penson. q. 58. n. 5. Selva. p. 1. q. 2. n. 49. &c. Idque, etiam si non fuerit benedictus. Garc. ibid. Paris. n. 96. citantes Oldr. conf. 14. Hojed. ubi antè. nu. 5. Rebuff. Gigas &c. Idem est de similibus Prælatibus Ecclesiarum Regularium, quocunque nomine vocentur, v. g. in Priore, Præposito; dum is est loco Abbatis, & est principalis prælatura in illa Ecclesiâ regulari, & in effectu est eadem dignitas. Paris. loc. cit. nu. 100. & seq. citans plures. Castrop. loc. cit. Garc. loc. cit. nu. 5. citans Hojed. dicto c. 6. n. 2.

2. Respondet secundò: idem esse de Abbatibus & prælatibus similibus secularibus. Garc. n. 3. citans Hojed. ubi antè c. 5. nu. 2. Paris. nu. 99. modò tamen talis Abbas aut alius prælatus habeat in Ecclesiâ illa sua collegiata generalem, & omnimodam, & quasi Episcopalem jurisdictionem; ita ut verè dici possit illius sponfus & Pastor: secus enim esset in aliis Abbatibus secularibus, dum horum

beneficia non magis vacant per adeptionem Abbatiz, quam aliarum dignitatum. Garc. loc. cit. nu. 4. diceus ita videri usu & praxi receptum.

Quæstio 159. Num eadem dicenda de promotis in Cardinalem?

Respondet: Negativè. imò de novo ei posse conferri beneficia, dum Episcopus non est, modo residentiam non requirant. Laym. in c. Ecclesiæ, de elect. n. 1. Pirh. ad rit. de præb. n. 164. citans Abbatem in cit. c. Ecclesiæ, de elect. n. 3. Quòd si tamen beneficium est curatum, aut aliunde requirens residentiam, aut personatus, opus est dispensatione Papæ, ut retineri, aut de novo obtineri possit. Abb. Laym. Pirh. l. cit.

Quæstio 160. An, & qualiter Episcopi, aliteriusve Prælati translati ad aliam Ecclesiâ, Ecclesiâ prior vacet ipso jure?

1. Respondet primò: Spectato jure communi per translationem prælati ad aliam Ecclesiâ, vacat prior ipso jure. c. in apibus, 7. q. 1. §. translatis. c. quanto, de translatione Episcoporum. Castrop. loc. cit. n. 3. Gonz. gl. 15. no. 49. citans Rebuff. in pr. rit. requisit. ad collationem. n. 52. & Barb. juris Eccl. l. 3. c. 14. n. 25.

2. Respondet secundò: hæc vacatio incipit etiam antè captam possessionem alterius Ecclesiæ. AA. idem. Quàmprimùm translatus in translationem sui consensit; alioquin enim Episcopus foret sponfus duarum Ecclesiarum, & committeretur adulterium spirituale. Pirh. ad rit. de translatione. nu. 17. Vel etiam antè hunc ejus consensum; dum nimirum invitus in gravi & justa causa transfertur. Pirh. ibid. ubi etiam, quod aliud fit in inferioribus dignitatibus & beneficiis (puta talibus, vi quarum non est, & dicitur quis sponfus alicujus Ecclesiæ) à quibus si quis transferatur, vel potius promoveatur, priora beneficia ordinariè non vacant antè obtentam possessionem, & plenum jus Episcopalis dignitatis; quia in his cessat prædicta ratio; cum in illis non contrahatur matrimonium spirituale, à quo quis prius absolvi debeat.

3. Respondet tertio: olim saltem non vacabat prior Ecclesiâ, priusquam expedirentur literæ apostolicæ super eâ translatione, ex quæ ostendit sint capitulo; cum tunc prius & non antè administrationem secundæ Ecclesiæ habeat Prælatus. Castrop. loc. cit. Gonz. l. c. n. 49. & ead. gl. §. 2. n. 80. Barb. cit. n. 25. Idque juxta textum Extrav. in junc. de Elect. inter communes. Addit etiam Castrop. nu. 4. debere hanc translationem esse fructuosam; cum, si Episcopatus, ad quem transfertur, sit ex solo titulo, nullius beneficii præhabiti vacationem inducat, citat pro hoc Nav. conf. 14. de elect. n. 3. Paris. l. 3. q. 1. n. 9. & 89. Garc. p. II. c. 6. n. 24. ubi tamen hi AA. plus non habent, quam quod dictum supra de promotis ad Ecclesiâs titulares merè, existentes in terris infidelium.

4. Respondet quartò: Verùm quidquid sit de hoc, hodie dum, etiam antè expeditionem dictarum literarum, videtur contingere dicta vacatio. Recitat siquidem Barb. loc. cit. uti & in Collectan. ad c. 1. de translatione. n. 5. declarationem S. Congregationis Cardinal. de die 14. Decemb. 1624. quæ sic habet: S. Congregatio Cardinalium negotiis Episcoporum præposita, S. D. N. approbante censuit, Ec-

clesiam, à qua volens transferretur, seu quam dimittit Episcopus, vacare ab eo tempore, quo idem Episcopus ab illius vinculo absoluitur in Consistorio Sanctorum, etiam ante expeditionem litterarum apostolicarum, vel adeptam possessionem secunda Ecclesia &c. Et postquam hujus absolutionis notitiam habuerit Episcopus, etiam ex testimonio seu documento Secretarii Collegii istius Cardinalium, illico teneri abstinere ab exercitio jurisdictionis ordinariæ, eamque transferre in Capitulum tanquam sede vacante, nisi forte Papa aliter disposuerit. Engels ad tit. de translatione. n. 5. ex eodem Barb. Si autem forte dein nancisci non posset possessionem dictæ Ecclesiæ, idem videtur dicendum, quod ante dictum de vacatione aliorum beneficiorum per promotionem ad Episcopatum primum.

5. Porro si Episcopus propria auctoritate se transferret ab uno Episcopatu ad alterum, amittit prius habitum, seu privatur illo, non quidem ipso jure, sed per & post sententiam condemnatoriam

judicis, argumento c. si quis Episcopus. 7. q. 1. adde- que remanet Episcopus prioris Ecclesiæ, & clerici ejusdem illi obedire tenentur, donec per sententiam illâ privetur. Pirh. loc. cit. n. 12. citans Abb. in c. quanto. de translatione. n. 13. Addit etiam ibidem Pirh. quod illa utriusque Ecclesiæ privatio tunc contingat, quando Episcopus & sine venia relinquit Ecclesiam primam, & sine venia etiam ad aliam transiit; aliâs enim privandum solum illa Ecclesiâ, quam sine venia relinquit, vel solum eâ, ad quam sine venia transiit. Eandem doctrinam, nimirum quod post judicis sententiam privetur relicta Ecclesiâ, tenere videtur Laym. ubi in sum- mario ad tit. c. quanto. ait: Utroque Episcopatu carere debet saltem post judicis sententiam. Contrarium tamen tradit Azor p. 2. l. 7. c. 16. q. 12. ubi expresse: Si Episcopus auctoritate sua ad secundam Ecclesiam & sedem se transferat, utramque ipso jure amittit, citans pro hoc idem c. quanto.

CAPUT TERTIUM.

DE VACATIONE BENEFICIORVM OB DELICTVM.

PARAGRAPHVS I.

De sententia privationis ob delictum in genere.

Questio 161. Cum beneficia vacent per depositionem, seu privationem ob crimen, ut habet communis sententia. Garc. p. II. c. 10. n. 1. citans Selv. p. 3. q. 2. & 3. Coraf. de benef. p. I. c. 10. n. 1. Rebuff. Mandos. &c. qualis hic nomine sententiæ intelligatur sententia, cui vacatio hac beneficiorum subiacet?

Respondeo: Venire non solum sententiam hominis (prout ea juxta l. 1. ff. de re judic. est pronuntiatio judicis ad finem controversiæ aut absolvendo, aut condemnando) sed etiam sententiam legis (cujus virtus non minus consistit in puniendo, quam imperando & vetando) quatenus hanc suam vim puniendo exercet. Lott. l. 3. q. 18. num. 1. & 2.

Questio 162. In quibus potissimum differant amba he sententia in ordine ad præsens institutum?

Respondeo ferè ex Lott. in sequentibus: Primum, quod sententia legis majorem virtutem habeat; cum enim vis illa sententiæ à ratione proficiscatur, quæ est cum cognitione causæ, feraturque sententia legis (ut pote quæ, ut ait Papinian, in l. 1. de ll. virorum prudentum consultum est)

majori cum cognitione causæ, quam sententia hominis, ut Bald. conf. 118. n. 2. l. 4. majorem quoque sortitur virtutem, quam quæ valeat attribui sententiæ cujusvis judicis, Lott. loc. cit. n. 3. citans Old. conf. 227. n. 4.

2. Secundò ac præcipuè, quod sententia legis feratur perpetuè ex supposito facti jam liquidandi; sententia verò hominis ex supposito facti jam liquidi; unde illa semper expectat probationem post se, hæc exigit probationem ante se. Lott. n. 6. ex Old. loc. cit. sicut enim judicis prius cognoscendum est, quam condemnari. l. 1. c. de exeq. rei judic. quia potest decipi in sensu proprio; ita legi nusquam est intentio quenquam puniendi, qui non deliquit. l. absentem. ff. de penis. Unde etiam, cum sententia legis feratur non nisi ex suppositione delicti, & non aliter pœnam irroget, de ea dubitari non potest, quin justa sit. Econtra, cum sententia hominis inniti debeat veritati facti, etiam sistendo partium allegationi, adeoque facile sit, ut labatur, & decipiatur secundum humanam conditionem, in statuenda illius justitia multum hæremus. Lott. à n. 13. durante etiam hac hesitatione, quamdiu ex judicato non conciliatur huic sententiæ præsumptio justitiæ. Lott. n. 16. ut enim aliquando sit finis litium, bono publico inductum est, rem judicatam pro veritate haberi. l. res judicata. de reg. juris. Et si cui liceret hanc judicato virtutem elidere pretextu injustitiæ, cederet hoc in manifestum spretum & vilipensionem magistratum. Obtinetque hoc ipsum, etiam si sententia transiit in judicatum ob omisam appellationem, in tantum, ut non sufficiat dicere, eam non justificari ex actis juxta Theoricam In noc. in c. quoniam contra. n. 8. & 9. de probat. ubi hoc adducit in materia incursionis censurarum. Lott. n. 19. & 20. Ex quibus concluditur cum plerisque, quod postquam senten-